V A T R A
======================

FOAIE ROMÂNEASCĂ DE OPINIE ŞI INFORMAŢIE
Mai-Aug.1962 XII,3 R O M A
N° 88 Via Ancona, 21

BASTIONUL EUROPEAN AL ROMÂNILOR LIBERI

Pe zi ce trece,tot mai obraznică devine acţiunea de slăbire a vâneilup-
tătorilor pentru o Românie liberă.Coadele de topor ale hoardelor ocupante
au pus la bătaie cele mai tari calibre,scoţând în prima linie condeieri
de mare prestigiu cândva.Un Crainic,un Giurescu,Arghezi,Teodoreanu,poetul
Voiculescu,- hămesiţi de foame,torturaţi ani dearândul moral şi fizic,au
sfârşit prin a accepta să ne arate nouă,celor din libertate,ba chiar şi
robilor de-acasă,ce rai domneşte în ţara care-şi păzeşte huzurul cu câini
şi sârmă ghimpată.Vistavoii ocupantului au,ca "diplomaţi",sau falsi refu-
giaţi,în lumea pe care pretind s'o înmormânteze,absolut toate uşile des-
chise,în timp ce un pribeag adevărat e dificil să aibă un simplu permis de
şedere.Agenţi dresaţi mişună printre noi cu "hârtii" în toată regula,iar
falsii rezistenţi,cei ce-au dat ţara pe mâna ruşilor,au toate înlesnirile
şi recunoaşterile imaginabile.Şi,ciudat: ceeace ultimul sanitar ştie: că
înainte de combaterea febrei trebue să se ocupe de cauza care-o produce-o,
pentru a tăia răul din rădăcină,- se pare că vajnicii cruciaţi ai lumii
libere ignorează; şi câte lucruri extrem de interesante ar descoperi,mer-
gând pe firul autentic al molimei "comuniste",dela Marx şi Engels până la
Rosenberg,Lipmann şi Soblen!

Evident,chiar cel mai grozav avocat nu e în stare să convingă pe un
flămând că e sătul; pentru aceasta,ar fi mai eficace hipnotismul.. Şi nici
nu putem considerà aşa de imbecili pe oamenii ocupantului,cu atâta rutină
în materie,încât să-şi închipuie serios că pot convinge pe cineva,în afară
de eventuali deficienţi mintali,despre fericirea unei ţări în robie,din
care până şi acele de cusut lipsesc.De altfel,de-ar fi mai avut vreo îndo-
ială de aceasta,statistica -falimentară- a repatrierilor e numai bună să
le deschidă ochii.De ce atunci,insistă totuş într'o acţiune din faşă con-
damnată? Pentrucă,în imposibilitate de a ne repatria altfel decât au "re-
patriat"pe Puiu Traian şi pe Decei,gândul lor adevărat e să ne facă cel
puţin inofensivi.Spre acest efect se concentrează efortul conjugat al ac-
ţiunii de peste cortină cu "indiferenţa" occidentală faţă de refugiaţi;
la asta pot servi la fel de bine propaganda,câteva "întregiri" de familie,
agenţii atrecuraţi,răscolirea nostalgiilor,ameninţările,şantajul,atitudi-
nea dugoasă a unora din gazde,reclama în jurul vânzătorilor de ţară,demo-
netizarea "fascismului"(net anticomunist) - toate suprapuse pe oboseala
anilor şi pe un ritm de viaţă în care omul foarte rar mai are vreme să
îşi adune gândurile.

Exilul nu-i lipsit de energii.Oameni cu caldă dragoste de ţară se mai
găsesc.Firi de oţel,dârzenie de cremene,deasemenea.Parc'a lipsit însă chia-
gul care să le înmănunchieze.La aşa cumplite vremi Coroana,prin reprezen-
tantul ei,n'a avut nimic din ştofa unui Ştefan,nici Biserica din a unui
Şaguna,ori Inocenţiu Clain.Sfii respectivi s'au aflat aici din pură întâm-
plare,oameni buni în vremuri de plecăciuni solemne.. In lipsa acestor ele-
mente de străveche tradiţie naţională,care-ar fi putut uni în bloc refu-
giul,fiecare a făcut ce i-a spus sufletul,dar şi cu efecte pe potrivă...
Şi totuş,sub presiunea apocalelor nevoi,funcţiunea trebue creiată.Atât
cărbunii vizibil aprinşi cât şi cei încăpuţi sub spuză trebuesc valorizaţi.
Care dintre pribegi nu s'a visat în somn,măcar odată,că se află,fără să
ştie cum,în ţara ocupată,şi murea de disperare pentru ireparabila prostie,
şi pentru că nu ştià cum să mai iasă de acolo?Şi care,în această desnădăj-
duită situaţie,n'a făcut mii de jurăminte că,de i-o ajuta Domnul să scape,
îşi va dedica tot restul zilelor aspreí lupte de liberare? Şi care,din
toată ţara românească,ca şi din celelalte ţări robite,nu face zi şi noapte
acelaş jurământ? Or,noi ne găsim în acest extraordinar privilegiu,pe care
nu ştim ce-am făcut să-l merităm,de a ne bucura în toată libertatea de
sfântul soare al lui Dumnezeu: să fie jurămintele numai aşa,ca în anecdo-
tele ţigano-evreeşti? Să fie mai tare dorinţa dublării osânzii de pe bur-
tă decât sfânta datorie de dedicare a vieţii unui ideal dumnezeesc?

Pentru Românii din Europa, centrul cel mai important e Parisul: din pricina impunătoarei mase românești de-acolo, din pricina tradiției politice a bejeniilor noastre, și pentru că acolo avem și singura parohie cu biserică -seculară, încă!- lăcaș ce și-a creiat tradiție și vad. Noi ne-am exprimat încă dela înființarea ansamblului "Carmen" speranța că în jurul acestei Instituții s'ar putea concentra întreaga rezistență românească din Europa, toată acțiunea în scopul de a ușura și grăbi liberarea țării; dar pentru asta ar trebui să fie acolo, pe loc, elemente care să vadă în adevăr departe. Sugeram atunci, și sugerăm și astăzi, ca Consiliul parohial, care, spre deosebire de alte comitete, mai mult sau mai puțin "naționale", are imensul merit de a fi ales, să nu se limiteze la contul lumânărilor, sau fixarea lefii portăresei, ci, reprezentând, de bine de rău, româninea din Franța, să-și lărgească atribuțiile, cătând să concentreze în jurul acelui altar, pentru nevoile vitale actuale ale viței române, toată seva sănătoasă din Europa cel puțin. Treaba presupunea însă, mai ales în urma sbuciumărilor prin care a trecut acea biserică după război, o imensă operă de reconciliere - fapt necesar ca poruncă evanghelică și comandament național.

Judecând după starea de azi, credem că Consiliul nici măcar nu și-a pus problema. Noi însă o spunem răspicat, și vorba scrisă rămâne: ori Consiliul e'n stare să-și ridice funcția la scara cutremurătoarelor necesități de astăzi, ori, până la urmă, să nu ne mirăm de vom ajunge, chiar, să pierdem și această sfântă Instituție, din care-ar fi trebuit să facem cel mai important bastion al nostru în Europa! Să nu ne îndoim nici măcar o miime de clipă că rușii cunosc mai bine decât noi ce importanță extraordinară ar putea avea pentru lupta noastră de liberare Biserica din Franța, dacă servitorii ei, în conștiința cumplitelor vremi ce trăim, ar lucra cum trebue. Așa că chiar și numai din simplu instinct de conservare, pentru propria-i existență, Biserica din Paris e obligată să strângă rândurile. Numai o solidaritate de granit poate stânjeni eventuala înclinare de cedare din partea guvernului francez, care, ca toate guvernele din lumea liberă, nu s'a dovedit așa sgârcit în concesiuni către "dușman"...

Repetăm deci, și spunem lucrurilor pe nume: e necesară o grabnică acțiune de strângere a rândurilor, cu orice sacrificiu, călcând în picioare orice orgoliu personal, alungând orice calcul meschin, pentru a putea păși, pe postamentul solidarității închegate, mai sus. Nu trebue să existe nici măcar o persoană -asta ar fi de altfel, pentru un păstor, anormal chiar și în vremuri normale!- cu care preotul să n'aibă mai mult decât "bună ziua". Acelaș lucru pentru consilieri. Ori vor fi la înălțimea dramaticelor cerințe ale vremii, transformând Biserica română din Paris într'un bastion de luptă pentru rezistență și liberarea țării, ori vom vedea seculara biserică trecând în mâna Patriarhiei cu căluș din țară, pentru a se transforma în bastion al satanei. Ceeace, de altfel, n'ar fi ultima din "bucuriile" ce ne așteaptă, în halul de dezorganizare în care ne aflăm. Alexandru Țuluca

CÂNTEC TRIST, CU TOAMNĂ ȘI CU FLORI de Radu Gyr

Toate florile de ceară și de vis,
lângă moarte și în toamnă, s'au închis.
Toate cupele de drini și de răsuri
s'au închis încet, ca niște guri
care nu mai au nimic să-și spună;
nici o șoaptă, nici o vorbă bună.
Lângă fiecare cruce de răsură
floarea morții se ridică, sură.
Lângă fiecare candelă de crin
înegrește floarea morții, de venin.
Tufănelele, întârziate, plâng
și'n bucăți, ca stelele, se frâng,
Iară florile de câmp, de bună seamă,
c'au plecat în alte țări, de teamă,
cu toiegele tulpinelor, la drum,
și traistele pline de parfum!...

Și, urmând drumețele petale,
păsăruicile cu cântec van
se urcară 'n luntrea lunii de mărgean
și s'au dus, pe apa cerului, la vale..
Intre mărăcinii singurateci
svârle-amurgul trandafiri sălbateci.
Seara cade de prisos; ca alte ori,
licuricii nu mai vin la șezători...
Și pe câmpul înserat și fără țel,
întârzie, rătăcit, un gândăcel;
toți plecară și-l uitară-aici,
și bondari și flori și licurici...
Ii e frig, e gol și fără rost,
și tot caută, în zadar, un adăpost,
la vreo floare cu fereastra luminată
să se-apropie pribeagul și să bată...

&& Citim în "Carpații", numărul închinat sfertului de veac dela jertfa din Majadahonda, că Moța, întâlnind pe Căpitan, "a renunțat la orice veleități personale și a recunoscut în Corneliu Codreanu pe șeful generației dela 1922". Și noi, cari credeam că Moța n'a avut niciodată astfel de "veleități"!...

&& Reperiștii fac multă reclamă turistică în ziarele austriece. La biroul de voiaj se spune însă cinstit amatorilor că nu pot părăsi orașul unde doresc să meargă. Un doctor sas a avut surpriza, ajuns la București, să nu poată merge la Săliște, unde-și avea părinții. Noroc că, având bani, i-a putut aduce pe ei în Capitală, ca să se vadă.

&& Cititorii vor lua cunoștință, din articolul "Vacanță de pribegi" (p.31), de un
puț construit de câțiva refugiați pe valea Loarei, cu munca și cu banii lor. Mai e
însă nevoie de unele lucrări, pentru ca fântâna să aibă aidoma aspectul suratelor
din țară. Dacă în exil se fac multe apeluri, iată c'aici, știut fiind că-i o mare bi-
necuvântare pentru sufletul celui ce-ajută la potolirea setei călătorilor, apelul ar
fi să fie făcut de către cei ce vor să se prezinte cu obolul: ca să li se accepte..
In această speranță, "Vatra" -măcar că abonamentele au mai scăzut..-, se înscrie cu
3.000 de franci. Cei ce vor s'o imite, pot trimite ofranda la dl D.Em.Popa - 9 bis,
Rue Jean de Beauvais - Paris 5 - Franța.-

&& "Stindardul" are excelentul obicei de a se adresa, în limba lor, informându-i
de sectorul românesc, francezilor și nemților. Fiind vorba de cercuri selecte, presu-
pus mai informate de cadrul istoric mondial, e păcat că nu se dă toată atenția exac-
tității celor scrise. Un conținut strict controlat ar lăsa cititorului strein impre-
sia că are'n față o publicație de nivel; de altă parte, "scăpările" sunt de natură
să pună în dubiu și sacrosanctele adevăruri.

In numărul pe Iunie-Iulie, într'un -de altfel interesant- articol despre Dunăre,
rușii sunt aduși la Nistru cu un veac mai de vreme decât spune istoria: la 1696, în
loc de 1792, când, cu pacea dela Iași, au căpătat regiunea dintre Bug și Nistru, ajun-
gând astfel, abia atunci și pentru prima oară, cu granița pe granița Moldovei de a-
tunci! Apoi, "Stindardul" schimbă arbitrar pe bărbatul [illegible] nepoatei ultimului
[illegible] împărat din Constantinopol, Zoe Sofia Paleologu, mărităndu-o
cu sila cu un fel de strănepot al ei, Ivan cel Groaznic (1533-1584), în locul adevăra-
tului ei bărbat, care a fost Ivan al III-lea (1462-1505), - al cărui fiu s'a căsătorit
la 1483 cu Elena, fata lui Ștefan cel Mare din căsătoria cu Evdochia de Kiev, sora
cneazului Simeon Olelkovici. Așa fiind, e numai natural ca cititorul să rămână cu im-
presia că la fel de serioase sunt și celelalte știri ale "Stindardului"..!

&& Săptămânalul ilustrat "Rotosei" din Roma ne face plăcuta surpriză de a reda,
pe o jume' de pagină, în numărul din 22 Ianuarie, interesantul studio de pictură al
compatrioatei noastre Giotta Frunză, temeinic instalat în zidurile aureliane ale Ce-
tății Eterne, unde "a adunat câteva exemplare de sculptură antică și mărturii istori-
ce; dna Frunză -spune notița de alături- pe lângă că este pictoriță, mai e arheoloa-
gă și critic de artă".

&& "Credința" Prea Sfințitului Moldovan continuă cu propaganda comunistă. După ce
pune pe biotul Gheorghiu-Dej în rând cu.. Hamurabi, Solomon, Confucius, Plato, - "consi-
lierul episcopesc" Alexandru Suciu se apucă să facă apologia stărilor de azi din ța-
ră, unde-ar fi curgând lapte și miere. Că minte conștient, nu-i nici o îndoială: dl Su-
ciu a fost în țară și a văzut cu ochii răul de acolo!

De altfel, în acelaș număr citim că o biată mamă din America, dna Ana Bizove, "de
șase ani de zile s'a zbătut, într'una, ca să-și aducă fiica din țară, într'o vizită pen-
tru câteva luni". Și dacă asta e libertatea din România, cum poate permite P.S.Moldo-
van ca într'o foaie menită a predica vrerea lui Isus să se publice inepțiile sata-
nei? Are atâta teamă de politrucul Suciu? sau e, însuș, prea angajat?...

&& In acelaș număr care, pe trei pagini, arată ce ecou a avut moartea lui Moța și
Marin în sufletul lui Vorca și al altora, aleși, toți, dintre admiratorii sfântului
apostol Sima, "Carpații" publică, pe lângă multe lucruri bune, dar arhiștiute, și unele
amănunte inedite: că Traian ajunge "cu legiunile Imperiului până în Asia, și acolo,
cucerind poporul dac, întemeiază pentru totdeauna acea provincie latină pe malurile
Dunării" (p.3); că "la terminarea războiului din 1914/18 s'au realipit patriei mame",
pe lângă Basarabia-Bucovina-Transilvania, și Dobrogea (p.3); că Legiunea s'a înființat
"în acea zi de neuitat, 24 Iulie 1927" (p.3); că, printre legionarii întorși din Spania,
"apărea uriașul Nicolae Totu cu brațul în eșarfă din cauza rănilor primite în lupte-
le dela Las Rozas" (și nu Bănică Dobre, cum se știa până acum, și cum arată și o foto-
grafie de pe aceeași pagină 5); că legionarii asasinați în noaptea Sfântului Andrei
trebuiau aduși la Jilava dela Doftana, nu dela Râmnicu Sărat (p.7); uciderea lui Căli-
nescu e anticipată și ea cu o zi (p.7); etc.

La fel de adevărată e și afirmația că Sima "are simțul itinerarului istoric":
căci dacă "itinerarul" l-a dus unde l-a dus, în patul camaradei măritate, momentul
de de beție l-a făcut să piardă pe vecie, ca Adam, raiul unei șefii avantajoase...

&& Pentru înlesnirea lucrărilor sale de birou, Institutul Român din Freiburg roa-
gă a se ține cont de următoarea dorință: 1/ Orice corespondență (scrisori, cereri, stu-
dii, etc.) să se trimită pe adresa direcțiunii Institutului: Rumänische Bibliothek -
Zasiusstrasse 39 - Freiburg i.Br. (Germania); 2/ Pachete de orice natură (cărți, perio-
dice, obiecte, etc.) se vor trimite pe adresa administrației, sub acelaș nume: Rumänis-
che Bibliothek - Mercystrasse 24 - Freiburg i.Br. (Germania).-

&& Pierderile Franței în primul război mondial au fost de 1.395.000 uciși, 4.266.
000 răniți și 260.000 dispăruți; în ultimul război au fost uciși 189.061 francezi.
Aliații au pierdut, în primul război: 5.469.667 morți, 12.831.004 răniți și 2.121.000
dispăruți; în ultimul război au avut 10.805.289 morți (în bună parte ruși).-

LIMBA ROMANILOR TOT STĂ ŞI SĂ ŢINE... Nu puţină mirare este la toţi câţi scriu de aceasta; nici la câţi bine vor socoti, de aceşti Rumâni, cum s'au ţinut şi au stătut până astăzi aşa, păzindu-şi limba, şi cum au putut şi pot, şi pământurile acestea lăcuiesc, care aceasta la puţine limbi şi neamuri să vede. Şi mai vârtos atâtea roduri de oameni străini şi varvari preste dânşii au dat şi au stricat, carii, preste alţii aşa dând, nici numele nici alt nimic nu să mai ştie, nici să mai pomeneşte de aceia..

Iar aceşti Rumâni, ori cum şi cum printr'atâtea călcări, zdrobiri şi nespuse rele ce au trecut şi i-au călcat, tot iată până astăzi, cum s'au zis, că tot încă, de nu să află atâta fericiţi şi slobozi de tot, iar încă şi domnie, şi stăpânire, şi limba aceia a Romanilor, tot stă şi se ţine (săvai stricată, cum şi alte limbi toate ale lor cele neaoşe şi de moşie şi le-au stricat); însă destul că tot urme de a să cunoaşte şi a să şti bine de unde sânt, le-au rămas şi au. Care aceasta bine socotindu-se, aiavea este că nu fără a lui Dumnezeu providinţie este, nici fără de a sa minune nu este; însă, drept ce, el singur ştie.

Stolnicul Constantin Cantacuzino

P O P U L A R E

Măi bădiţă, floare dulce,
Unde te-aş găsi, te-aş smulge
Şi-acasă la noi te-aş duce
Şi te-aş răsădi'n grădină
Şi te-aş secera cu milă;
Şi te-aş face stog în prag
Şi te-aş îmblăti cu drag;
Şi te-aş măcina mărunt,
La morişcă de argint;
Şi te-aş cerne prin sprâncene
Şi te-aş frământa'n inele
Şi te-aş da inimii mele,
Doar s'a stâmpăra de jele.

Vai mândruţă cum te-aş strânge
Dar eşti tânără şi-i plânge.
- Strânge-mă cât vei putea,
Că n'oi plânge, ci-oi tăcea.

Pupă casă, Ea badea,
Suflă vântul cânepa;
Când o suflă, rupe-o floare,
Badea după mine moare;
Când o suflă, rupe-o ruje,
Badea după mine plânge.

Floricica dragostii
Creşte'n fundul grădinii..
Cine prinde-a o cunoaşte,
Nu mai doarme când e noapte,
Că eu, de când o cunosc,
Noaptea nu mai hodinesc.

Măi băiete, băieţele,
Dacă-ţi trebuie muiere
Vin' la maica şi mă cere.
Ori m'o da, ori nu m'o da,
M'o da codrul şi iarba -
Eu viu după dumneata.
Vin' pe lună şi mă ia
Şi mă du la casa ta
Şi fă cu mine ce-i vrea.

Sărenile dragostile
Ciripesc ca pasările;
Trec prin tină, nu se'ntină,
De voinic tânăr s'anină;
Trec prin apă, nu se'neacă,
De voinic tânăr se leagă.
De n'ar fi iubirile,
Ce s'ar face fetele?
S'ar usca ca frunzele,
Toamna când dau brumele.

Pân'eram la maica mea,
Am fost pui de rândunea,
Toţi feciorii mă cerea,
Toată lumea mă iubea.
De când mi's la mama lui,
Nu's nici pasăre nici pui,
Şi nu's dragă nimănui.

Câte flori şi floricele,
Toate's drăguţele mele,
Toate-mi plac şi le iubesc,
Pentru una 'nebunesc;
Pentru una mititea,
Mai frumoasă ca şi-o stea;
Pentru una mor de dor,
Căci e mândra mândrelor.

Frunzuliţă lozioară,
Măricică-Marioară,
Ochii tăi mă bagă'n boală,
Sprâncencle mă omoară;
Când le sui şi le cobori,
Tu mă 'nvii şi mă omori;
Ai doi ochişori frumoşi,
Dulci, cu totul mângâioşi,
Răneşti cu privirea lor
Inimile junilor.

Cântă cucu'n par de vie,
Şi-acolo este-o chilie
Cu muşcată şi tămâie,
Dragul meu acolo scrie.
Şi când scrie, mă mângâie,
Când citeşte mă topeşte,
Cu cerul mă potriveşte;
Cu luna cu stelele,
Cu dragi rândunelele;
Cu luna, cu soarele,
Cu dragi căprioarele.

&& Numărul cititorilor activi ai "Vetrei" a crescut recent, la Roma, cu două elemente de nădejde: la 14 Iunie a venit pe lume, ca primă născută a casei Nicu şi Vera Bujin, Cornelia Nicoleta; iar la 25 Iulie, a treia odraslă a familiei Mircea şi Nalda Popescu, Gabriel. Fericiţilor părinţi, cordiale felicitări; iar "noii generaţii" îi urăm din toată inima, un "viitor de aur".-

&& Duminică 1 Iulie, ansamblul "Carmen" a avut, în saloanele bisericii române ortodoxe din Paris, obişnuita masă anuală - onorată de membrii activi şi oaspeţi de marcă (a fost şi directorul "Vetrei"..). Doamnele Virginia Popa şi Calmar s'au întrecut pe sine în meşteşugul culinar. Nostalgia plaiurilor de departe şi-a găsit ecou în melodiile cântate de toţi mesenii, culminând cu arii locale, dela Pind la Nistru, prin vocea caldă a lui Ion Cuga şi Mircea Dumitriu. Familiara reuniune a luat sfârşit cu mulţumirile, meritate, ale dirijorului Iosub.-

&& In Anuarul general al Societăţii Exploratorilor şi Călătorilor francezi, pe 1962 avem plăcerea să găsim şi numele a doi români: "Jean" Drăgescu - şi Aurel Sala, trecut, ultimul, cu explorări în Sahara, Hogar şi Portugalia.-

&& Dl Remus Ţincoca a dirijat la Montreal, 10 Iunie, în cadrul unui concert de gală la "Comedia canadiană", prezidat de regina-mamă a Angliei, două din compoziţiile sale: Tatăl Nostru şi Balada primăverii. Spectacolul a fost transmis la televiziune.-

&& Comitetul pentru Australia şi Noua Zelandă al Blocului antibolşevic al Naţiunilor are ca preşedinte, anul acesta, pe dl dr. Constantin I. Untaru. Alt român, J. Paltin, e membru în Comitet.-

CRONICA PESIMISTULUI

* **MAZZINI ŞI NEUTRALISMUL**.- Pe zi ce trece, ne convingem mai mult că de o parte a
cortinei de fier sunt călăii, dar de cealaltă parte sunt complicii călăilor. Aşa zisa
lume liberă sau, cel puţin, conducătorii ei sunt vinovaţi poate mai mult decât înşişi
sovieticii, fiindcă suportă delictul sistematic, genocidul, o stare de lucruri crimina-
lă, după ce au contribuit la crearea ei. A asista indiferenţi, nepăsători, la tragedia
din Europa orientală, sau din China, sau din Coreea de Nord, sau din Vietnam, înseamnă a
fi pierdut orice simţ de omenie, ca să nu mai vorbim de caritatea creştină. Neutralis-
mul faţă de asasin se numeşte, tocmai, complicitate.

Şi-a dat seama de acest lucru, acum un veac, Mazzini, în scrierea "Lovitura de Stat
europeană", unde citim printre altele: "Din punct de vedere moral, neutralismul e re-
nunţarea la orice rol, la orice misiune, la orice datorie de împlinit pe pământ; în-
seamnă o existenţă pasivă, uitarea a tot ceea ce face sacru un popor, înseamnă negarea
dreptului comun al neamurilor, este egoismul înălţat la demnitatea de principiu, este
ateismul politic. Viaţa unui popor nu poate fi tăiată în două: ea nu poate reprezentà
libertatea în interior şi indiferenţa, egoismul în exterior.. O teribilă ispăşire va
cădea, mai curând sau mai târziu, asupra celor ce dezertează, laş, dela Datoria, pe care
Dumnezeu le-o comandă popoarelor ca şi indivizilor".

E pedeapsa, care paşte astăzi Occidentul, pentru vina enormă de a asista nepăsător
la suferinţele sutei de milioane de europeni din spatele cortinei de fier. In paran-
teză: noua administraţie "democratică" a Statelor Unite a condamnat public politica
lui Foster Dulles de refuzare a neutralismului, pe care fostul Secretar de Stat îl
judecă imoral, fiindcă echivalează cu indiferenţă faţă de rău şi bine, faţă de civili-
zaţie şi barbarie. Iată, însă, că şi Mazzini condamnă, în 1859, neutralismul; şi atâţia
dintre "democraţii" europeni antifascişti, republicani, socialdemocraţi, care au aderat
în timpul din urmă la teoria "noii frontiere", spuneau că se trag dela Mazzini...

* **STASSEN, HARRIMAN, STEVENSON et ejusdem farinae**.- Oridecâteori se turbură apele
între Vest şi Est, se află o personalitate americană, care dă certificate de bună pur-
tare Cremlinului. Mai acum doi ani, la data primei ameninţări a Berlinului de către
Hruşciov, Stassen susţinea buna credinţă a mujicului ucrainean, şi la Geneva susţinea
că între punctul de vedere al Occidentului cu privire la dezarmare, şi cel al Ruşilor,
distanţa ar fi minimă. Stevenson, care e încă reprezentantul Statelor Unite la ONU, se
lansează periodic, şi tocmai în momentele cele mai critice, în afirmaţii, după care co-
muniştii sunt pacifişti, trebuie numai ştiut cum să-i iei. De curând, Harriman, consilie-
rul lui Kennedy pentru problemele Extremului Orient, a declarat sus şi tare că sovie-
ticii vor respecta acordul cu privire la Laos (şi au şi început atacurile rebelilor
comunişti), că Hruşciov nu vrea răstoiul (dar repetă ameninţarea contra Berlinului), şi
-lucru şi mai grav- că, dacă ar fi trăit Roosevelt, situaţia mondială ar fi fost alta,
astăzi. Evident, fiindcă toată lumea ar fi în ghiara Cremlinului. Se va dovedi o dată,
aşa cum s'a dovedit pentru Alger Hiss, că toţi aceşti conducători ai politicii ameri-
cane -Stassen, Harriman, Stevenson- fac interesele sovietice, dacă nu sunt chiar înscrişi
în statele de servici ale Rusiei.-

* **RASISM ŞI ANTISEMITISM**.- Rasismul, construit pe baze biologice, ne repugnă. Insă
antisemitismul este un rezultat inevitabil, fatal, al rasismului evreesc. Recrudescenţa
de antisemitism, care se înregistrează astăzi în toată lumea (şi, în spatele cortinei
de fier, cu şi mai mare vigoare) e datorită exceselor iudaice. Enumerăm câteva fapte
din vremea din urmă, rugând pe orice persoană neprevenită să tragă concluziile:

Spionul ovrei Soblen, care le-a înmânat Ruşilor importante secrete atomice, dând o
gravă lovitură Occidentului şi deci libertăţii, civilizaţiei, creştinismului, democra-
ţiei, reuşeşte să fugă, întâi în Israel, apoi în Anglia, de unde cu greu va fi -dacă va
fi- expulzat. Intreaga presă internaţională vorbeşte de "lituanianul" Soblen; şi numai
fiindcă încearcă să se salveze în Israel, opinia publică mondială află că e, în reali-
tate, ovrei, ca mai toţi spionii comunişti de după al doilea răsboi mondial. Guvernul
din Londra, atât de ezitant când e vorba de expulzarea în Statele Unite a periculosu-
lui spion ca să-şi ispăşească pedeapsa, nu are însă nici o ezitare când e vorba să
aresteze şi să expulzeze pe şeful naziştilor americani, George Lincoln Rockwell, care
înţelegea pur şi simplu să profite de "democraţia" britanică, ca să-şi susţină ideile
(bune sau rele, nu are importanţă: comunismul nu e o idee mai bună, şi totuşi poate fi
profesat şi predicat în Anglia). Iarăşi, presa internaţională, care e în cea mai mare
parte în mâna evreilor, se delectează să publice fotografii cu agresiunile împotriva
nazistului american, ca şi împotriva lui Sir Mosley.

Răpirea, oricum abuzivă, ilegală, a lui Eichmann în Argentina, unde se bucură de drep-
tul de azil politic, nu a stârnit nici un protest în cercurile conducătoare apusene.
Iată, însă, că agresiunile împotriva evreilor, comise în anumite ţări din America Latină
ca urmare a răpirii şi uciderii lui Eichmann, trezesc un val nesfârşit de proteste,
pretutindeni. Guvernul Statelor Unite, Congresul american, Kennedy în persoană protes-
tează la Buenos Aires şi la Montevideo. Preşedintele sindicatelor americane, George Mea-
ny, altfel susţinător al drepturilor legitime ale popoarelor subjugate din spatele

cortinei de fier,- după ce a tăcut chitic la răpirea şi condamnarea la moarte a lui Eichmann,intervine acum energic pe lângă guvernul argentinean,cerându-i să împiedice excesele antisemite.

Ministrul englez la interne,Henry Brooke,a trebuit să recunoască la Camera Comunelor că recentele agitaţii dela Londra nu se datorau,aşa cum o anumită presă pretindea,declaraţiilor rasiste,pe care le-ar fi făcut Sir Mosley ori Colin Jordan,ci unor grupuri de indivizi care nu voiau să-i lase pe cei doi să ia cuvântul.Ovreimea,prin presa,pe care o controlează,trebuie să beneficieze de toate drepturile; cine gândeşte altfel,nu.Se înţelege cum de totalitarismul comunist a ieşit dintr'o minte evreiască.

Senatorul democrat american Thomas Dodd cere rechemarea dela Moscova a ambasadorului Statelor Unite,în semn de protest contra antisemitismului în URSS.O solicitare similară vine dela senatorul din New York,Cripmann.Preşedintele Asociaţiei evreilor britanici,"Sir" Barnett jr.,declară că antisemitismul se consolidează în URSS,fiindcă ar fi interesul lui Hruşciov să facă din evrei ţapii ispăşitori ai crizei economice din spatele cortinei de fier.El aminteşte că din 46 de persoane,ucide anul acesta în Rusia,28 erau evrei.Răspunsul la toate aceste acuzaţii de antisemitism vine,totuşi,dela Moscova: Hruşciov numeşte ca nou preşedinte al Comisiei de planificare de Stat în URSS pe ovreiul Veniamin Dymshhyts,veche căpetenie comunistă.

Senatorii americani Douglas şi Keating,un democrat şi un republican,cer Departamentului de Stat să suspende orice asistenţă în favoarea ţărilor arabe(cu rezultatul de a le arunca în braţele Rusiei),pentru faptul că fac discriminări rasiste,împiedicând Israelul să folosească canalul de Suez.

Care poate fi rezultatul acestor fapte(şi atâtea altele ar putea fi citate),dacă nu o recrudescenţă a antisemitismului în lume? Noi am vorbit ca refugiaţi din România,care poartă încă pe propria piele urma torturilor suferite în ţară dela agenţi de poliţie şi sbiri ovrei.-

* INGENUITATE OCCIDENTALĂ.- Comunismul progresează nu prin propriile merite,ori după o lege istorică,ci din greşelile şi tâmpenia occidentală.E o axiomă,care poate fi dovedită şi cu fapte mărunte.Hruşciov reuşeşte să-şi publice discursurile de propagandă în "Guardian" şi în nu mai ştim care ziar american,plătind un normal tarif publicitar.Insă când o autoritate occidentală cere "Pravdei" să publice o replică la discursurile lui Hruşciov,şi se obligă să plătească acelaşi tarif publicitar plătit de satrapul rus,direcţia organului comunist răspunde că nu acceptă anunţuri publicitare din alte ţări! Unul din punctele de forţă ale Rusiei în competiţia ei cu lumea liberă e dat de refuzul reciprocităţii.Când Apusul se va convinge că Uniunii Sovietice trebuie să i se replice cu aceeaşi monedă,situaţia mondială nu va mai prezenta atâtea elemente de nelinişte.In fond,singurul adversar de care Hruşciov ar fi avut teamă şi pe care l-ar fi respectat,era Hitler.Lui Hitler,mujicul ucrainean nu i-ar fi făcut mojiciile pe care şi le-a permis cu Eisenhower,Nixon,Macmillan,Gronchi,etc.

* SIMŢUL RIDICOLULUI.- Că tensiunea mondială e la un nivel nebănuit,în ciuda diferitelor paranteze de simulată coexistenţă paşnică,o dovedeşte,între altele,dispariţia progresivă a simţului ridicolului.Gândiţi-vă că nimeni nu râde,la conferinţa dezarmării dela Geneva,când delegatul sovietic,refuzând net un control internaţional asupra suspendării exploziilor nucleare şi în general asupra dezarmării,cere ca acest control să fie exercitat.. de fiecare ţară pe cont propriu! Tâlharul de drumul mare,care pretinde să fie crezut pe cuvânt că nu va mai purta cuţitul ori puşca-mitralieră...

Dragoş Măgureanu

BLESTEMAT CIN'TE-A ADUS! (23 August 1944)
Din vol."Iconarul"(col."Carpaţii",1962),de Ion Ţolescu

Ai,de când venişi cu mila, -
Că-mi zidi în zid copila

Şi de când mă'mparţi cu-averea -
Că-mi zidi în zid muerea..

Că m'ai scos dela necaz -
Şi-mi ţii cizma pe grumaz

Şi mă pui să-ţi trag la jug
Şi-mi tragi bulgări pe cosciug.

Ai, de când venişi,satană,
Să-mi smulgi ochii din icoană,

Strigi că's rob,că's de pripas -
Şi-ţi faci cuib la mine'n cas'!

Şi că-mi dai de'mbucătură -
Şi tu-mi pui pistolu'n gură...

Foaie verde de dai n'ai,
Palmi că-mi dai,tot tu strigi vai...

Mă omori - şi strigi că mori,
Strigare-ai sub cârd de ciori!

Strigare-ai de strechii dus..
Blestemat cin'te-a adus!..

&& Zice tovarăşul Dănciulescu,în "Glasul" minciunii,că e "cu neputinţă" ca despre vremile,de azi,din ţară,"urmaşii să nu vorbească".Ba bine că nu! S'a păstratea amintirea Hunilor,a Tătarilor,a ciumei lui Caragea; cum să nu pomenească,"urmaşii", de urgia năvălirii bolşevicilor?...

C A L E N D A R   N A Ţ I O N A L

1 MAI 1795: Se naşte Alexandru Ghica,primul Domn "regulamentar" al Munteniei.
1 Mai 1935: Moare,la Bucureşti,Paul Zarifopol.
2 Mai 1854: Se naşte,la Şerbăneşti(Tecuci),Anghel Saligny,constructorul podului
"Carol I" dela Feteşti-Cernavodă.Moare la 17 Iunie 1928.
8 Mai 1827: Zidit la 1640 de Matei logofătul,pe ruinele unei vechi biserici de
lemn,schitul Jghiabu(Vâlcea) e refăcut de preoţii Ioan Andronescu din Cacova şi Ioan
din Cheia.Numele i s'a dat dela o apă tămăduitoare din apropiere.
10 Mai 1873: Se naşte la Piteşti,fiu de zugrav de biserici,Costin Petrescu,pictor.
11 Mai 1765: Se naşte,la Johanismühle,Johann Lehmann.A călătorit de 5 ori în Ar-
deal şi a publicat "Reise von Pressburg nach Hermannstadt"(Sibiu).+ 6.9.1811,Dresda.
12 Mai 1713: Moare,în Rusia,Doamna Casandra,soţia lui Dimitrie Cantemir,fiica lui
Şerban Cantacuzino,vestită prin frumuseţe şi cultură; se născuse în 1681.A fost în-
gropată la Moscova.
12 Mai 1888: Născut la 1830,moare vestitul vătaf de lăutari Grigore Vindireu,buce-
vinean,ieşit din taraful lui Nicolae Picu.Dela el a învăţat "a zice" Ciprian Porum-
bescu.N'a cunoscut notele.
12 Mai 1933: Moare scriitorul Jean Bart(Eugen Botez),fiul generalului Panait Botez,
născut în 1874 la Burdujeni.Fusese ofiţer de marină.Data naşterii: 23 Noembrie.
14 Mai 1622: Radu Vodă Mihnea dă boierului Constantin Baptista(Batişto) Velleli,
italian de origine greacă,moşia Frăsinetul(Ilfov) cu satul domnesc,scutindu-l "de
bir,de găleată,de fân,de dijmărit,de stupi,de gostinărit de oi şi de râmători,de cal
domnesc,de oaie seacă,de miere,de cal de olac(cal de ştafetă),de slujbele domneşti,
şi de toate dăjdiele şi mâncăturile ce ies peste an în ţara domniei mele": era gine-
rele lui Vodă,şi mare meşter în stoarcere de bani...
18 Mai 1887: Moare,în Bucureşti,sculptorul Carol Storck(n.21.5.1826,Hanau-Germania).
21 Mai 1934: Moare,în Bucureşti,Teodor Alexandrescu zis Puiu,fost şef al Siguran-
ţei şi al Poliţiei timp de vreo 25 de ani.
24 Mai 1914: Moare prof. Pompiliu Eliade.
26 Mai 1679: Se începe zidirea mânăstirii Cotroceni.
28 Mai 1881: Se naşte,la Caracăl,pictorul Marius Bunescu.
31 Mai 1883: Se naşte,în Sălişte,Onisifor Ghibu.

1 Iunie 1491+ 10 Aug.1492: Ştefan cel Mare zideşte,la Iaşi,biserica Sfântul Necu-
lai-Domnesc.
5 Iunie 1937: Lucian Blaga,membru al Academiei Române.
14 Iunie 1856: Cavour,către trimisul Sardiniei la Constantinopol: "Veţi atrage
atenţia că Poarta n'are nimic de temut din desvoltarea rasei române; că,dimpotrivă,
constituirea unui Stat român pe malul stâng al Dunării poate să-i fie mai avanta-
joasă,ca ridicând o barieră între populaţiile slave care ocupă provinciile situate
pe malul drept al Dunării şi cele ce locuesc Imperiul rusesc; că tendinţa Românilor
îi împinge spre nord şi spre apus; că ei n'ar putea aspira să se întindă spre sud,
de unde îi resping popoare de origine,de obiceiuri şi moravuri deosebite".
19 Iunie 1851: Comitetul central democratic european(Mazzini),către Români: "Voi
sunteţi dintr'un neam nemuritor.Numele ce-l aveţi dela părinţii voştri,limba voastră,
tradiţiile voastre,- totul vă aminteşte ca fii ai Poporului care a întipărit în lu-
me,acum douăzeci de veacuri,o urmă uriaşe".
26 Iunie 1936: Moare Constantin Stere.

8 Iulie 1577 - 1 Iulie 1578: Diaconul Coresi lucrează,"în cetatea de scaun Târgo-
vişte",la Triod-Penticostar,ajutat "de zece ucenici ai mei".
10 Iulie 1606: Se urcă pe tronul Moldovei Simion Movilă,fratele lui Ieremia şi ta-
tăl viitorului mitropolit al Kievului,Haliciului şi a toată Rusia,Petru Movilă.E în-
gropat la mânăstirea Suceviţa.
17 Iulie 1941: Trupele române cuceresc Chişinăul.
29 Iulie 1612: Moare,la Paris,diplomatul Jacques Bongars(Bongarsius); într'o că-
lătorie spre Constantinopol,pela 1585,s'a oprit la Curtea Domnească a Munteniei,lă-
sând însemnări interesante.
11 Aug.1456: Moare Ioan Corvin de Huniade,în tabăra dela Zemlin,de o boală conta-
gioasă luată dela Turci în bătălia dela Belgrad.
11 Aug.1884: Se naşte,la Baldovineşti(Brăila),Panait Istrate.
15 Aug.1506: Radu Vodă,fiul lui Vlad Vodă,dă,din "minunatul scaun al Bucureşti-
lor",hrisov de proprietate lui Dragomir Spătarul pentru satul Bucşa.
18 Aug.1944: Aviaţia anglo-americană bombardează oraşele Ploeşti,Târgovişte,Cra-
iova,Câmpina şi câteva localităţi din centrul Moldovei.
23 Aug.1944: Politicienii noştri,în întrecere pentru ciolan,prăbuşesc România în
cel mai negru întuneric al istoriei sale.Ruşinosul merit şi-l dispută,încă şi azi,
cu streinii puşi de Moscova în capul guberniei sovietice din Bucureşti.Aibă răbdare:
sentinţa,necruţătoare,va da-o ţara liberă de mâine.
29 Aug.1834: Se deschide Teatrul Naţional din Bucureşti,sub conducerea lui Eliade
Rădulescu - cu piesa lui Voltaire: Mahomet.-

DIN ZIARE, CĂRȚI, REVISTE

* J.N.Manzatti, în "Unirea", Cleveland, Aug. 1962: Există o tendință, mai ales la națiunile mici, sau tinere, de a se preamări, exagerând lauda eroilor, a trecutului și prezentului. Imi amintesc cum, abia sosit în 1948 la Buenos Aires, un prieten argentinian îmi propunea să vizitez la Lujan, în vecinătatea Capitalei, "cea mai veche biserică din lume". M'am supus invitației, deși mi se părea absurd sau straniu ca tocmai în Țara de Argint să existe o străveche construcție de biserică creștină.

"Cea mai veche biserică" avea șaizeci de ani de viață, lipsită de orice valoare arhitectonică sau artistică. Dar spiritul de exaltare al populațiilor tinere exagerează realitatea dincolo de limitele permise, din dorința de a-și crea o istorie. Nu am auzit niciodată un Italian, Englez, Francez sau German -popoare ce au creat și întreținut cultura- lăudându-se cu trecutul și instituțiile de milenar prestigiu. Italiei i-ar fi fost deajuns să aibă doar pe Leonardo da Vinci, spre a străluci în concertul marilor națiuni.

Iată de ce îmi permit uneori, ca mai bătrân, a adresa o invitație la decență când se elogiază anumiți ocazionali. Vedem adesea citate nume de "mari cântăreți" sau artiști de seamă, încât s'ar crede că descind direct de pe scena Scalei din Milano sau din Galeriile Luvrului. In special mulțimea Românilor-americani este bombardată din când în când cu fericirea de a găzdui asemenea răsuflate fenomene. Dar trec anii și nu îi vedem pe iluștrii compatrioți activând decât la sporadicele serbări românești și parastase naționale. Avem fără îndoială și nume de mondial prestigiu în circulația universală. Tocmai aceștia trec neobservați de o parte a presei, care se complace adesea în a inventa glorii inexistente, din simplă credulitate, sau tandrețe patriotică. Nu este suficientă inima bună și dragostea de neam spre a defini proporțiile exacte. Arta e supusă unor criterii de apreciere aproape exacte, matematice. Poți scrie despre cineva că este mai mult sau mai puțin bun, dar nu poți face din cal, armăsar...

* Gil Viroy, în "Vers l'Avenir", Namur (Belgia), 5 Iulie 1962: ..Grâul românesc, unul din cele mai bune din lume, trebue să hrănească, în primul rând, massa rusească, uneori China, țările "surori".. Acelaș lucru cu carnea. Acum vreo 40 de ani, șeptelul românesc era unul din cele mai bogate din Europa. Vienezii și Berlinezii mâncau în toate zilele carne de vacă din România.. România poseda la granița spre Austria cel mai mare abator din Europa. Comunismul a schimbat aceste lucruri. Șeptelul românesc e, astăzi, unul din cele mai sărace din Europa. Și pentru ca Românii să poată mânca, o dată sau de două ori pe săptămână, un fel de carne anemică, femeile lor trebue să facă coadă ca'n timpul războiului. Bogat odinioară, Românul a devenit acum om sărac în țară săracă. Și Gheorghiu-Dej, care se laudă c'a realizat comunismul agricol înaintea celorlalte țări "surori"! Comunismul sărăciei. Comunism în servitute. Comunism înlănțuit, căci nimic nu poate mișca în România fără consimțământul Moscovei.

..Gheorghiu-Dej n'ar îndrăsni să zică ceva în legătură cu soarta mizerabilă a Românilor din Basarabia și Bucovina, pe care Rusia le ocupă contra dreptului oamenilor de a dispune de ei înșiși. Sovieticii cer, în termeni violenți, retragerea trupelor belgiene din Ruanda - și, siguri că nimeni n'ar îndrăsni să protesteze, trimit tinori Români din Basarabia în Siberia, pentru a-i înlocui cu Ruși sau Mongoli. Câte lucruri, destul de grave, nu i-ar ierta România lui Gheorghiu-Dej, dac'ar protesta contra deplasării arbitrare a Românilor în Siberia! Dar el nu îndrăsnește să intervină în această inumană afacere, necum să protesteze. El știe că Rușii sunt neîndurați când li se contrariază interesele. In sine însuș, el se simte poate umilit, suferă, dar trebue să tacă și să aprobe, în public, actele Sovietelor, - pentru că acestea nu sunt surori pentru țările robite, ci stăpâni!

* Alexandru Suga, în "Buletin de Informații", Sydney, Martie-Aprilie 1962 (referindu-se la "Pângărirea cântecului românesc", publicată de Cezar Teodorescu): Situația devine puțin mai complicată, poate chiar ridicolă, când furtul bunurilor poporului român nu este comis de indivizi singuratici. La Paris, cu câțiva ani în urmă, o delegație de tineri, trimiși special din Palestina, prezentă publicului parizian, ca joc național "israelit", HORA! In ziua de 11 Septembrie 1961, o delegație de școlari din Colonia (Germania), reîntorși în orașul natal, după o vizită și lucru voluntar la colhozurile din Palestina, dansează în cinstea oficialilor, a părinților, a directorilor, a ziariștilor, pe peronul gării, dansuri naționale israelite, printre altele și HORA... Situația devine tragică. Delincvenții de drept comun se recrutează aproape în toate cazurile din lumea celor cu calități intelectuale și morale limitate. In puținele cazuri enumerate mai sus, delincventul nu mai este un individ izolat, ci o comunitate, care n'are altceva mai bun de făcut decât să-și însușească comori din patrimoniul național românesc și să le răspândească ca ale ei. Nu este nici o deosebire între actul ilicit comis de o persoană sau de o comunitate, multe tratate internaționale pedepsind în principiu toate furturile "intelectuale". Și chiar dacă nu ar fi pedepsite de legi, aceste delicte sunt în primul rând contra "bunului simț" și a oricărei "morale". HORA este dans național românesc și rămâne pe mai departe proprietatea poporului român. Noi nu suntem geloși, dacă popoare străine se bucură jucând dansurile noastre naționale, însă protestăm cu toată tăria atunci când aceste dansuri sunt prezentate ca fiind ale lor.

Noi vom apăra HORA, astăzi prin acțiuni individuale, - iar mâine, când România va fi libera, și de aceasta suntem siguri, vom trage la răspundere pe toți delincvenții, mari și mici, în fața instanțelor de drept internațional.-

* C.Stoicănescu, în "Stindardul", Iunie-Iulie 1962: Am fost însărcinat de comitetul
de redacție -cu un vot contra unu și zece abțineri- să mă ocup de cronica cinemato-
grafică. A trebuit deci să văd un film. M'am hotărît pentru "Cele Zece Porunci". Alege-
rea nu a fost grea. Film religios, critică excelentă: un mare film. Eu n'am văzut decât
un film lung: patru ore. Am avut așadar tot timpul să privesc filmul și să analizez
spectatorii. Căci ceea ce mă interesează îndeosebi când văd un film, trebue să mărturi-
sesc, e mai puțin jocul artiștilor, realizările tehnice, culoare, decor, cât reacțiunea
sălii. Tema o cunoșteam. Veridicitatea miracolelor nu mă preocupă, în genere. Că Moise a
despicat sau nu apele mării cu toiagul, n'are în ocurență nicio importanță. Ceea ce ca-
ut eu să desprind dintr'un simbol nu e atât realitatea faptului care i-a dat naștere,
cât ideea care a determinat presupusul fapt. Mă așteptam să simt transmițându-se de
pe ecran suflul lui Dumnezeu și n'am simțit decât ura fără de margini a unui Dumnezeu.
Ură deplasată de altfel. Căci, nereușind să-l convingă pe deținătorul puterii pămân-
tești, Faraonul, de atotputernicia sa divină, se răzbună pe poporul acestuia: boli, ful-
gere, trăznete, ploaie cu foc. Toate acestea nu ajung. Din tabăra dușmanilor poporului
ales -după ce criterii nu se spune în film-, el ucide pe primii născuți. Sfâșierile
unei mame, ce-și vede murind singurul copil, nu-l interesează. "Facă-se voia ta!", spune
Moise. Copilul e ucis. Răzbunarea și cinismul care se degajază din tot filmul sunt do-
uă atribute puțin dumnezeești. Așa cum e prezentat în "Cele Zece Porunci", Dumnezeul
acela nu poate fi Dumnezeul oamenilor, al tuturor oamenilor.

Realizatorii filmului comit, prin exces de zel, și câteva inadvertențe. Din sclavie, din această teribilă sclavie, care a motivat mânia divină, poporul ales pleacă cu turme de oi, cu cârduri de păsări, cu cirezi de vite, cu bijuterii și cu aur în așa cantitate că își poate permite luxul unui enorm idol de aur!

Nu punem la îndoială suferințele poporului ales în robia egipteană; dar și astăzi se vorbește de anti-semitism și persecuție a evreilor în țările de "democrație populară" - și toată lumea știe că ei ocupă posturile cheie.. Oricum, în tot filmul nu vedem, în tabăra egipteană, nici măcar un singur om cum se cade. Ba da, unul singur: Moise. Dar în vinele acestuia curge sânge ales. Nici nu se putea altfel. In filmul "Cele Zece Porunci", Dumnezeu e rasist.

* Karui Bariu, fost în Timișoara, acum în Athlith (Israel), către Viorel Trifa, "Episcop" -Detroit, în "Solia", 27 Mai 1962: "Dragul meu Trifu din "Garda de Fier" a lui Codreanu. Este foarte interesant că un bine cunoscut asasin este acum un pios Episcop în Biserica Ortodoxă Română. O, asta ar trebui să o știe marele nostru Codreanu. Fii sigur că vei fi măcelărit stil cușer (cum ai făcut tu cu evreii bogați din Iași), tu criminalule de răsboi, alias Episcop. Iți aduci aminte cum ai omorît tu în Iași, dar acuma îți avem adresa și mâine va pleca un comando la Detroit și te va prinde Excelență și te va omorî stil cușer, după cum tu și colegii tăi ați omorît la Iași. Și dacă vei fugi în alt oraș, ori te vei ascunde sub pământ - pentru că ești un mare fricos - grupul nostru te va găsi și te va omorî, chiar dacă ar căuta un an de zile: o să te găsim, dragul meu, fii sigur de asta. Și tremură, tremură, tu porcule, porc de Episcop, o să te măcelărim stil cușer și cadavrul tău îl vom spânzura ca pe al lui Mussolini, de un pom, cu capul în jos. Și sângele tău va picura la pământ, ca cel al câinilor dela abator. Noi am prins mulți vinovați și te vom prinde și pe tine. In curând vei vedea pe șeful tău Codreanu".

Am reprodus cele de mai sus pentru a remarca două lucruri: obișnuita impertinen-
ță a "aleșilor" - și neobișnuitul curaj al P.S.Trifa de a le publica...

* "Glasul" din Pankov caută să ajute pe istoricul de mâine la reconstituirea crun-
telor vremi trăite de bieții români sub pacostea ocupației rusești. Vorbind de "corup-
ția și cruzimea" de azi, el afirmă, punând totul, cum se cuvine pentru cronici, la trecut,
că "guvernele -comuniste- și într'un fel destul de amănunțit miniștrii de interne
știau în mod precis ce se petrece la poliție. O mare parte din nelegiuirile ce le să-
vârșea -securitatea- erau comandate "de sus", în numele "ordinei de stat", a "politi-
cii" personale ori a intereselor directe ale ministrului de interne, ale cărui "puteri"
întreceau adesea orice limite. Celelalte nelegiuiri, comise în avantajul polițiștilor,
formau prima de încurajare, încuviințată și adesea sprijinită de miniștrii de interne.
In concepția politicii conducătoare de atunci, poliția nu era destinată să apere via-
ța, drepturile și bunurile cetățenilor. Intreg aparatul politic și administrativ soco-
tea că aparatul polițienesc e însărcinat exclusiv cu funcțiuni de constrângere și te-
roare. Ipso facto se admitea că polițiștii trebuie să fie niște bestii perfecte... Se-
curitatea a devenit sediul unor barbarii de proporții necunoscute până atunci. Catego-
rii întregi de cetățeni au fost lăsați la discreția unor călăi experimentați, ajutați
de un aparat "tehnic" și uman recoltat din clinicile de psihiatrie sau din pușcăriile
de drept comun... Nicio regulă și nicio normă nu împiedica pe bravii "polițiști" să
dispună de viața și libertatea oamenilor. In afară de un cerc restrâns de privilegiați
(ai partidului), orice locuitor putea fi declarat "suspect", arestat, schingiuit, prădat,

trimis la Canal,"accidentat",făcut "dispărut",sau ucis deadreptul şi predat fără jenă la morgă... Alte orori erau executate după dispoziţiile Ghepeu-ului rusesc,care dictà direct la "Securitate",unde avea "delegaţii" săi oficiali.In fine,nenumărate cruzimi aparţineau iniţiativei poliţiştilor... Ridicaţè sub un pretext oarecare,sau fără niciun pretext,persoanele sacrificate,individual ori în grupuri,treceau printr'o rafinată filieră,care începea cu ameninţarea,trecea la "deţinere" şi bătae şi ajungea până la schingiuirea sălbatică... Toate serviciile,indiferent de denumirea şi atribuţiile lor,îşi exercitau teroarea asupra luptătorilor politici.. categorie alcătuită în mare parte din muncitori si intelectuali...

Alături de celelalte "servicii" poliţieneşti din România,Securitatea se afirmà în acest chip ca o colaboratoare plină de zel şi de.. curaj a imensului aparat sovietic care a ucis zeci de milioane de oameni! Demenţa de pucore a făcut prea multe macacre în lume... Când lichidezi sumar comunităţi întregi de oameni,e greu să te învălui în mister.Vechile caiafe poliţiste atrase în sistemul de exterminare aplicat de sovietici după reţetele lui Stalin încercau,totuşi,să nu lase "urme"... Crimele executate din ordin ajungând foarte repede la masacre - în care orice supraveghere era în fapt cu neputinţà - au favorizat plăcerile demenţiale ale criminalilor sadici... Nimeni nu afirmă că procedeele acestea erau un produs al solului naţional".Etc.

Evident,"Glasul" nu scrie chiar aşa.Nici n'ar putea.El pretindeá descrie,în formă,cele ce se petreceau pe vremile"burghezo-moşiereşti"; dar cui poate scăpà fidelitatea cu care înfăţişează urgia vremilor de azi? Se vede limpede că-i vorba de lucruri proaspăt văzute,pe care a ţinut să ni le arate.Noi,abia de-am schimbat câteva cuvinte,ca să redăm gândul exact al redactorilor din Pankov.

Sigur,lucruri de acestea se întâmplau şi pe vremea guvernării lui Maniu,a lui Duca,Carol II,Călinescu,ori a patriarhului Miron,dar ele au atins,azi,apogeul.De aceea am fi dorit ca "Glasul",odată pornit pe panta sincerităţii,să meargă cu spovedania până la fund,ocupându-se amănunţit şi de ororile dela Canal,Piteşti,Aiud,Bicaz,Gherla,etc. Sau,asta,în alt număr?...

DEPARTE DE TINE de Traian Miron

Departe de tine,în ştersele zări
Cu vagă lumină -
In sbucium calvaric urc triste cărări
Făr' pic de odihnă!

Când doruri aprinse adiind răsbat
Gândirile'n şcapte,
Mi-e sufletul negru ca ceru 'norat
Pe ţărmi seci în noapte.

Te simt parc'aevea în drumul pribeag,
Şi'n visele mele
Mi-apare lucirea din chipul tău drag,
Seninul de stele.

Te port ca pe-o sfântă la pieptu-mi secat
De doruri şi patimi,
Regină de vise ce-mi furi ne 'ncetat
Mărgele de lacrimi!

&& Tot citind zi şi noapte "Glasul" minciunii,ne decisesem,tocmai,să credem că raiul s'a mutat în România,- când presa din Apus,abjectă şi reacţionară,publică nişte date ce ne-au clătinat începutul de încredere în cuvântul lui Nichifor Crainic.Scrie "Le Parisien",de pildă,că în grânarul de pe vremea burghezo-moşierească al Europei "muncitorii agricoli",şi toţi ceilalţi proletari cari sunt,azi,"stăpânii ţării" -cum zice "Glasul"- şi "muncesc cu drag la înflorirea patriei socialiste",vor primi de-acum înainte 300 grame de pâine pe zi şi 20 de chile de mălai,pe lună,de familie; că mălaiul s'a scumpit dintr'odată cu 1500% şi că măcelăriile vor fi deschise o singură zi pe săptămână! Pe cine să credem,domnule Crainic? Avem impresia că "ai văzut lumina" tocmai la spartul târgului; de mai răbdai puţin,poate te mântuiai...

&& "Sentinela" d-lui Sima -(dar nu ni se spune unde naiba păzeşte această sentinelă: la uşa vreunui budoar,cumva?..)-,vorbind de comemorarea,la Madrid,a sfertului de veac dela jertfa lui Moţa şi Marin,arată că "asistenţa a trăit un moment de mare tensiune spirituală sub impresia pasiunii cu care răscolise Blas Pinar trecutul Gărzii de Fer. Românii aveau impresia că se găsesc cu 25 de ani în urmă şi că vorbeşte Puiu Gârcineanu la o întrunire legionară".Din fericire pentru Sima,însă,Gârcineanu,acest gigant al sfinţeniei,n'a avut cum fi la Madrid,ca să-l poată privi drept în ochi... A căzut şi el,ca Banea,ca inginerul Clime,Alecu,Belgea,şi atâţia alţii,când Sima s'a pus să... răzbune pe Căpitan cu pocitania de Călinescu!

&& Tovarăşul Al.Suciu ameninţă pe P.S.Trifa în "Credinţa",foaia Prea Sfinţitului Moldovan,cu... "furia lui Israil".Ciudat că foaia unui episcop al lui Isus îşi ameninţă confratele cu mânia aceluiaş popor care i-a ucis pe însuş Maestrul: pe Isus!..

&& Nemulţumiţi că le-au dus comunismul până în pragul casei,la Cuba,- Ruşii incită acum o aşazisă "Mişcare a musulmanilor negri" să ceară Americanilor pur şi simplu o parte din teritoriul Statelor Unite,unde să-şi fondeze un Stat al lor.Nu ne facem,însă,nici o iluzie că această batjocură extremă ar putea cumva sgâlţâi letargia în care Americanii au fost acum scufundaţi de o anumită presă; rezistenţa "scoarţei" a trecut de mult proba focului...

&& Englezii au proectat un aeroplan fără aripi,capabil să traverseze Atlanticul, cu circa 200 persoane,în numai 2 ore.Să fie dintr'o mare prevedere?...

CETATEA NEAMŢULUI

De mult doream să văd cetatea Neamţului,şi în vara asta călătorind prin părţile
de sus ale Moldovei şi oprindu-mă câteva zile la Târgul Neamţului,am avut şi eu feri-
cirea să admir vestita localitate unde s'au petrecut atâtea fapte mărețe,pe care vea-
curi întregi nu le-au şters încă din amintirea poporului.Cetatea Neamţului,după cum
îi zic localnicii,se află la marginea oraşului cu acelaş nume.Plecai dar pe jos,cu-
prins de aceeaşi emoţiune ca şi musulmanul când se apropie de Meca,cetatea sfântă.
La poalele muntelui,din vârful căruia falnica cetate înfruntă cu vitejie fulgere-
le şi trăsnetele,curge "un râu mititel",precum zice poetul.Pe lângă ţărmurile acestui
râuşor albesc două-trei căsuţe.Dintr'una din aceste căsuţe eşi un băeţaş de vreo zece
sau unsprezece ani,şi ghicindu-mi gândul se prileji ca să mă călăuzească până sus la
cetate.Am urcat mai întâi o coastă foarte anevoioasă,apoi eşirăm în drumul ce merge
şerpuind până sus,şi fără să bag de seamă m'am pomenit la poalele zidurilor.Drumul
era foarte bun,deşi crescuse iarbă şi bălării peste dânsul.Şi-înţelegi îndată că tre-
bue să fi fost croit chiar dela întemeerea cetăţii.
Am intrat în cetate prin spărturile făcute în ziduri de mâini nelegiuite.Călăuza
mi-a spus că mulţi şi-au făcut case,furând piatră de aici.Este în Târgul Neamţului
şi un hotel mare numit Bellevue(citeşte,al lui Beli'bou),zidit cu piatră din cetate.
Nu mă încerc a pune pe hârtie emoţiunea şi impresiunile mele,contemplând aceste
faimoase ruine,fiindcă alţii înaintea mea au scris pagine măestre despre această cetate,aşezată într'o poziţiune încântătoare.Mai jos însă reproduc o povestire a conducă-
torului meu,ca să învăţăm dela ţărani cum se păstrează din tată în fiu glorioasele
fapte ale străbunilor,şi,tot dela ţărani să învăţăm să avem încredere în tăria neamu-
lui nostru.Bine înţeles că prin această povestire nu voesc a jigni adevărurile isto-
rice întemeiate pe documente.Totuşi,eu dau crezământ legendelor populare.A cui este
vina dacă n'au rămas documente scrise asupra faptelor povestite în aceste legende? Şi
aceste fapte aşa s'au întipărit în mintea noastră,că nu le-am uitat nici astăzi.
Contemplând,zic,aceste faimoase ruine,sufletul meu se făcuse una cu sufletele vi-
tejilor de odinioară,ca şi cum aş fi trăit şi eu cu dânşii în acele vremuri grozave
şi sublime totdeodată.Când ochii mei se isbiră de inscripţiile de pe ziduri! oh,aces-
te nelegiuite inscripţii!... fu ca o lovitură de trăsnet.Fiecare vizitator a găsit de
cuviinţă să-şi înscrie numele şi meseria pe zidurile cetăţii.Aceste inscripţii negus-
toreşti m'au redeşteptat din visările mele şi mi-au adus aminte că nu mai trăesc în
nişte vremuri de uriaşi,ci că sunt osândit să trăesc într'o lume de pigmei,a căror
sete de câştig e atât de mare încât au făcut cheltueli ca să-şi înscrie firma tocmai
în vârful zidului cu nişte litere mari,ce se văd de-o poştă.Şi aceasta ca să-ţi tur-
bure ţie o clipă de fericire,să te smulgă din legătura strânsă ce-o simţi între tine
şi alte fiinţe mult mai bune decât cele ce trăesc în ziua de azi.
După ce am străbătut toate colţişoarele,m'am aşezat jos pe iarbă în dosul cetăţii,
privind dela o înălţime neînchipuită încântătoarea panoramă ce mi se deschidea dina-
intea ochilor.Trăsurile ce treceau pe drumul de sub poalele stâncei păreau nişte cu-
tiuţe,iar caii nu erau mai mari ca berbecii.De acolo se văd mânăstirile Văratic,Aga-
pia,şi o mulţime de sate şi case presărate printre cutele munţilor.Iar din vârful tur-
nului din spre miază-zi,cel mai înalt,am zărit şi mânăstirea Neamţului şi chiar Rugi-
noasa.
In timpul acesta se alipiră pe lângă noi încă doi băieţi mai de aceeaşi vârstă ca
şi mica mea călăuză,cari aveau şi ei acelaş port muntenesc: pantaloni albi,strimţi,
lipiţi pe picior,cămaşa deasupra scurtă până mai sus de genunchi,şi încinşi peste mij-
loc cu chimirașe late de piele.Iar părul bogat le cădea în plete aurii peste umări,
de sub pălăriile lor cu marginile mari.Mă priveau ţintă cu ochişorii lor drăgălaşi şi
inteligenţi,şi răspundeau surâzând la întrebările mele.Prin frumuseţea înfăţişării
ce-şi luară câte-şi trei,formau un grup demn de reprodus,iar isteţimea şi vioiciunea
lor m'au făcut să cuget că aceştia sunt într'adevăr urmaşii plăeşilor cari ne-au
apărat şi păstrat aceste locuri.
- "Cum te chiamă?",întrebai eu pe unul din ei.
- "Vasile Plăeşu!",răspunse el.
- "Cum?!"
- "Vasile Plăeşu".
- "Nu cumva eşti din neamul plăeşilor cari s'au luptat aici cu Leşii lui Sobieski?"
- "Nu's dintre aceia.Dar fiindcă un neam de-al meu,din bătrâni,a fost păzitor al
acestor plaiuri,ne-a rămas dela dânsul numele de plăeşi.Din acei ce s'au bătut cu So-
bieski se trag cei din satul Vânătorii.Vezi satul acela din vale de peste pârâu? Se
cheamă Vânătorii.Din optsprezece plăeşi ce s'au împotrivit aici lui Sobieski au rămas
numai nouă.Aceştia au eşit din cetate şi au trecut pârâul.Unul din ei s'a dus în lu-
me,că nu s'a mai ştiut nimica de dânsul,iar ceilalţi şi-au făcut bordeie mai întâi;
apoi,încetul cu încetul s'au înmulţit,şi-au clădit case,şi aşa s'a întemeiat satul
Vânătorii".
- Vă să zică ştii bătălia plăeşilor cu Sobieski!"
- "Ştiu"!
- "Dar întâmplarea lui Ştefan cel Mare cu Elena Doamna o ştii?"

- "O știu și pe aceia.Când o voit Ștefan să intre în cetate,că veniseră în țara Moldovei turci câtă frunză și iarbă,și n'o putut Ștefan să le stee împotrivă,o venit aici să se ascundă; și,s'o rugat de mamă-sa să-i deschidă,iar mamă-sa l-o alungat.Și atunci Ștefansupărat,s'o bătut și mai amarnic cu turcii,că i-o învins și i-o gonit până la Dunărea cea mare,hăt departe! Și acolo,la Dunărea aceia,i-o înecat Ștefan pe toți turcii.
- "In ce clasă ești?"
- Amu trec într'a treia!"
- Vă spun profesorii de-alde astea?
- "Ne spun,dar eu le știam dela cei bătrâni".
- "De cine este zidită această cetate?"
- "Apoi,după cum spun cei bătrâni,înainte de Ștefan,cu mult înainte,venit-au niște Nemți pe aicea,și au silit pe oameni de le-au cărat piatră și le-au clădit cetate.Și așa de i-au necăjit pe oameni,nemții aceia,că au rămas oamenii săraci lipiți pământului.Și le-au chiorît vitele cărând la piatră,că,după ce s'a mântuit boii și caii, au pus și vacile la jug.Și când s'o mântuit cetatea,rămăsese în tot cuprinsul numai un bou fără coarne și o vacă fără coadă.Mai târziu s'au sculat oamenii de-au alungat pe nemți și le-au dărâmat cetatea; dar,venind Ștefan la tronul Moldovei,a clădit-o din nou".
- "Ștefan,tot așa a chinuit pe oameni?,îl întrebai eu cu intențiune.
- "Ași,nu!" - răspunse copilul zâmbind ciudat și scuturându-și pletele."Ștefan, Domnul Moldovei,o fost mare,bun și sfânt,cum n'o mai fost și nici că va mai fi un altul pe fața pământului.De aceea el patruzeci de ani o domnit,patruzeci de bătălii o câștigat,și patruzeci de mănăstiri și biserici o clădit,afară de nenumărate poduri și fântâni.In vremea lui tare bine era în țara Moldovei.Iar bătrânii spun că Ștefan nu e mort.Are să mai vină el,și,atunci,va fi ferice de țara asta".

Ștefan Georgescu-Sergent("Din război")

OLTENII LUI TUDOR de George Coșbuc

Vine-un chiot dinspre munte,
Vine freamăt din păduri -
Tudor domnul vine'n frunte,
Cu mulțimea de panduri!
Iar din Jiu,din apa sfântă,
Iese cântec vitejesc,
Și cu glas de surle cântă
Tot poporul românesc.

Las' să-i sune surle'n țară,
Să-și adune-olteni destui,
Țara s'o vedem noi iară
Veselă pe urma lui -
Mândra patrie română
Nu supt braț de oameni slabi,
Ci voinică și stăpână
Cum a fost sub Basarabi.

Zboară corbi pe sus,băiete,
Cârduri negre se'nvârtesc,
Și se sbat de-atâta sete
Și de foame se izbesc:
N'au s'aștepte-oltenii rugă
Să le dea de hrană'n văi -
Oh, ciocoi, te-ajung în fugă
Toți răzbunătorii tăi!

Ridicați,români, Dreptății
Steag cu Sfântul Gheorghe-acum!
Sfintei Legi și Libertății
Faceți-i odată drum!
Cine nu-i cu voi,să știe
Că izbit va fi de voi,
De cei strașnici în mânie
Și din leagăn de eroi.

Domnul Tudor să trăiască!
Sus cu toții,pui de lei,
Pentru țara românească,
Pentru drepturile ei!
A'mbrăcat cămașa morții
Domnul Tudor,ca Hristos,
Dar schimba-va pasul sorții,
Va trânti tiranii jos!

&& Dumitru Nimigeanu,scăpat ca prin minune din Siberia și ajuns de câțiva ani în Australia,a făcut în vara asta un drum în Statele Unite și Canada,ca să povestească Românilor de acolo prin câte suferințe au trecut și trec frații noștri basarabeni-bucovineni încăpuți pe mâna căpcăunilor.Iată un român adevărat,țăran curat din Tereblecea Bucovinei,care,spre deosebire de atâți refugiați mai "luminați",- spre a mulțumi lui Dumnezeu că i-a ajutat să scape din infern a găsit altă cale decât prosperitatea burții.Gândul lui e mereu acolo,la cei lăsați în urmă,cu botnița la gură.Suferințele lor le-a scris,le povestește peste tot; iar pentru cei de cari Domnul s'a îndurat,și zac risipiți,fără un semn creștin la căpătâi,pe tot întinsul stăpânit de hoardele satanei,Nimigeanu a luat altă inițiativă,care îi face multă cinste: ridicarea,la Vatra Românească,în amintirea lor,a unei cruci monumentale - pentru care,nu s'a mulțumit doar cu "ideia",ci a pus,din truda mâinilor sale,și suma de 500 de dolari! Ce păcat,numai,că exilul nostru are așa de puțini nimigeni!..

&& Nasser,care la sfârșitul lui 1969 interzisese vizita turiștilor francezi în Egipt,acum a revenit asupra acestei măsuri; cere însă prezentarea,la obținerea vizei, a certificatului de botez: pentru a evită să-și bage'n casă "francezi de rit mozaic".. Petecul de hârtie al "cetățeniei" valorează,pentru Nasser,exact.. un petec de hârtie.

TALMUDUL și KAHALUL

Sunt două Talmuduri: unul numit "Talmudul din Ierusalim" și a fost scris în Pales-
tina,probabil în Tiberiada,pela anul 380 după Christos; celălalt,numit "Talmudul din
Babilon",a fost redactat către sfârșitul secolului al VI-lea.Dar Talmudul din Babilon
a fost mai târziu amplificat prin comentarii făcute de hahamii din Evul Mediu.In 1567,
hahamul Ioseph Karl a publicat "Sultan-Aruk"(masa pusă),în care toate legile religi-
oase și civile ale evreilor sunt clasate în ordinea subiectelor.Acest fel de cod tal-
mudic se adresează tuturor evreilor,astăzi el formând și o carte didactică,pentru toa-
te școalele evreești din lumea întreagă.
Pentru ca să știm ce este Talmudul,ne-am procurat "Talmudul din Ierusalim",care
a fost tradus în franțuzește de Moise Schwab.Dar,Talmudul de care se servesc evreii,
este "Talmudul din Babilon",care a fost singurul adoptat de Sinagogă,pe când "Talmudul
din Ierusalim" a fost neglijat.In edițiile mai recente(1600),pasagiile care sunt pli-
ne de ură în contra a tot ce este creștin sunt înlocuite prin cercuri sau linii în
alb,iar în Sinodul evreesc ținut în Polonia în 1636 s'a ordonat ca asemenea pasagii
să nu mai fie imprimate ci să fie spuse prin viu grai în școli.Jidanii au căutat în
totdeauna să ascundă secretele criminale ale Talmudului.De câte ori a vrut cineva să
tragă vălul care acopere mârșevia Talmudului,s'a deslănțuit imediat împotriva lui ura
cea mai cumplită a jidovilor,cari au tăgăduit exactitatea traducerii și au încercat,
prin toate mijloacele posibile,să se răsbune contra traducătorului.Dar asupra nici
unuia din traducătorii Talmudului jidănimea nu s'a îndârjit cu atâta furie ca asupra
celebrului orientalist Roehling.Toată haita presei evreești s'a năpustit asupra lui,
amenințându-l cu nimicirea.
Talmudul este Codul complect,civil și religios,al Sinagogii,el este Codul care
regulează până în momentul de față purtarea evreilor și pentru care ei profesează un
respect religios,care merge până la fanatism.Prin urmare,Talmudul are o valoare enor-
mă pentru evrei.El este,după propria lor mărturisire,creatorul iudaismului de azi,el
este Codul care regulează până în momentul de față conduita poporului lui Izrael.Se
înțelege deci ușor ce însemnătate reprezintă,din punctul nostru de vedere,această a
doua legislație evreiască.Prin urmare vom cită ceeace spune Talmudul în ceeace pri-
vește raporturile jidanilor cu creștinii.

* Talmudul hărăzește numai evreilor întreg pământul,cu toate bunurile din lume.
"Dumnezeu a măsurat pământul și a dat evreilor pe goimi(adecă pe cei ce nu sunt evrei)
cu toate avuturile lor.Dumnezeu a dat judeilor putere asupra averei și vieții tuturor
popoarelor"(Roehling,p.69).Talmudul dă evreilor dreptul de a fura pe goimi: "Este per-
mis a despuià un goi"(Talm.Babil.119)."De altfel un jidan când fură pe un goi,el nu
face decât a-și lua un drept al său.După Talmud,proprietatea unui creștin e ca un lu-
cru părăsit,ca un deșert,ca nisipul mării,adevăratul proprietar este evreiul care s
ia cel dintâi.Deasemenea Talmudul interzice evreiului să dea înapoi goiului un lucru
pe care acesta l-a pierdut.Cel ce dă un lucru înapoi unui goi,nu va găsi ertarea îna-
intea lui Dumnezeu.Este un păcat mare de a restitui un lucru pierdut de un goi(Rupert,
19)."Se face excepție când se restitue câteodată obiectul pierdut de un goi,pentruca
neevreii să zică: Ovreii sunt oameni de treabă".
Dar Talmudul,în afară de tăinuirea lucrurilor,mai recomandă jidanilor cămătăria,
frauda și jurământul fals: "Este oprit să împrumuți un goi fără camătă.Dumnezeu a po-
runcit să practici cămătăria față de un goi și să nu-i dai bani fără camătă,așa ca în
loc să-l ajuți,să-l nimicești"(Talmud Babil.,87); "Este permis să împrumuți cu camătă
pe un goi,pentru că este plăcut lui Dumnezeu să iei dobândă nedreaptă dela el"(Maimo-
nide Sepher Gadol)."Este permis să înșeli un goi,dar dacă vindeți ceva unui evrei,sau
cumpărați ceva dela el,este oprit să-l înșelați.. Este oprit evreiului să înșele un
alt evreu,dar legea evreilor poruncește să înșelați pe un goi,pentrucă este scris în
Cartea Sfântă: 'Nu înșela pe fratele tău(pe evreu)',dar neevreii nu sunt frații tăi,
ci sunt câinii tăi.. Când un evreu ține în ghiare un goi,alți evrei pot să împrumute
și ei cu bani pe acest goi și să-l înșele și să-l ruineze,pentruca goiul să-și piardă
toată averea.Banii unui goi sunt bani fără stăpân și orice evreu este stăpân pe ei..
Dacă un jidov are o afacere de bani cu un goi și vine alt jidov și înșală și el pe
acelaș goi,atunci cei doi jidovi trebue să-și împartă profitul ce le-a dat Dumnezeu"
Talm.Bab.,161,57,etc.)."Dacă evreii nu sunt stăpâni pe țară și dacă legile sunt prii-
cioase goiului cu care ai un proces,trebue să recurgi la intrigă,la coruperea judecă-
torilor,la mituire,pentruca evreul să câștige procesul"(Talm.Bab.113).Talmudul sfătu-
ește pe jidani să jure când sunt forțați - dar cu o restricție mintală care anulează
acest jurământ: "Am jurat,dar m'am gândit în sufletul meu că acest jurământ nu este
valabil"(Roehling,p.35).Când un jidov a depus un jurământ,el poate singur să-și anule-
ze jurământul,împuternicind chiar el pe alți trei jidovi ca să-l deslege de acest ju-
rământ.Dar ceeace este cu deosebire revoltător,la sărbătoarea reconcilierii(Iom Kipur)
jidanii de azi recită în mod solemn în Sinagogă rugăciunea Kol Nidre,al cărei conținut
iată-l: "Toate promisiile,toate jurămintele ce le vom face și le vom jura și ne vom
lega și vom împovăra sufletul nostru,din această zi a împăcării și până la cea urmă-
toare care va veni spre binele nostru,le regretăm pe toate; ele să fie deslegate,ier-
tate,desființate,nimicite,fără putere și fără valoare; făgăduințele noastre să nu fie

făgăduințe și jurămintele noastre să nu fie jurăminte"(Karo Sulhan,619).Totul este ca jurământul să fie anulat fără ca goiul să observe.

* Talmudul dă ovreilor un drept de dominație absolută asupra a tot ce este neevreu, adică asupra omenirii întregi.Singuri jidovii sunt oameni,pe când goii nu sunt decât animale: "Urmași ai lui Jehova,Domnul a zis: "Voi sunteți oameni,pe când celelalte popoare ale lumii sunt formate numai din bestii"(Talm.Bab.114);"Oamenii creștini fiind niște bestii date de Dumnezeu jidanilor,aceștia au asupra lor dreptul de viață și de moarte,pe care îl are omul asupra animalelor,și mai ales dreptul de a-i exploata ca pe niște vite,în singurul lor profit.Precum oamenii domnesc asupra animalelor, așa și evreii trebue să domnească asupra celorlalte nații ale pământului"(Zeror,101).

După Talmud,Mesia va da imperiul lumii ovreilor,cărora se vor supune toate popoarele.Hahamul Maimonide zice: "Peste tot unde se stabilesc ovreii,trebue ca ei să devie stăpâni și,până nu obțin dominația absolută,ei trebue să se considere exilați și prizonieri,chiar când ajung să guverneze orașele,dacă nu le stăpânesc pe toate,ei nu vor înceta să strige: "Jale.. grozăvie.."(Roehling).

Iubirea creștinilor pentru aproapele lor,e necunoscută în Talmud.Talmudul predică o ură sălbatică mai ales contra creștinilor.Astfel el interzice mila pentru un goi: "Este oprit să ai milă pentru un idolatru".- In rezumat: In loc de a combate patimile de proprietate și dominație,Talmudul le favorizează și le împinge până la un paroxism nemaipomenit.El face pe jidani să creadă că au misiunea să acapareze întreg pământul prin mijloace mârșave,ca furtul,ascunderea lucrurilor și adevărului,cămătăria,frauda și jurământul fals.El le mai spune că aparțin unui neam ales,că sunt chemați să supue pe toate celelalte popoare ale lumii,compuse numai din robi nemernici sau mai bine zis din vite de muncă și cari nu sunt vrednici decât să lucreze și să îmbogățească și glorifice pe Izrael.Carității creștine,Talmudul îi opune o ură oarbă și crudă împotriva întregului neam omenesc.

* Talmudul este legislație națională a evreilor - așa cum Coranul e legislația națională a Arabilor.Precum Coranul a creiat Imperiul Musulman,tot așa și Talmudul a organizat într'un stat pe jidovii răspândiți peste tot pământul."Talmudul -zice evreul Bernard Lazare- a format nația ovreiască după împrăștierea ei.Grație lui,ovreii de azi formează un popor".Dar un asemenea stat nu putea să existe de fapt,căci nația evreiască fusese lipsită de teritoriul ei și fusese împrăștiată printre alte nații, mai mult sau mai puțin dușmane,jignite de năvălirea unui popor străin,și în acelaș timp răufăcător.In aceste condițiuni statul jidovesc trebuia să fie ascuns și a persistat astfel până azi,sub forma de cahal.Statul ovreesc sau cahalul,este format ca toate statele,adică: 1/Dintr'o putere centrală,a cărei autoritate suverană se exercită asupra tuturor evreilor din întreaga lume; 2/Din puteri secundare,subordonate celei dintâi și a căror influență e mărginită la evreii ce se găsesc într'o singură țară; 3/Din puteri elementare,cunoscute sub numele de Cahale propriu-zise,sau Comunități Israelite,care își au sediul pe lângă Sinagogă și a căror acțiune se întinde numai asupra ovreilor cari locuesc într'un oraș.Toate comunitățile au între ele relații foarte strânse și delegații lor se reunesc odată pe an,într'un Sinod sau Congres Național evreesc.Ele sunt legate deasemenea cu puterea secundară iudaică a țării.Aceasta din urmă se întrunește din timp în timp cu cele ale tuturor țărilor,formând un Sinod sau Congres ovreesc internațional.Vom studia mai întâi organizația Cahalelor elementare,pe urmă vom spune câteva cuvinte despre puterile centrale ovreești,care sunt aproape necunoscute,fiind bine ascunse de jidani.Dar,înainte de a vorbi de alcătuirea diferitelor părți ale Statului judaic,vom raporta ce zic doi mari autori evrei asupra istoriei acestei organizații:

Iată ce scrie Bernard Lazare despre republicile -adică despre cahalele sau comunitățile- pe care jidanii le posedă pretutindeni: "Jidanii cari se așezau în țări străine,se grupau în cartiere speciale și alcătuiau o societate deosebită.Pretutindeni ei formau asociații cooperative,în capul cărora era pus un șef,care exercita asupra lor autoritatea civilă și justiția,cu ajutorul unui sfat de bătrâni și al unui tribunal special.Sinagogile erau și sunt și azi un centru puternic al vieții religioase și publice evreești.Jidanii se adună în casele lor de rugăciune,nu numai pentru a asculta citirea legilor,dar și pentru ca să vorbească de afacerile lor,pentru ca să-și comunice părerile practice.Toate sinagogile erau și sunt legate între ele,formând o vastă asociație federativă,care își întinde rețeaua asupra lumii întregi; ele își trimit emisari,se țin în curent unele pe altele cu evenimentele a căror cunoștință le este de folos,se sfătuesc și se ajută reciproc.In fiecare țară ovreiul e sprijinit de Comunitate,este primit frățește când sosește ca emigrant sau colonist,e protejat și susținut,el nu vine ca un străin la voia întâmplării,ci ca un om bine înarmat,având alături de el protectori,prieteni și frați.Când Imperiul Roman se prăbuși și catolicismul triumfător se răspândi,comunitățile jidovești nu se schimbară; ele erau organisme foarte puternice și aveau o viață colectivă extrem de activă ce le-a permis să reziste.Sinagogile își păstrară autoritatea.Dacă jidanii erau supuși legilor aspre ale țărilor și împărățiilor,ei aveau o cârmuire proprie,consilii de bătrâni, tribunale speciale,iar Sinagogile lor interziceau unui ovrei,sub pedeapsa blestemului,

de a chema în judecată pe un coreligionar,înaintea unui Tribunal creștin.Comunitatea jidovească -Cahalul- era bine înarmată contra celor cari călcau datoria solidarității evreești,ea îi lovea cu afurisenia,pronunțând contra lor blestemul comunității.In zilele noastre,în țările unde jidanii trăesc sub un regim de excepție,organizația puternică a Cahalelor subsistă.Când evreii au fost goniți din Spania,ei au căutat refugiu în Turcia și Polonia și au venit acolo cu Cahalele lor.Ovreii posedă deci Cahalele încă din vechime și guvernează arbitrar poporul evreu,regulând și confirmând toate afacerile,atât religioase cât și civile.Aceste Cahale sunt foarte bogate și au o putere enormă asupra nației ovreești".

Rusia,ca și Persia și Polonia,ca și celelalte țări locuite de evrei,îngăduise mai întâi Cahalul ca pe o instituție de care să se poată servi ca să strângă impozitele dela evrei,pentru guvern.Ea încercă în urmă să-l suprime definitiv în 1824,când înțelese pericolul ce rezultă pentru dânsa din existența acestui Stat Jidovesc în propriul său Stat.Dar această lege a fost nimicită de preocupările guvernului rus ca să încaseze impozitele - astfel că în acest moment au mai mult ca oricând dreptul să strige: Cahalul a murit,trăiască Cahalul!

Prin urmare: Cahalul este guvernul național,bine organizat al asociației ovreești. Cahalul există și azi,în fiecare comunitate evreească.Cahalul există și în România, unde este numit Administrația Comunității evreești.Altă dată el era cunoscut sub numele chiar de Cahal.Astfel în unele documente ale Moldovei,pela începutul secolului ultim,se găsește cuvântul Cahal,care indică fie comunitățile evreești,fie pe reprezentanții lor; așa,de exemplu,pe o amforă din 1850 citim: "Ovreii au ca garanție Cahalul nației lor".

* Comunitatea evreească e guvernată de Cahal,instituție nu numai religioasă,ci și politico-economică.Cahalul exercită autoritatea nației și administrează averile societății.Cahalul se compune din: a/Un haham sau Rabin,care e un fel de Președinte; b/O mulțime de slujbași -ca să zicem așa- aleși de adunarea comunității,care se reunește în acest scop odată pe an la Paște.Printre acești slujbași unii formează un Tribunal,"Bet-Din",chemat să judece conflictele ce se ivesc între evrei.Acest tribunal e pus sub autoritatea Cahalului și e condus de haham,care este și șeful comunității.Diferitele instituții ale Statului Talmudic își au reședința în curtea principalei Sinagoge a unei localități.Cahalul are un învățământ care e liber.Pentru a fi belfer(profesor) sau melamed,nu e nevoe să treci nici examene,nici de diplomă.Școalele talmudice "heder" sunt de mai multe categorii,în număr de 4.In hederul superior există un fel de Universitate Talmudică,"Chebot",unde hahamii învață prin viu grai unele părți din tradiție(Kabbaleoh) care nu sunt scrise nici chiar în Talmud,probabil pentru că nu pot fi mărturisite.

Cahalul are finanțe,ca orice Stat bine organizat.Veniturile statului evreesc se împart în ordinare și extraordinare.Veniturile ordinare sunt: impozite pe chirii,dela proprietarii evrei; un impozit care seamănă cu patenta,plătit de jidanii meseriași; impozit pe moșteniri; impozit pe carnea cușer tăiată de hahami.Printre veniturile extraordinare ale Cahalului,citâm numai pe cele care rezultă din vânzarea dreptului de exploatare a creștinilor.Din moment ce un creștin a fost vândut de către Cahal unui jidan,care a cumpărat dreptul de a-l exploata exclusiv,ceilalți evrei nu se mai pot amesteca,decât numai ca să ajute pe primul jidan să ruineze definitiv pe acel goi(creștin).Astfel de isprăvi sunt de necrezut - dar faptul se dovedește cu mii de exemple.Citâm,între altele,otrăvirile și infamiile săvârșite de cârciumari și proxeneți evrei,furturile și înșelăciunile,jurămintele false,șperțurile ce le împart,etc.

Cu aceste venituri,Cahalul întreține pe hahami și pe toți funcționarii statului evreesc.Dar cea mai mare parte a resurselor Cahalului servește la două scopuri: să corupă pe funcționarii statului creștin -(primari,prefecți,etc.)- cum și pe oamenii politici,pe parlamentari,miniștri; să ajute societățile cooperative jidănești,mai ales pe cele ale micilor meseriași și comercianți evrei,negustori mărunți cari sunt în luptă cu creștinii,avansându-le bani ca să poată vinde mai eftin ca creștinul și să distrugă pe comerciantul creștin.Pe urmă,după ce a acaparat meseriile și negoțul, jidanii organizează o exploatare nemenoasă și - prin falimente frauduloase - sfârșesc să ruineze comerțul creștin.Ovreii fac la fel în agricultură: mai ales în Moldova,ei primesc subvenții dela Cahale,chiar dela cele din străinătate,și cu aceste fonduri expulzează dela locul lor pe arendașii creștini.In urmă ei asupresc pe țărani,îi storc,îi seacă,făcându-i să cadă în mizerie și foame.

Cahalul are o dominație absolută asupra ovreilor pe care-i guvernează.Orice jidov este dator să se supună ordinelor Cahalului,care dispune de multe mijloace de constrângere,care poate să osândească pe evreu la pierderea drepturilor în Comunitate, până ce se supune.Dar mijlocul cel mai drastic de constrângere este excomunicarea,care se aplică ovreiului care nesocotește Talmudul și Cahalul și care,de exemplu,își vinde pământul unui nejidan,sau jură contra unui jidan,etc.Excomunicarea are două grade: cea mică și cea mare.In primul grad,excomunicatul trebue să trăiască izolat de ceilalți ovrei,de care s'a despărțit,cu cel puțin 4 coți!.. El nu poate să se apropie decât de soția și de copiii săi.Dacă moare,i se pune o piatră pe cosciug,care arată că el ar fi meritat să fie ucis cu pietre,fiindcă a fost dat afară din Comunitate.

Marea excomunicare este echivalentă cu moartea civilă: el este exclus din comunitate, din havre,din sinagogă,şi din toate funcţiile Cahalului.Excomunicarea Cahalului este pronunţată cu mare solemnitate,în prezenţa a cel puţin 10 martori,se aprind făclii, se sună din trâmbiţe,pronunţând afurisenii îngrozitoare.Când ceremonia s'a terminat, se sting făcliile,ceeace înseamnează că vinovatului i s'a închis lumina cerului..

* Din cele ce preced,rezultă că pretutindeni şi întotdeauna,dela împrăştiere şi până azi,evreii au trăit şi trăesc pe teritoriile altor naţii,grupaţi în comunităţi, guvernate de Cahale Talmudice.Toate sunt strâns legate între ele,se ajută reciproc şi formează un adevărat stat jidovesc în statele celorlalte naţii.Deasupra acestor cahale elementare există în fiecare ţară asociaţii mai puternice încă,şi mult mai misterioase,al căror rost nu a fost desluşit până acum de nimeni din lumea creştină. Astfel sunt "Anglo-Jewish-Association" din Londra; "Israelitische Allianz" din Viena; "Verband der deutschen Juden" din Berlin,etc.Aceste asociaţii naţionale se confundă cu "Francmasoneria",care este o invenţie diabolică evreiască.In capul acestei organizaţiuni secrete se găseşte "Alianţa Universală Evreiască",care rezidă la Paris.Această instituţie supremă are conducerea generală a Cahalelor; ea concentrează în mâinile ei guvernul naţiei evreeşti întregi.Dar adevăratul centru al evreimei e înconjurat de un adânc întuneric.In adevăr,alianţa jidovească nu datează decât din 1860,totuş e sigur că o autoritate superioară a funcţionat încontinuu din vechime,pe ascuns,şi e probabil că şi azi există undeva un jidan învestit cu puterea regală.In tot cazul, această Alianţă universală evreiască reprezintă faţă de celelalte naţii poporul lui Izrael.Religia jidovească trebue să cuprindă într'o zi întreg pământul.Pe zi ce trece,reţeaua pe care evreii o aruncă asupra pământului se va întinde pe întreg globul şi nu e departe timpul în care toate bogăţiile lumii vor aparţine numai jidanilor.

* In rezumat,Cahalul este organizaţia naţiei evreeşti.El e rezultatul dogmei talmudice,în virtutea căreia evreii nu trebue să se contopească cu alte popoare,căci Dumnezeu lor le-a făgăduit să posede întreg pământul şi să stăpânească lumea întreagă! Cahalul este reacţia contra oricărui progres,el dă naştere la dispreţul cel mai insultător contra creştinilor,consideraţi de ei ca vite,şi la ura cea mai atroce contra întregii omeniri nejidoveşti.Cahalul e organizaţia misterioasă,care învăluită sub aparenţa inofensivă a comunităţii confesionale,a făcut cu putinţă conservarea poporului evreesc în mijlocul naţiunilor puternice,pe care le-a doborît sau pe care e în drum să le distrugă.El este cheia problemei evreieşti,el este factorul corupţiei care răstoarnă statele creştine,el este cauza acaparării tuturor ramurilor de activitate ale unei ţări,a trusturilor,a falimentelor care ruinează industria,comerţul şi agricultura în România,el este organul care rătăceşte opinia publică,prin ziarele pe care le subvenţionează gras,el este agentul propagării perfide a ideilor comuniste, socialiste,anarhiste,antifasciste - el este puterea ocultă a franc-masoneriei.Cahalul este,în fine,agentul revoluţionar care a sguduit lumea,şi care de câtva timp turbură liniştea nenorocitului popor românesc.Aceasta este puterea ocultă evreiască,împotriva căreia omenirea este dezarmată,pentru că nu o cunoaşte!

In concluzie,Talmudul -legislaţie politico-religioasă a evreilor- în loc să combată,ca Evanghelia,patimile de proprietate şi de dominaţie,el împinge din contră aceste viţii la o culme nemaipomenită,pentru ca să realizeze visul lui Juda,de a fi în acelaş timp şi proprietarul întregului pământ şi stăpânul întregei omeniri.Dar - pe când apostolii creştini au predicat idealul lor în faţa cerului- Talmudul se ascunde,iar cele două apendice ale sale: Cahalul şi francmasoneria,sunt încă şi mai invizibile ca dânsul.Tus-trele întrebuinţează,pentru a rămâne în întuneric,un mijloc scârbos şi blestemat - adică minciuna.Minciuna este deci baza sistemului jidovesc - căruia i se poate zice: "vorbeşti - deci minţi".Dar minciuna are un duşman,pe care îl urăşte de moarte - şi anume: Adevărul.Or,adevărul este trăsătura distinctă a creştinismului.Christos a zis: "Eu sunt Adevărul" - şi de aceea doctrina lui este în execraţie înaintea lui Izrael.Minciuna,din contră,caracterizează ceeace se numeşte Spiritul Răului,sau Diavolul.Astfel Isus,adresându-se evreilor,le zise: "Voi din diavolul sunteţi şi poftele tatălui vostru faceţi.Acela ucigător de oameni a fost dintru început şi întru adevăr n'a stătut,căci nu este adevăr într'însul".

* Părăsind lumea,Christos a trimis ucenicilor săi o armă invincibilă,adică Duhul său,spiritul divin al adevărului,care va apăra în veci omenirea în contra spiritului diavolesc al minciunii.Inaintea acestui spirit al adevărului,eu mă închin,strigând din adâncul sufletului: Crez în Duhul Sfânt!

(+) Prof.Dr. N.Paulescu

&& In acelaş număr din "Glasul" minciunii,în care un sbir al ocupaţiei ruseşti se laudă cum a lăsat pe bieţii colhoznici şi fără opinci în picioare,poruncindu-le să le arunce sub tractoare,- tovarăşul Vasile Gorciu scrie,ca "martor ocular",că "poporul american este rob căzut în captivitatea monopoliştilor şi bancherilor ce dispun fără limită de hărnicia şi capacitatea sa creatoare".- Va să zică tot e adevărat că consulatele reperiste de pe întreg cuprinsul Statelor Unite nu mai pridideso cu cererile de emigrare ale muncitorilor americani,nerăbdători să scape odată de mizeria de acolo şi să se înfrupte din belşugul reperist...

SĂRACU ILIE!

Doar cine n'a trecut prin urbea "cu crâng şi cu drăgaică" n'a putut afla nimic despre el,dar nici acela,pentrucă faima lui trecuse demult fruntariile judeţului.Că doar prin câteva lucruri se făcuse cunoscut Buzăul opiniei publice: Parcul şi Hipodromul Marghiloman,morile lui Garoflid,Zangopol şi Nae Iordache,şcolile de toate nuanţele şi de toate gradele cu care doctorul C.Angelescu înzestrase oraşul şi judeţul, hanurile cu delicioasa şi bine cunoscuta ţuică de Buzău,Crângul cu farmecul şi amintirile sale,Drăgaica,şi... Ilie.

Originar de prin masivul Penteleului,între ale cărei stânci văzuse lumina zilei, Ilie a fost nevoit ca din fragedă-i pruncie să schimbe doinele cavalului de pe culmea cu şueratul locomotivelor din triaj,murmurul izvoarelor cu zgomotul străzii,concertul şi şopotul codrului cu taraful de ţigani şi înjurăturile birjarilor,cerul senin şi creştetul munţilor cu acoperişul gării.

Se terminase primul război mondial şi tricolorul românesc fâlfâia peste tot ţinutul stăpânit odinioară de Daci.Beţia democrată pătrunsese până în straturile cele mai de jos,şi în căldura dragostei ei începură,ca peste tot de altfel,să se topească şi ostinile Penteleului,- "democraţia şi capra fiind cei mai aprigi agenţi de distrugere ai pădurii",după cum declara profesorul Drăcea la prelegerile sale.Un vierme al acestei noi orânduiri căutătoare de vechi folklor românesc cu trenuri de exploatare şi fabrici de cherestea pătrunse până pe creste,unde doar vestitul Moş Tărcoci,respectat până şi de urşi,avea dreptul să-şi plimbe faima şi bătrâneţile nestingherit de nimeni.Era,el,un pădurar de pe Penteleu,al cărui chip îl vedeai în manualele de geografie de Petre Zaharescu,ca "ţăran din munţii Buzăului"; înalt,cu plete şi barbă, foarte voinic,nu era vânătoare de urşi sau de mistreţi la care moşu să nu ia parte. Avea la activul său câţiva urşi omorîţi cu barda.I-a apărut şi poza în ziare,alături de una din victimele sale.L-am văzut şi eu de două ori: odată iarna,în oraş,şi altădată,în vara anului 1935,la Brebu,la poalele Penteleului.Pe la noi se vorbeau despre el fel de fel de lucruri...

Sus,între stânci,unde picior de om nu călcase încă,adevăratul crai al zărilor, un mare vultur pleşuv îşi avea cuibul.Şi de acolo,căutând cu drag la cei doi puişori ai săi,cărora nu le crescuse încă penele,scruta zările peste care stăpâniseră moşii şi strămoşii săi dela facerea lumii.Probabil că ceva straniu se petrecu şi în sufletul său,că mirosul prafului de puşcă ce venea de undeva din văi îl făcu să-şi ia sborul spre a preîntâmpina pericolul.Morţii însă,care pătrunsese în codru,nu-i trebui decât o gură de foc şi fu deajuns.O detunătură de puşcă,al cărui pustiitor ecou se pierdu sinistru peste hăuri - şi bietul vultur se prăvăli ca un pisc de stâncă lovit de trăznet.

Intâmplarea face ca un cioban să treacă prin partea locului şi să găsească cei doi puişori sgribuliţi de frig.Ii luă şi-i duse la stână,unde într'o cuşcă de el făcută încercă să-i crească.După câtva vreme,unul din pui muri.Celălalt isbuti să se înfiripeze şi să prindă drag de viaţă.După toate regulele,ciobanul îi puse un nume. Şi,probabil în cinstea sfântului ce sboară cu căruţa prin nori de scapără scântei de fulgere din copita cailor,spre groaza dracilor,i-a zis Ilie - şi aşa i-a rămas numele. Intr'o bună zi,mânat la oraş după treburi,ciobanul nostru luă cu el şi pe Ilie,cu gândul că-l facă târgoveţ.

Anghel Adam,primul hangiu din spatele gării Buzău,deabia trăsese obloanele dela fereşti,când îşi făcu apariţia în pragul hanului un muntean cu glugă pe umeri,cu nelipsitu-i toiag de călătorie în mână şi cu un "pui de curcă" pe braţ.La un ciocan de rachiu,tot aşa cum odinioară şugubăţul cumpărător preţăluia "găinuşa" lui Ionică în Iarmarocul de pe Oraţa,hangiul Anghel începu târguirea cu ciobanul:

- Frumos curcan ai moşule!... de unde-l aduci?
- Din vârful Penteleului,taică!..
- Cât ceri pe el?
- E greu de spus,că curcanii ăştia sunt tare scumpi!
- Şi aşa,mai lasă fine,mai dă jupâne,iată-l pe Ilie devenit orăşan - şi cum nu putea încă să sboare,fu lăsat să convieţuiască în pace cu celelalte orătănii din curte: găini,raţe,gâşte,curci şi purcei,cu care s'a acomodat cu vremea.

Hanul din spatele gării devenise noul său cuib - şi atât de mult s'a legat de el că orice încercare forţată de schimbare de domiciliu a fost apoi imposibilă.Ilie era la el acasă,"stăpânitor şi despot",şi dacă cu tovarăşii de pătul nu se certa niciodată,apoi cu câinii nu se împaca nicicum.

De la o vreme,prinzând curaj şi aripi,dedându-se cu lumea de prin prejur şi cu muşterii din prăvălie,Ilie îşi obţinu toată libertatea de acţiune.Incepu să iasă la plimbare pe stradă,să meargă la gară şi să se hârjonească cu copiii şi cu câinii,şi aşa,încet-încet,să-şi facă prieteni şi cunoscuţi.Devenit cetăţean de onoare al Urbei, al cărei primar depunea pe vremuri în numele ei omagiile sale la picioarele capului lui Mihai Viteazu,Ilie călca cu pas de stăpân pe străzile Buzăului.Ii plăcea mult marşul pe jos,că de câte ori îşi lua sborul trebuia să se războiască cu puzderia de ciori care întunecă cerul oraşului.Şi-l ciuguleau săracul de-i"mergeau fulgii",vorba

aia, că el, fiind greoi în mişcări, nu prea-i era cu putinţă să se apere de ele. Că erau atâtea ciori la Buzău, că chiar pe stema judeţului, pe lângă episcopie mai era şi o cioară. Din cauza lipsei de respect a acestora, îl vedeai pe Ilie în fiecare dimineaţă ducându-se liniştit la piaţă, la hale, unde fiecare măcelar îl aştepta cu tainul zilnic. Mersul lui era încet şi legănat. Pe trotuar nu mergea, că se împiedicau pietonii de el, şi apoi vrând-nevrând, dacă nu se agăţau ei, apoi tot se agăţa el de câinii de prin curţi sau de pisicile de pe la fereşti.. Pe mijlocul străzii, intra în războı cu birjarii; şi cum aceştia erau cei mai aprigi agenţi electorali ai edililor municipali, nu-i convenea nici lui să se pună rău cu stăpânirea, cu toate că avea cetăţenia de onoare şi carte de "séjour privilégié". De aceea mergea pe marginea străzii, lângă trotuar, pe făgaşul de scurgere al apelor, unde nu prea supăra pe nimeni, că de zburat ar fi însemnat să piardă prea multă vreme, spaţiul aerian nefiindu-i garantat.

Aveam noi un coleg de clasă, Chelaru, fiu de medic, la a cărui rădăcină plouase prea mult, că în clasa 8-a trecea cu câţiva milimetri de doi metri. Şi cum vara mergea şi el tot pe calea lui Ilie, căci pe trotuar se cam lovea cu capul de storurile pe care le lăsau negustorii pe la prăvălii, îl poreclisem Ilie - şi aşa îi zicea toată lumea.

Aproape în fiecare dimineaţă, când plecam la şcoală, îl întâlneam pe Ilie şi mergeam împreună o bunicică parte din cale. Nu îndrăsneam să mă apropii prea mult de el, că avea nişte ochi foarte pătrunzători şi un cioc respectabil. Imi permitea totuşi din când în când să-i mângâi penele. Intr'o zi, pe când treceam amândoi pe la poarta casei căpitanului Negoiţă, ordonanţa acestuia când văzu pe Ilie îl opri şi-i puse înainte o cratiţă cu tocană. Ilie se uită la ea, aruncă soldatului o privire de mulţumire şi îşi urmă liniştit calea, fără să se atingă de bunătăţile burghezeşti.

Către vremea prânzului îl vedeai pe Ilie sus pe localul gării, cu norul de ciori dându-i târcoale, iar când vedea expresul de Cernăuţi-Bucureşti că-şi face apariţia la orizont, cobora pe peron, că şi aci, bucătarul dela vagonul restaurant avea rezervat ceva delicatese pentru el.

Afară de ciori, nu-i mai plăcea lui Ilie, la Buzău, de câini şi de copii, şi mai ales de dracii aceia care vindeau ziare şi covrigi. Aceştia îl trăgeau de pene, şi cum lui nu-i plăcea să-l calce nimeni pe coadă, nu putea să treacă cu vederea aceste insulte. Aşa că vedeai foarte des covrigarii lăsându-şi coşurile, sau pe cei cu ziare abandonându-şi tot maldărul de tipărituri purtătoare de noutăţi şi minciuni şi luându-şi picioarele la spinare.

De câte ori nu ieşea bietul Ilie ciufulit din restaurant, aruncat pe trotuar de către domnul Anghel.. Că de!.. hanul e deschis pentru toţi, aci vine fel de fel de lume.. Şi cucoşneturile, care nu prea se deplasau -cum de altfel se întâmplă peste tot- fără să târască şi odraslele canine după dânsele, se opreau bine înţeles şi la RESTAURANTUL GĂRII, ţinut de Anghel Adam, unde mânate de foame încercau să pună ceva în dreptul inimii.. Şi cum lui Ilie i se urca sângele la cap văzând lighioaia patrupedă făcându-şi siesta sub masă, după ce ajutase şi stăpânei să-şi termine farfuria, apoi să te ţii! Că se apropia vultanul nostru încetişor, şi o lovitură de clonţ era deajuns să ţiue urechile consumatorilor de urletul câinelui şi de chelălăitul cucoanelor. Dar cum, după toate legile negustoriei, muşteriul are întotdeauna dreptate, îl găseai pe Ilie pe celălalt trotuar din faţa hanului potrivindu-şi penele deranjate de muştruluială, că jordia lui Anghel nu glumea deloc. De aceea, când un neguştor din Galaţi a cerut să-l cumpere, hangiul nostru n'a stat prea mult pe gânduri şi l-a dat. Dar neobişnuit cu bălţile Dunării şi cu ţânţarii de pe Brateş, în câteva zile Ilie fu din nou prezent la Buzău. Cu toate că aparţinea unui temut neam de păsări de pradă, el nu făcea rău la nimeni şi n'a stricat niciodată nimic.

Ca orice târgoveţ ce se respectă, în timpul verii Ilie părăsea şi el oraşul şi se ducea pentru 2-3 săptămâni la munte, în vizită la neamuri. Odată şi-a adus cu el şi un însoţitor, dar acesta, când l-a văzut coborându-se în vâltoarea vieţuitoarelor în care el nu putea să aibă încredere, s'a mai rotit de câteva ori în sbor lin deasupra oraşului şi s'a reîntors apoi spre stâncile Carpaţilor.

Cu anul 1939, bătrâna Europă e cuprinsă de friguri şi, ca şi în alte părţi, încep şi la noi concentrări, mobilizări şi deplasări de trupe. Pe peronul gării Buzău, Ilie îşi aşteaptă trenul său. La ora aceea însă, un tren plin cu cătane, şi în sens invers, se opri în faţa peronului.. Cu voe, sau fără voe, Ilie e prins cu arcanul şi dus cu forţa la oaste - şi timp de o lună de zile, undeva pe zonă în judeţul Dorohoi, Ilie îşi face datoria către ţară, depunând într'o cuşcă jurământul de credinţă faţă de drapel şi rege. Măcelarii şi pescarii din hale, ca şi cei obişnuiţi cu zilnica lui prezenţă, i-au observat lipsa, dar nu s'au neliniştit, obişnuiţi fiind cu tabieturile lui. Ca şi stăpânul său, toată lumea credea că i s'a făcut dor de Penteleu şi e plecat în vacanţă la munte. Până ce, într'o bună zi, Anghel primì o scrisoare din nordul Moldovei. Un avocat din Buzău, concentrat tocmai la regimentul cu pricina, a dat de bietul Ilie şi când l-a văzut mare-i fu surpriza, după cum mare fu şi bucuria lui Ilie când auzì pe cineva spunându-i pe nume. Regăsirea celor doi prieteni aduse eliberarea captivului, iar reapariţia sa la furnizori dădu prilej presei locale să pună la preţ civismul său, dându-l de exemplu acelora care se eschivau prin toate mijloacele să-şi facă datoria faţă de neam. Ilie făcuse o lună de concentrare.

* * *

Armata română trecuse Prutul desrobind pământul scumpei noastre Basarabii şi înainta victorioasă spre răsărit. Strein de evenimentele ce clătinau aşezarea lumii, Ilie îşi urma cu sfinţenie programul său.

Era la vremea prânzului. De acolo de sus, de pe localul gării, Ilie privea spre Vadul Paşii, de unde trebuia să apară expresul de Cernăuţi. In acel moment, un tren militar german intra în gară. Un soldat sare şi deschide fereastra vagonului.. Un răpăit surd de pistol-mitralieră, şi bietul Ilie se prăvăli mort pe peron.. Iar când, peste câteva clipe, boneta albă dela vagonul restaurant cobora cu farfuria pe peron, - cu capul sfărâmat şi plin de sânge, cu ochii stinşi şi cu aripile întinse ca pentru un ultim sbor, Ilie nu mai dorea nimic...

Eram la Rostock, într'un alt capăt de lume.. Răsfoind "Universul", am aflat de ştirea morţii sale. In chenar erau date fotografia şi un scurt panegiric.. N'am putut să-mi reţin o lacrimă. Se scurseseră exact 20 de ani de când, pe ponoarele Carpaţilor, mumă-sa cădea de aceeaşi mână ucigaşă a omului. Două false orânduiri, create şi impuse de "om", democraţia şi nazismul, se împotriveau prin moarte orânduirii fireşti a lui Dumnezeu. Săracu Ilie!...

D. Em. Popa

D O I N A de I. Valerian

Verde şi iar verde,
Frunză de negară!
Ne-a venit un svon din ţară
Svon de frig în miez de vară
Glas de crivăţ la hotară,
De pe malul Prutului,
Din făgetul Zimbrului,
Unde mânăstirile
Vremuesc psaltirile,
In lespezi tăcute
Păzind oseminte,
Moaşte voevodale
Tremurând de jale.

Verde şi iar verde
Frunză de pelin -
Dela Mare la Hotin,
Şi mai sus, în miază-noapte
S'a pornit un nor de şoapte.
Vin sătenii, orăşenii,
Fraţii şi surorile
Pe drum de băjenii
Coborând la vale
Spre inima Ţării,
In căruţele durerii.
Şi cum vin în lung convoi
Cu avutul tras de boi -
Soarele în nor s'ascunde,
Inima nu mai răspunde,
De obida dorului -
Roadele se'ncruntă'n soare
De belşugul care doare,
Iară spicul grâului
S'apleacă în secerat
Sub mâna străinului.

Verde şi iar verde
Foi de chiparoase,
Doamne Isuse Cristoase!
Dă-ne har să ne gândim
Cât putem să suferim,
In talanga doinelor,
In aghiasma apelor,
Să putem greul ni-l duce
Cum l-ai dus şi Tu pe cruce,
Până când ni s'o ivi
Steaua magilor în zi,
Apele să se unească,
Punţile la loc să crească,
Iar sub cerul fără nor
Oamenii la loc să vie
Impăcaţi, în matca lor.

&& In ţările robite în numele lui Marx, lupta contra evreilor continuă. Ultimul act al îndârjitei lupte e numirea, în Rusia însăşi, a evreului Benjamin Dymchytz ca vicepreşedinte al consiliului de miniştri şi şef suprem al planificării sovietice. Locul lui Kaganovici nu putea rămâne prea mult gol..

&& E de neînţeles cum poate tolera un episcop, P.S. Moldovan, ca în publicaţia episcopiei sale, "Credinţa", foaie presupusă a predica numai adevărul, să se scrie atâtea minciuni! In numărul pe Iulie, un oarecare Suciu face pe legionari vinovaţi de.. înţelegerea dela Yalta şi Teheran, de ocuparea ţării, de plata despăgubirilor de război, ba chiar de "băgarea ţării româneşti în război contra Americii"! Năzdrăvani legionarii ăştia: ceri mai puteau declara războaie şi din închisori, unde se găseau de vreo juma' de an la trecerea Prutului!...

&& "Dovada superiorităţii unui sistem social -scrie, în rarele sale momente de sinceritate, "Glasul" din Pankov- o poate face numai măsura în care el reuşeşte să asigure un mai înalt nivel de trai al poporului". Aşa fiind, ne putem da foarte bine seama de grozăvia regimului de ocupaţie din România, ai cărei nefericiţi locuitori cer din lumea liberă până şi perii de dinţi, sau lame de bărbierit! Şi nu putea fi altfel, cum pe bună dreptate constată "Glasul" în acelaş număr: "Muncim cu plăcere şi cu spor numai dacă rezultatul muncii noastre ne asigură o subsistenţă omenească. Din nefericire, această condiţie naturală şi logică nu se poate împlini în cadrul societăţii întemeiată pe exploatarea omului", cum e cea sovietică. Urmarea e sabotajul; şi cum slaba producţie merge şi ea în Rusia, e uşor de înţeles crunta mizerie din prea bogata Românie.-

&& In Mai au fost băgaţi în "colectiv" toţi locuitorii din Curtea de Argeş: chiar şi bătrânii trecuţi de 70 de ani, cărora până acum li se făcuse hatârul unui mic petec de pământ lângă casă. Cei ce locuesc pe bulevardul ce duce dela gară la Mânăstire au fost obligaţi să-şi facă la stradă garduri de metal văpsite cu verde. Gardul costă cam 2.000 de lei, iar bieţii oameni de multe ori n'au bani nici pentru laptele şi pâinea zilnică.-

&& Profetizează Crainic, vorbind de "treptele monumentale" pe care-şi plimbă osânza politrucii, dela luxoasele hoteluri la plajă (Mamaia), că ele "au fost făcute pentru a coborî de acum încolo pe ele, senin şi biruitor, Măria Sa Omul". Aşa aproape să fie eliberarea?...

B A D E A   C Â R Ț A N

Veșnicul colindător de drumuri care gemea sub greutatea cărților bune și rele, dar românești toate, pe care le căra pe umerii săi, odată voinici, acuma însă sfărâmați de oboseală și de vârstă, pentru a le duce Dumnezeu știe unde și cu ce folos, de multe ori drept în mâna jandarmilor și vameșilor unguri ce-l pândeau, badea Cârțan n'o să mai bată la poarta nimănui, cu cererile lui stăruitoare și cu cimiliturile lui istețe. A avut norocul să moară aici, pe pământ românesc și, în loc să-și petreacă ultimele ceasuri în arestul vechilor săi dușmani, a închis ochii în casa unde-l așezase mila unei soții de ministru plenipotențiar. Iar la mormânt a fost dus cu cheltuiala secțiunii din Sinaia a Ligii Culturale.

A fost odată, la Cârța lui, departe, unde oile, adesea părăsite, și-au pierdut acum stăpânul, un baciu ca oricare. Era om făcut, când asupra Nației întregi a trecut un mare vânt de speranțe romantice. In numele originii glorioase, cu gândul la frăția latină, se cerea dreptate pentru ai noștri cei supuși barbarilor turanici și se credea că o protestare puternică împotriva tiranilor va ajunge pentru ca neamul nostru de nobilă viță să reintre în stăpânirea drepturilor sale. Memorandul, procesele vestite, cuvântările răsunătoare ale părintelui Lucaciu, albumul lui V.A. Urechiă strângând mărturiile de dreptate ale fraților... Și, când toată lumea românească era sguduită de o luptă al cării sfârșit norocos se credea aproape, de tot aproape, o anume conștiință nouă și neașteptate dorinți se treziră și în sufletele țăranilor de dincolo, cari, botezându-și copiii Cezar și Octavian, erau siguri că au dat ajutorul lor la renașterea Romei dunărene. Și unul dintre dânșii își luă atunci toiagul, pe care nu l-a mai părăsit niciodată.

Noi cetim și credem; ei, oameni de țară, trebue să vadă, oameni și lucruri, dar credința care iese din această atingere a realității înseși, se preface în siguranță, în patimă, în monomanie. Badea Cârțan nu știa decât românește, dar el era sigur că toți frații latini înțeleg, sunt datori a înțelege accentele lui latine. Și era încredințat că iubirea lor, - pe care a și deșteptat-o ici și colea, prin caracterul impunător al energicei manifestații populare cuprinse în fapta lui, - e așa de puternică, încât nici bani de drum nu-i trebue. Așa a străbătut Italia și Franța; a văzut Columna lui Traian, la care s'a închinat ca la sfintele icoane din stâna lui, s'a minunat de sgomotoasa măreție modernă a Parisului și i-a părut totdeauna rău că n'a trecut Pirineii, dincolo de care alți frați îl așteptau.

Că lumea-l privea cu o curiozitate batjocoritoare, că adăpostul i-l procura legația României, astea nu le vedea el, ci se simțea dus pe undele puternice ale simpatiei latine. Și niciodată n'o fi băgat de seamă bine câtă deosebire este între ușoarele lui veșminte prăfoase, între chipul lui aspru, osos, cu părul sburlit și căutătura sălbatecă, de Dac feroce, și între îmbrăcămintea și făptura fraților iubiți...

Se privea pe sine ca un purtător de misiune superioară, ca un îndeplinitor de porunci ce vin mai de sus. Altfel nu se jertfește liniștea unei vieți întregi. Și, pentrucă porunca-i venise prin cărți, prinse pentru dânsele o dragoste fără margini. Toate-i erau de o potrivă; chiar după ce le cetia, era convins că în fiecare pagină se vorbește de maica Roma, de latinitatea înfrățită, care'n iubire își gătește viitorul. Manualul de aritmetică, vechea colecție de gazetă jidovească, pamfletul politic, în forme deosebite cuprindeau aceeași revelație sfântă. Și le ducea cu o adâncă reverență, cum David purta pe umerii săi arca învoielii cu cerurile și a viitorului celor ce vor veni după dânsul. Mai la urma urmei, ce însemnătate putea să aibă ultima soartă a acestor cărți! Ii ajungea că se atinseseră de învelișul sărac al trupului său și că-l binecuvântaseră.

Și după urma lui va rămânea aceasta: credința sălbatecă pe care un țăran a avut-o pentru visurile cărturarilor din vremea lui și nemărginita-i evlavie pentru cartea în care se vedea numai lumină și mântuire. Dacă viața lui s'a strecurat, așa de muncită și neîmpăcată, fără vreun adevărat folos, vina e a cărturarilor cari trebuiau să aibă alte visuri și să scrie alte cărți. El ne-a arătat însă ce adaos de energie sufletească nebiruită poate să dea poporul la ceea ce credem, spunem și scriem noi.

N. Iorga

&& Serbarea națională românească la Paris a fost organizată anul acesta, în seara de 12 Mai, sala Chopin-Pleyel, de Fundația Carol I, cu concursul ansamblului "Carmen". A vorbit, cu inimă, deputatul Jean-Paul David. S'a cântat: Imnurile naționale român și francez, Vântuleț de primăvară, Dor-doruleț, Cine m'aude cântând, Pe dealul cu florile, Mândruliță Dodă, Foaie verde lămâiță, Răsunet din Crișana, melodii macedonene, Arde-mite-ai codru des, Inghețată-i Dunărea, Foaie verde didițel, Pe cărare sub un brad, In poeniță, Sârba'n căruță. Soliști: Maria Brătianu, Marcel Nicolau, Ion Cușa. Foarte aplaudat Florea Apostol, care-a cântat din muzicuță. S'a jucat Breaza, Hora, Purtata, Hațegana, Cucuruz, Călușul. Participanți: circa 800! S'a vădit încă odată că puterea stă'n unire!

&& La 150 de ani dela prima răpire a Basarabiei, un grup de refugiați din Anglia, în care ghicim numele d-lui Ion Rațiu, a publicat un documentat articol în "The Guardian" din 28 Mai, cu o hartă a țărilor române în Evul Mediu și o hartă etnografică a Basarabiei, - și - în "The Observer" din 3 Iunie - un istoric al problemei Basarabiei.

IN ZILELE REDEȘTEPTĂRII MACEDO-ROMÂNE

Un examen furtunos. In ziua festivității de încheere a cursurilor unui an, fetele au apărut ca prin minune în uniformă, rochițe albe (încinse cu tricolorul român), lucrate de ele în cel mai mare secret, pe lângă multe alte lucruri ce puteau împodobi expoziția, chiar a unei școale speciale; iar băeții trebuiau să rezolve o mulțime de probleme practice, referitoare la ocupațiunile negustorești ale părinților lor, într'un mod surprinzător de grabnic. Apoi preparasem împreună o mulțime de dialoguri, improvizate ad-hoc, o mulțime de poezii ocazionale, de cântece în dialect - pentru a putea fi perfect înțelese de locuitori. In toate aceste producțiuni a jucat un rol important mai ales o fetiță cu o memorie fenomenală, anume Eudochia Olii.

In comună se formează încetul cu încetul o atmosferă de simpatie pentru noi, și școala românească se arată în toată puterea ei cu ocazia serbării de fine de an. Românii naționaliști, pricepând că această serbare va avea ceva cu totul deosebit, și văzând că localurile noastre de școală erau prea mici pentru a cuprinde numerosul public ce avea să asiste, ne propuseră să facem serbarea într'o sală a școalei comunale - clădită de altfel cu banii tuturor locuitorilor -, dar care era așezământ de cultură grecească. Se înțelege, propunerea aceasta, către care nu odată se îndreptase gândul nostru, a fost primită de noi cu mare entuziasm, deși știam că lucrul va provoca ciocniri.

In dimineața zilei când trebuia să aibă loc serbarea, copiii școalelor noastre au început să poarte mobilierul dela școala română, în spre localul școalei comunale (școala eforială). Aci însă, grecomanii, cari aflaseră de intențiunile noastre, postaseră jandarmi; aceștia păzeau intrarea, iar eforii și epitropii lor, adunați într'o piață ce este în fața școalei, protestau și vociferau că școala comunală este grecească, și nu se poate deci ca românii să intre într'însa. Văzând această rezistență, noi am declarat că vom face serbarea în chiar piața publică, din fața școalei comunale; și, după ce elevii noștri au cărat mobilele în acel loc deschis și larg, după ce au terminat aranjamentele necesare, scoborîm și noi împreună cu elevii și elevele noastre spre locul indicat, intonând în cor imnul Sultanului. In fața școalei grecești, rândurile de copii se opriră, intonând imnul național "Deșteaptă-te Române" în versiunea dialectată; după aceasta am intonat și un cântec ocazional, plin de aluziuni la evenimentele prezente, care începea "Nu ~~ aa~~ avdzîți lavă la Moș-Gaga"? (Nu auziți strigăte la Moș-Gaga?)

La vederea fetelòr în uniformă, încinse cu tricolorul român, la auzul cântecelor care despicau văzduhul, un entuziasm indescriptibil cuprinse pe Românii ce se aflau de față. Femeile care urmaseră pe fetele și copiii lor, nu mai putură răbda nedreptatea ce ni se făcea, cât timp școala, a cărei intrare ni se oprea, era clădită cu sudoarea bărbaților lor. Eforii grecomani au fost luați în huidueli și cu pietre, jandarmii împinși și târîți din fața ușilor; într'un elan de entuziasm, o femee - dna Constantina Simciu Paligora - aparținând unei vechi și nobile familii din localitate, luă în mână un topor, sparse ușile școalei și ne invită să luăm loc și să continuăm serbarea fără teamă, căci înainte de a ni se întâmpla nouă ceva, lumea adunată acolo ne asigură că se va expune să piară cu toții. Noi începem serbarea prin cântece, în timp ce eforii și epitropii școalelor grecești, împreună cu alți grecomani de frunte, alergau la Bitolia ca să ne facă acțiune.

Niciodată poate până atunci în inimile Molovișteni lor n'a tresărit în comun atâta entuziasm generos ca la această serbare. Peste toate fețele alunecau lacrimi. Femeile veneau și își sărutau copiii în fața publicului; nici nu le venea să creadă că aceia sunt copiii lor, cari vorbesc așa de frumos. Multă lume mă întreba - referitor la dialogurile și zicerile copiilor care concordau perfect cu întorsătura ce o luase serbarea noastră - dacă aceste cuvinte "sunt din carte" ori le spun copiii din mintea lor. Imi aduc aminte că la sfârșitul festivității, când una din fetițe, anume Eudochia Olii (acum doamna Valeria C. Cosmescu), urcată pe o masă, a început să rostească o cuvântare finală, - când ajunse la un pasaj în care apostrofă pe părinți cu aceste vorbe: "Nu vă era milă de noi când ne trimeteați la școala greacă, să ne chinuim cu o limbă străină? Nu v'a fost milă de frații noștri mai mari, pe cari i-ați lăsat orbi, ca vai de ei, numai pentrucă-i siliați să-și vâre în cap o limbă ce nu era suptă din sânul mamei?", - lumea începu să plângă cu hohot, entuziasmul era nebun și sublimul în toată puterea stăpânea mișcarea din sală. Un grecoman din cei mai fanatici, anume Constantin Belimace Coina (să nu se confunde cu Const. Belimace, poetul), al cărui tată se dusese la Bitolia să ne tragă în judecată, a fost atât de mișcat, încât a strigat în gura mare: "bravo, doamnă dascălă"! - și a repetat acest strigăt încontinuu până la eșirea din sală. Lumea se adunase în jurul nostru, și din toate gurile nu se auzeau decât aceste vorbe: "la toamnă și eu am să las pe Greci, la toamnă și eu am să-mi trimet copiii la voi".

In fața lui Alay Bei. In timpul cât durase serbarea noastră, cei câțiva grecomani cari s'au dus la Bitolia spre a ne reclamă au comunicat mitropolitului, cu exagerare, cele întâmplate în Molovişte, acuzându-ne că am revoltat lumea și că am provocat chiar omor. Mitropolitul adresează o notă guvernatorului în sensul celor reclamate de

către grecomani.Acesta trimise îndată în comună pe prefectul poliţiei însuşi,Alay-Bei,care trase în gazdă la bogătaşul grecoman Simu Belimace Coina,unde am fost chemaţi şi noi,ca să dăm seamă asupra acuzaţiilor ce ni se aduceau.Am răspuns lui Alay-Bei,că noi nu ne-am amestecat câtuşi de puţin,şi că părinţii băeţilor şi fetelor au pretins ca să facem examenele şi serbarea în şcoala comunală,fiindcă erau mai spaţioase.Părinţii elevilor şi elevelor au declarat de asemenea că noi nu suntem vinovaţi, căci,ca oameni plătiţi de ei,suntem datori să mergem acolo unde ne vor ordonă ei; că bătăile s'au întâmplat din cauză că partizanii mitropolitului se opuneau cu forţa la intrarea copiilor noştri în şcoala care s'a clădit cu banii tuturor Moloviştenilor,prin urmare şi din banii lor înşişi,nu numai din ai celor cari învaţă greceşte.

Când Alay-Bei,prinzând firul lucrurilor,a întrebat pe grecomani de ce nu au vrut să ne lase şcoala numai pentru câteva ceasuri,gazda,adică Simu Belimace,a răspuns că n'a vrut să ne lase din cauză că şcoala este grecească şi că "nu se poate într'o şcoală grecească să intre un profesor român cu băeţi cari învaţă româneşte".La aceasta Alay-Bei întreabă din nou:

- "Dar voi,cari învăţaţi copiii greceşte,ce sunteţi?" Grecomanii n'au îndrăsnit să-şi nege naţionalitatea,şi,la răspunsul ce l-au dat că sunt români,Alay-Bei reluă cuvântul şi le zise:

- "De ce dar nu aţi lăsat pe fraţii voştri,cari sunt tot români,să aibă aceleaşi drepturi ca şi voi? Eu sunt turc,de altă religie decât a voastră şi cu toate astea, dacă Românii aceştia mi-ar fi cerut localul unei geamii ca să facă examenele copiilor lor,le-aşi fi dat cu multă plăcere.Se vede însă că voi urmăriţi o politică grecească,adică doriţi ca în locul nostru să vie Grecia şi în locul meu de Alay-Bei să-l iei tu,şi locul de valiu să-l ia fratele tău.. etc.Aceasta însă n'are să se întâmple; astăzi suntem noi stăpâni aci,şi cum vrem aşa facem".

Zicând acestea,a dat ordin să aresteze pe Belimace Coina.Atunci,ceilalţi grecomani s'au speriat şi au căzut în genunchi,strigând: "Aman! Efendim,iartă-ne,pe viitor vom face aşa cum aţi ordonat".Alay-Bei la început s'a arătat neînduplecat şi, după ce a luat masa în casa acestui grecoman arestat,a plecat la Bitolia.Acolo,după repeţite intervenţiuni ale mitropolitului,i s'a dat drumul.

Astfel s'a terminat activitatea noastră şcolară din anul 1882-1883.

Două şcoli greceşti mai puţin.La 1 Septembrie 1883 am redeschis cursurile.Examenele din anul precedent şi epilogul cu Alay-Bei au avut o influenţă hotărîtoare asupra spiritelor.Numărul grecomanilor şi curajul lor au scăzut aşa de mult încât Grecii au fost siliţi să desfiinţeze deodată două şcoli,din patru câte aveau.Au desfiinţat ellinikon scholion şi nipiagogion(şcoala mixtă de copii mici).In schimb,din banii economisiţi de pe urma acestor reduceri ei au constituit lefuri regulate pentru aceia cari se pretau,ca agenţi de propagandă,la jocul intereselor mitropolitului.

Cercul activităţii noastre extra-şcolare se lărgise mult; aproape întreagă comuna era sub farmecul activităţii ce desfăşuram.Chiar grecomanii veneau să ne ceară sfatul asupra multor afaceri.Bigotismul românilor dispăruse ca prin farmec.Mitropolitul şi Patriarhul nu mai exercitau asupra lor acea teroare superstiţioasă,care,numai la auzul numelui lor,lua în stăpânire altădată sufletele Românilor.Işi dădeau acum bine seama de nedreptatea ce se făcea cu biserica şi şcoalele comunale şi nu mă mai luau drept catolic -papistaş!- când le desfăşuram neomenia clerului grec,care procedând astfel pretindea că lucrează "în numele marei şi adevăratei biserici"!

Cei veniţi din ţări depărtate,de îndată ce intrau în comună erau răpiţi de curentul general.Nu stăteau retraşi ca mai 'nainte,căutându-şi numai de liniştea proprie. Luau parte şi dânşii la consfătuiri; mulţi dintre ei,chiar s'au stabilit pentru totdeauna în comună; absorbiţi de noua cale ce li se deschidea.

In şcoală continuam activitatea noastră cu tragerea de inimă ce ne-o insuflau succesele din ce în ce mai mari.Mulţi grecomani,după ce copiii lor isprăveau cursurile şcoalei greceşti,şi-i trimeteau şi la noi un an doi,ca să-şi completeze cunoştinţele,mai ales în ce priveşte facerea socotelilor.Eu le mai făceam un curs practic, de doi ani,de limba franceză.Faptul că în şcoala noastră copiii învăţau să facă socotelile practic şi repede,determinase pe moloviştenii chiar grecomani -însă negustori înainte de toate-,să-şi trimeată copiii la noi.De îndată însă ce copiii lor călcau pragul şcoalei române,nu se mai întorceau înapoi; nu ieşeau din şcoală decât fanatizaţi.Cei mai zeloşi tineri molovişteni au fost aceia cari au venit la noi provizoriu, numai ca să înveţe socotelile! Rolurile dintre noi şi institutorii greci acum se schimbaseră.Cu toate sfaturile ce zilnic le dedeam copiilor dela şcoalele noastre de a fi cuviincioşi,nu odată s'a întâmplat să huiduiască pe dascălii greci.

"Apostolul" cântat în româneşte.Nu mai era acum nevoe de impulsul nostru.Românii luau din propria lor iniţiativă hotărîri,pe care altădată nu le-ar fi urmat nici pentru sume mari de bani.Aşa,a pornit dela ei propunerea de a încerca să zicem "Apostolul" pe româneşte în biserică.Românii nu puteau suferi să nu se auză în biserică limba românească,pe câtă vreme ştiau că şcoala ca şi biserica erau zidite cu banii locuitorilor şi că majoritatea comunei era acum cu ei.De aceea au cerut ca pentru Sfântu Dumitru să pregătesc un elev,care să citească "Apostolul" în biserică.

Pentru aceasta am şi pregătit un elev,anume Mihail G.Ţapu,fiul lui G.Ţapu,unul din fruntaşii molovişteni,un aprig şi neobosit luptător,care m'a urmat pas cu pas în acţiunea mea.In ziua de Sfântu Dumitru,la ora hotărîtă,elevul nostru a început a cânta româneşte "Apostolul".Atunci preotul care servea în altar,un grecoman fanatic anume Popa Gheorghe,a întrebat cu glas mare: "Cine a pus pe acest blestemat să cânte în româneşte?" Toţi au răspuns într'un glas: Noi l-am pus.Preotul s'a repezit asupra băiatului ca să-i ia Apostolul din mână.Atunci părintele copilului a început la rândul său să-l lovească - şi un tumult îngrozitor începu în biserică,după care urmă o bătae în toată regula.

Dezmeticit din învălmăşală,preotul împreună cu mai mulţi grecomani pleacă din nou la Bitolia spre a raporta Mitropolitului cele întâmplate.Acesta,printr'o petiţie formală,ne reclamă valiului,pe mine şi pe soţia mea ca instigatori,precum şi pe tatăl băiatului cu încă vreo câţiva partizani - din cari nu-mi mai reamintesc decât pe Constantin Velo(tatăl poetului N.Velo) şi pe Alexe Ţovar - şi cer darea noastră în judecată.

In ziua înfăţişerii,preşedintele tribunalului,un turc din cei fugiţi din Bulgaria,originar din Rusciuk,cearcă a mă întreba în limba turcă.I-am răspuns că nu ştiu turceşte.Cearcă din nou a mă interoga bulgăreşte.I-am răspuns deasemenea că nu ştiu nici bulgăreşte.Atunci Mitropolitul şi grecomanii au propus ca interpret pe Al Taşcu Piţoa,un fruntaş grecoman din Bitolia(fratele fostului senator Piţoa,din Ţara Românească),ca el să mă interogheze în limba greacă.Am răspuns din nou că nici această limbă nu o cunosc.Atunci preşedintele tribunalului,spre marea mea surprindere şi bucurie,mă întreabă în limba română din ţară,pe care o cunoştea se vede încă de când era la Rusciuk: Ce limbă vorbeşti d-ta şi de unde eşti? I-am răspuns că sunt român din Veria,vilaetul Salonic,şi că nu cunosc altă limbă decât limba familiei mele,care este limba română.M'a întrebat atunci: De ce ai pus pe băiat să cânte româneşte în biserică? La acestea i-am răspuns că nu l-am pus eu,ci tatăl său,care este de faţă şi care poate să dea toate lămuririle.

După aceasta a întrebat în limba turcă pe G.Ţapu: "De ce ai pus pe băiat să cânte româneşte în biserică?" Acesta a răspuns tot în limba turcă: "Efendim! Noi suntem în Molovişte cu toţii români(vlahi) şi nu ştim cum s'a întâmplat că din moşi-strămoşi în biserica noastră s'a cântat greceşte,cu toate că nimeni din comună,nici bărbaţii nici femeile,nu ştiu şi nu înţeleg ce citesc preoţii! Din această cauză noi stăm ca vitele în biserică; dacă vedem că popa se închină,ne închinăm şi noi,iar când popa stă,stăm şi noi.Noi n'am făcut nici un rău decât am pus pe băiatul acesta,care acum a învăţat să citească în limba noastră,să ne cânte o rugăciune în limba pe care am învăţat-o dela părinţi,pe care o vorbim şi noi şi o înţelegem".

Atunci Popa Gheorghe întrerupând a strigat: Hir Efendim(Nu,Domnule); băiatul a început să cânte moldovancea nu vlahcea - voind să înţeleagă prin aceasta că a cântat în limba română din regat,nu în dialectul macedo-român.Preşedintele tribunalului însă,care din aceste cuvinte a înţeles că este vorba de moldoveni şi munteni,a reluat repede cuvântul şi a zis: "Moldovancea,vlahcea,acelaşi lucru este".Şi,când popa a vrut să se explice,cum că limba în care a citit este alta decât aceea pe care o vorbeşte poporul,preşedintele supărându-se i-a răspuns: "Mie o să-mi spui lucrul acesta?" Şi,după ce au fost cercetaţi şi ceilalţi preoţi cari erau citaţi ca martori: Popa Ilie,popa Constantin şi popa Târpu,s'a dat hotărîrea că eu şi G.Ţapu eram achitaţi, iar popa Gheorghe fu condamnat la două luni închisoare şi cheltueli de judecată.

Din acest moment a început să se cânte regulat "Apostolul" româneşte în biserică şi alte cântări bisericeşti,precum şi "prohodul" în Vinerea Mare,ceeace producea o puternică emoţie în popor.De aci încolo,până la sfârşitul anului şcolar,liniştea ne-a fost asigurată; aşa că la examene ne-am prezentat cu copiii preparaţi.Ziua ultimei festivităţi lua acum caracterul unei adevărate întruniri politice,unde rătăcirea grecomanilor se discuta fără sfială şi în cele mai mici amănunţimi.

Guşu Papacostea

CONSTANTIN BRÂNCOVEANUL

Brâncoveanul Constantin,
Boier vechi şi Domn creştin,
De averi,ce tot strângea,
Sultanu se îngrijea
Şi de moarte-i hotăra,
Căci Vizirul îl pâra.
Intr'o Joi de dimineaţă,
Zi scurtării lui de viaţă,
Brâncoveanul se scula,
Faţa blândă el spăla,
Barba-i albă-şi pieptăna,
La icoane se'nchina,
Pe fereastr'apoi căta
Şi amar se spăimânta:

"Dragii mei coconi iubiţi!
Lăsaţi somnul,vă treziţi,
Armele vi le gătiţi,
Că pe noi ne-a'nconjurat
Paşa cel neîmpăcat,
Cu ieniceri,cu tunuri mari,
Ce sparg ziduri cât de tari".
Bine vorba nu sfârşia,
Turcii'n casă iuruşia,
Pe tuspatru mi-i prindea
Şi-i ducea de-i închidea
La Stambul în turnul mare,
Ce se 'nalţă lângă mare,
Unde zac feţe domneşti

Şi soli mari împărăteşti.
Mult acolo nu zăcea,
Că Sultanu-i aducea
Lângă foişorul lui,
Pe malul Bosforului.
"Brâncovene Constantin,
Boier vechi,ghiaur hain!
Adevăr e c'ai chitit:
Pân'a nu fi mazilit,
Să desparţi a ta Domnie
De a noastră Impărăţie?
Că de mult ce eşti avut,
Bani de aur ai bătut,
Făr'a-ţi fi de mine teamă,

Făr'a vrea,
ca să-mi dai seamă".
- "De-am fost bun,
rău,la Domnie,
Dumnezeu singur o ştie;
De-am fost mare pre pământ,
Cat'acum,de vezi ce sânt!"
- "Constantine Brâncovene!
Nu-mi grăi vorbe viclene!
De ţi-e milă de copii
Şi de vrei ca să mai fii,
Lasă legea creştinească
Şi te dă'n legea turcească!"
- "Facă Dumnezeu ce-a vrea!
Chiar pe toţi de ne-ţi tăia,
Nu mă las de legea mea!"
Sultanul din foişor
Dete semn lui Imbrohor,
Doi gealaţi venea curând,
Săbiile fluturând,
Şi spre robi dacă mergea,
Din coconi îşi alegea
Pe cel mare şi frumos,
Şi-l punea pe scaun jos
Şi cât pala repezea,
Capul iute-i reteza.
Brâncoveanul greu ofta
Şi din gură cuvânta:
"Doamne! fie voia Ta!"
Cei gealaţi iarăşi mergea
Şi din doi îşi alegea
Pe cel gingaş mijlociu,
Cu păr neted şi gălbiu,
Şi pe scaun îl punea
Şi capul îi răpunea.
Brâncoveanul greu ofta
Şi din suflet cuvânta:
"Doamne! fie voia Ta!"
Sultanul se minuna,
Şi cu milă se 'ngâna:
"Brâncovene Constantin,
Boier vechiu
şi Domn creştin!
Trei coconi tu ai avut,
Din trei
doi ţi i-ai pierdut,
Numai unul ţi-a rămas;
Cu zile de vrei să-l las,
Lasă legea creştinească
Şi te dă'n legea turcească!"
- "Mare-i Domnul Dumnezeu!
Creştin bun m'am născut eu,
Creştin bun a muri vreau..
Taci drăguţă,nu mai plânge,
Că'n piept
inima-mi se frânge!
Taci şi mori în legea ta,
Că tu ceru-i căpăta!"
Imbrohoru se 'ncrunta,
Gelaţii înainta
Şi pe blândul copilaş,
Dragul tatii feciora
La pământ îl arunca
Şi zilele-i ridica.
Brâncoveanul greu ofta
Şi cu lacrămi cuvânta:
"Doamne! fie voia Ta!"
Apoi el se 'ntuneca,
Inima-i se despica,
Pe copil se arunca,
Il becea,îl săruta,
Şi turtând apoi striga:
"Alelei! tâlhari păgâni!
Alei! voi feciori de câini!
Trei coconi ce am avut,
Pe tustrei mi i-aţi pierdut,
Dare-ar Domnul Dumnezeu,
Să fie pe gândul meu:
Să vă ştergeţi pe pământ,
Cum se şterg norii de vânt,
Să n'aveţi loc de'ngropat,
Nici copii de sărutat!"
Turcii crunt se oţăria
Şi pe dânsul tăbăra,
Haine mândre i-le rupea,
Trupu-i de piele jupuia,
Pielea cu pae-o umplea,
Prin noroi o tăvălea
Şi d'un paltin o lega,
Şi râzând aşa striga:
"Brâncovene Constantin,
Ghiaur vechi,ghiaur hain,
Cască ochii-a te uita,
De-ţi cunoşti tu pielea ta?"
- "Câtui spurcaţi,
Turci,liftă rea,
De-ţi mânca şi carnea mea,
Să ştiţi,c'a murit creştin
Brâncoveanu Constantin!"

&& Două posturi de radio din Buenos Aires au transmis în spaniolă,la 29 Aprilie, următorul text al părintelui Anchidim Uşeriu: "Astăzi Românii sărbătoresc ziua Invierii Domnului.Pentru Românii ortodocşi Invierea este cea mai mare sărbătoare creştină. Această sărbătoare justifică însăşi existenţa Românilor ca popor creştin.Fără Inviere, totul ar fi fost zadarnic.Credinţa nestrămutată în acest miracol al învierii lui Isus Cristos este aceea care a menţinut unirea poporului român în lupta contra asupritorilor.In timpul Săptămânii Patimilor,Românii sufăr alături de Isus,păstrând în fundul sufletelor lor flacără nepieritoare a minunii ce va să se întâmple: Invierea.Inainte de ocuparea României de către comunişti,sfintele slujbe ale Invierii erau transmise prin radio în toată ţara.Astăzi nu se pomeneşte nici în ziare şi nici la radio.Pentru Românii care sufăr sub jugul comunist,Săptămâna Patimilor se prelungeşte dealungul anilor.Aceeaşi credinţă creştină,însă,îi face să se simtă mai uniţi şi mai solidari în suferinţă,păstrând în suflet nădejdea Invierii şi că vor aprinde,odată,lumânările lor din flacăra sfântă a focului sacru al Invierii.Tăinuesc speranţa că vor învia după Golgota comunistă aşa cum şi Mântuitorul a înviat".In continuare a fost transmisă, timp de 15 minute,o parte din slujba Invierii,cu răspunsurile date de corul bisericii române ortodoxe locale,condus de dl Petre Lipovan.E pentru a doua oară că posturile de radio argentiniene transmit slujbă românească ortodoxă.-

&& "Tribune latina",São Paulo(Brazilia),27 Martie 1962,publică un articol despre "Bessarabia.provincia romena",în care,după un scurt istoric al nefericitei regiuni dintre Prut şi Nistru,apelează la conducătorii ţărilor libere să oblige Rusia,prin ONU,a respecta Carta Naţiunilor Unite,încetând cu deportarea şi călcarea drepturilor omeneşti ale Românilor din Basarabia.

&& Dna Isabella Kerkhoven Constantinescu a dăruit Institutului Român din Freiburg/Brsg. - Mercystr.24 - Germania, 3.500 cărţi poştale ilustrate,reproduceri după unele opere ale d-sale cu teme de Crăciun,Paşti şi compoziţii libere(în majoritate pe motive româneşti).Aceste ilustrate pot fi comandate direct la Institut de cei ce vor să sprijine înaltul Aşezământ al exilului românesc.Preţul -începând dela minimum unei cărţi poştale obişnuite-, e benevol; el poate fi trimis fie la Institut,fie la Deutsche Bank, n° 17.992(Freiburg).-

&& Ziarele anunţă mişcări,contra evreilor,în Argentina,Chile,Uruguai.Nu-i vorba, însă,cum ele lasă să se înţeleagă,de "agenţi nazişti".Faptul că astfel de reacţiuni apar,sporadic,în diferite puncte de pe glob,arată lămurit că evreii se poartă peste tot ca'n Maramureş.Şi,se ştie,aceleaşi cauze produc,de când e lumea,aceleaşi efecte...

DIN REZISTENŢA ANONIMĂ

Pe muchea dealului soarele părea un bulgăre enorm de aramă topită,amestecată cu
praf gălbui.Umbra carului care cobora la vale,încet,sprijinindu-se parcă în cei doi
cai suri,se prelingea departe,topindu-se în penumbra ce cuprinsese deja întreg satul.
Spre dreapta carului,către şanţ,doi ţărani mergeau vorbind încet,de parcă bălăriile
uscate ce mărgineau drumul înecat în praf ar fi avut urechi.In jur,totul era calm
şi obosit,după căldura înăbuşitoare ce copsese pământul.Cât vedeai cu ochii,numai
miriştc sură,acoperită de acelaş praf gălbui,purtat în toate părţile de vântul ce
nu încetа să bată de câteva zile.Doar pe alocurea,peste câmp,mai zăboveau câteva
clăi de snopi ne duşi încă la aria comunală.
Soarele se lăsă după deal,însângerându-i câtva timp creasta netedă.Umbra se lăsă şi ea mai deasă.Dintr'o tufă de scaeţi uscaţi o pasăre speriată îşi luă sborul
răzând resturile de pae rămase părăsite peste lan.
La aria comunală responsabilul politic şi "socotitorul" discutau amărâţi.Indă-
rătnicia ţăranilor nu putea fi înfrântă cu vorbe,chiar dacă acestea erau amenință-
toare. Carul se opri la marginea ariei,lângă o claie mare de snopi netreeraţi. -"Des-
hămaţi şi lăsaţi carul aici.Veniţi să-l descărcaţi mâine,acum e prea târziu şi avem
ordin să nu lăsăm pe nimeni la arie după apus".Cei doi oameni,fără să răspundă,scoa-
seră caii din ham şi porniră spre satul care începea la numai câteva sute de metri
de locul treerişului.

Deşi nu era târziu -abia se întunecase-, satul era pustiu.Truda de peste zi,
amărăciunea ţăranilor care-şi vedeau munca de pe un an pornind pe apa sâmbetei,să
sature guri de ei necunoscute,diferitele veşti sosite de peste Dunăre,dinspre Ialo-
miţa,unde sute de alţi ţărani luaseră calea închisorilor pentru că se opuseseră la
confiscarea recoltei,obligau pe cei mari să se adăpostească de vreme,iar pe cei mici
să se uite cu teamă la feţele întunecate ale părinţilor lor.
In curtea în care intrară cei doi ţărani era puţină gălăgie.O femeie tânără scotea din cuptorul de pământ o plăcintă de verdeţuri.Cei doi îi dădură bună seara şi
se îndreptară spre grajd.Din fundul acestuia se auzi un nechezat uşor.Ţăranul cel
mai tânăr agăţă în treacăt hăţul calului ce conducea de o iesle şi se îndreptă spre
locul de unde venise nechezatul.Animalul ciulii urechile,întoarse capul şi zărind
stăpânul întinse botul,cerându-i mângâierea cu care era obişnuit.
- "N'am grăunţe nici astă seară pentru tine,bătrâno.N'am putut să fur nici măcar
pentru feciorii tăi,cari trudesc de dimineaţa până seara numai cu un braţ de fân
uscat şi câteva fire de porumb,furat şi el de pe lanul arat de ei şi de mine.. Bles-
temul a căzut peste toţi.Şi peste oameni şi peste animale.Mare a fost păcatul pe
care îl plătim acum,dar eu cu capul meu de ţăran nu prea pot pricepe cine l-a făcut..
Mai ai puţină răbdare,poate o da Domnul,că destul amar am mai băut până acum".Ţăra-
nul mângâie câteva clipe capul iepei,care înţelegând parcă de ce era vorba îl privea
cu ochii înduroraţi,plini de o sburire care nu arătă departe de lacrimă; apoi se în-
toarse să aranjeze ieslea celor doi cai cu cari venise.
- "Astă seară să nu te culci în casă.Nu ştiu de ce,dar am o presimţire că ceva
neplăcut ne aşteaptă.Liniştea asta de mai bine de două luni nu-mi place deloc.In sa-
tele de peste Dunăre a fost prăpăd zilele trecute.Au ridicat câteva sute.Chiar dela
Răchitoasa,au luat din nou pe toţi cei ce se aflau acolo surghiuniţi după ce li se
dase drumul din închisori.Printre ei sunt şi cei trei dela noi din sat.Nu ştiu ce
au mai descoperit,dar după aceasta cred că or să vină şi pela noi..."
- "Nu fii atât de fricos,că nu se întâmplă nimic.Dacă vroiau să aresteze puteau
s'o facă acum trei luni,când l-au luat pe cumnatu-meu,ca să-l trimită,cu douăzeci şi
cinci de ani,la Gherla.Dacă el n'a spus nimic când a trecut prin mâinile lui Frimu-
miuc,nu cred ca securitatea să afle dela altul.Niţă,care mai ştia,a fost împuşcat.
După cum vezi,cercul e strâns de tot şi n'are de unde să iasă vorba"..
- "Ştiu şi eu cele ce spui,dar asta nu mă împacă.Când am venit la amiazi cu sno-
pii la arie,am dat o fugă până acasă să adăp caii.Nevasta era foarte îngrijorată.
Trecuse cineva îmbrăcat orăşeneşte,din casă în casă.A întrebat de bărbaţi,dacă sunt
la câmp,dacă s'a făcut treerişul,cum am ieşit cu cotele şi dacă avem ceva neplăceri
cu cei însărcinaţi cu îndeplinirea planului de"colectare"; a notat tot ce i-au spus
femeile,apoi s'a dus la "sfat" şi a chemat pe doi dintre informatorii cei mai peri-
culoşi.I-a văzut nepotul lui Mitec. Ăla a venit precis pentru noi.. trebue că cine-
va a vorbit,sau a vândut.. ceea ce e tot una.Nu unuă,poţi spune tu că este frica,
sau ce-i vrea,dar nu mă culc în casă.De altfel este şi-aşa destul de cald.Să dea
Domnul să descărcăm împreună carul mâine dimineaţă"!
- "Şi dacă vine Marin?" -întrebă Cioga cu un fel de teamă în voce.
- "El ştie să se descurce mai bine ca noi.De cinci ani nu face decât asta.Dacă
aduce ceva însă,nu puneţi în casă.Mai bine ascundeţi sub râpa pârâului din fundul
curţii.De acolo o să ducem mâine seară mai departe.Cred să ne aştepte unde trebue.
Şi,mai ales,să nu vadă Maria.Să nu se sperie..." Costea rămase câteva clipe pe gân-
duri. "Dacă se întâmplă să te prindă în casă,să nu tragi.Cine ştie,poate să mai fie
o portiţă de scăpare.Drumul e păzit,destul de greu să treacă cu cineva fără să fie
opriţi la podul de peste apă".Spuse bună seara grăbit şi se îndepărtă cu pas iute.

In casă, Maria aștepta cu masa gata. Era singură. Se căsătoriseră abia de câteva luni. Nunta fusese întârziată doi ani, pentru că fratele lui Gioga fusese împușcat noaptea la marginea satului, numai cu o săptămână înainte de ziua în care trebuiau să se cunune. Locuiau într'o căsuță mică, făcută de tatăl lui Gioga cu ani înainte, peste gard de casa în care stăteau bătrânii. Așa vroise tatăl lui. După nuntă i-a dat imediat casa și cinci pogoane de pământ să-și dureze singur căsnicia. Bătrânul îl sfătuia, dar nu se amestecа în viața lui; "Cine se căsătorește înseamnă că are destul cap să se chivernisească singur. Trebue să se obișnuiască cu familia și cu greutățile ei".

Gioga se spălă pe mâini în apa din lighean. Apoi se așeză la masă, posomorît. Nu mai avea poftă de mâncare. Maria îl privea cu ochi grei, încărcați de neliniște. Nu-i ceruse niciodată să-i spună cu ce se îndeletnicea atunci când nu era acasă. Și ea, ca și toate femeile din sat, cunoștea greutățile vremurilor prin care treceau cu toții și înțelegea că bărbatul ei avea dreptate și trebuie să facă ce făcea. Dar în fundul sufletului i se cuibărise teama. Teama să nu-l piardă, cum îl pierduseră pe Nicu, flăcău abia întors din armată. Ochii mari și neliniștiți se opriră lung pe chipul ars de soare al bărbatului. Vru să-i spună ceva, dar își înecă vorba.. Gioga se ridică:

- "Marie, astă seară nu mă culc în casă. Dimineață trebue să mă scol de vreme, că am lăsat carul încărcat și trebue să-l descarc și să plec cu Costea iar la încărcat. Se apropie rândul la treerat și dacă nu am toți snopii pe arie o să mă amâne până la toamnă. Vin ceva ploi și nu mai scoatem nimic. Va trebui să vindem tot ce mai avem ca să putem da cotele de pe plan". Vorbea parcă mai mult pentru el, și-i era rușine că trebuie să-și mintă soția. Știa că nu crede nimic din ceeace-i spunea, și-i era ciudă. Maria continua să-l privească lung, cu ochii de-acum încărcați de rouă, fără să-i curme vorba.

- "Tu nu spui nimic?.."

- "Fă cum crezi că e mai bine, Gioga. Eu sunt femeie și nu mă pricep în treburile voastre. Dar te rog din inimă, fii cu atenție. Aci a venit unul dela oraș și a întrebat de tine. Spunea că este dela Regiune și că se interesează de cele ce se petrec prin sat. A auzit că țăranii sunt nemulțumiți, că au dreptate și că a fost trimis de partid să facă o cercetare aici. A spus că cei vinovați vor fi pedepsiți, dar că noi să avem încredere înpartid, că totul se va îndrepta. Apoi m'a întrebat de tine, dacă ai terminat cositul, dacă ai treerat și dacă ai îndeplinit planul.. A spus că te cunoaște, că ești un bărbat de treabă, că am avut noroc cu tine.. Mie nu mi-au plăcut laudele lui, aveam impresia că tot încearcă să mă tragă de limbă.. Eu nu știu ce faci.. Tu ești bărbatul meu și tot ce faci e bine..." O năpădi plânsul. Vorbele începură să se curme la jumătate. Se ridică de pe scăunel și veni la el. Pentru prima dată, îl apucă de brațe și uitându-se lung în ochii lui încercă să citească ce se petrece în sufletul celui ce-i era drag, mai drag decât chiar viața ei. "Mi-e teamă pentru tine.. pe zi ce trece îmi este mereu mai mare teama. Nu vreau să te cert.. cred că mă 'nțelegi. Acum doi ani a fost înpușcat fratele tău.. de trei luni nu mai știu nimic de Petre. A fost dus cu 25 de ani de închisoare, dar cine știe de-o mai ieși viu de-acolo!.. Mama n'a putut să rabde, la cinci zile s'a prăpădit de durere.. Mi-ai rămas numai tu.." Il cuprinse cu brațele, își îngropă capul la pieptul tânărului și dădu drum plânsului.

Gioga încercă s'o liniștească: "Te sperii de geaba. Eu nu fac nimic. Vezi cât sunt de liniștit.. de la lucru vin direct acasă.. Dacă mă culc afară, asta o fac pentru că aici e prea cald.. Așa am făcut toată viața.. tu știi bine.."

Se așeză pe scaun și continuă să-i mângâie părul spunându-i vorbe goale, parcă mai mult să se liniștească pe sine. Mintea îi era muncită de alte gânduri. Era de-acum târziu, s'ar putea ca Marin să sosească și să nu-l găsească afară, cum era convenit. Dacă au fost securiștii prin sat, trebuia să-l anunțe imediat să plece.. Dacă aducea.. trebuia să ascundă repede, să nu fie surprinși..

Gândul îi fu întrerupt de o ciocănitură puternică în poartă. Maria sări de lângă el și nu-și putu opri un țipăt scurt. "E Marin", își spuse în gând Gioga, dar în aceeași clipă își dădu seama că nu putea să fie el. Ciocănitura se schimbă în izbituri violente. Cel sau cei care era afară părea foarte grăbit. Maria își reveni pentru o clipă și-l cuprinse de mijloc cu brațele: "Nu deschide.. nu deschide..". El întoarse privirea spre fereastră. Dădea în curte, spre pârâu.. dar nu putea.. Dac'ar încerca să sară ei trăgeau imediat.. curtea și împrejurul casei erau de-acum înțesate.. Se desprinse ușor, dându-i brațele la o parte, o mângâie peste obrajii uzi de lacrimi și se îndreptă spre ușe. "Dacă nu deschideți, spargem ușa - răcni o voce puternică; nu ascundeți și nu ardeți nimic, că va fi mai rău"...

Când trase zăvorul dela ușe, trei țevi de pistoale automate își făcură, amenințătoare, apariția. Gioga privi calm pe cei trei ofițeri, ale căror stele luceau sinistru la lumina slabă a lămpii. Odaia fu năpădită de uniforme kaki. Fără să-l întrebe ceva, l-au pus cu mâinile deasupra capului și fața la perete și au început să scotocească prin cameră. Maria căzuse la picioarele mesei în hohote de plâns. Un ofițer tânăr se răsti la ea: "Nu te boci acolo, dă cheile dela lăzi, că, de nu, ți le sparg cu ciocanul". Femeea își căpătă imediat cumpătul. Scoase cheile din buzunar și i le întinse privindu-l cu ochi de fiară rănită. Locotenentul se sperie și duse mâna la pistol, dar se

rușină poate de ceilalți și-l puse la loc. Tot ce era în cameră fu dat peste cap. Toată zestrea Mariei fu scoasă din lăzi și aruncată pe podea? Cele peste grămadă velințe, rochii, cămăși, scoarțe, perini, rufărie, zăceau călcate de cizmele securiștilor. Dintr'un fund de ladă un ofițer scoase cu vârful pistolului o bocea. Maria gemu surd și se repezi s'o smulgă. Un pumn o aduse la loc. Trei securiști se aplecară grăbiți crezând că în bocea era ascuns ceva.. poate arme. O desfăcură și se retraseră puțin rușinați: bocceaua era plină cu scutece, rochițe, panglici, ciorăpiori.. Maria aștepta un copil și în orele de singurătate, când bărbatul era dus, ea pregătea o mulțime de lucrușoare, în care împletea toate visele unei mame tinere. Profanarea o făcu să-și piardă cumpătul; se smulse de lângă cel ce o păzea și se aruncă asupra hăinuțelor, îmbrățișându-le de parcă în ele s'ar fi aflat deja cel așteptat...

In clipa aceea, pe fereastră intră o lumină puternică, neobișnuită. Un ofițer se îndreptă cu pistolul în mână într'acolo, apoi grăbit se apropiè de cel ce părea a fi șeful grupului și-i spuse ceva la ureche. Percheziția încetă ca prin farmec. Unul trecu o pereche de cătușe lui Gioga și întregul grup ieși afară și se îmbarcă imediat în mașini. Numai unul rămase de veghe la ușa casei, supraveghind pe Maria să nu iasă și să dea alarma...

Aria era în flăcări. Șirele de snopi încă ne treerați ardeau într'un foc violent întreținut de adierea vântului. Cei trei paznici se agitau neputincioși în jurul focului, încercând să acopere marginile cu pământ, pentru a proteja celelalte șire de alăturea. Din când în când însă vântul devenea puternic, izbind în rafale, și arunca pae aprinse în toate părțile, într'un vârtej ce cuprindea tot mai multe șire.

Când întunericul se lăsase bine, un cetățean între două vârste venise la arie să întrebe de cineva. A cerut un foc pentru țigară, dar paznicul i-a spus că era strict interzis fumatul, de teama incendiului. Omul mulțumi cu jumătate de gură și plecă. Se întoarse însă peste câteva minute, târându-se ca șarpele, și ascunse în șira cea mai mare un pachet de care era legat un șnur. Tot târâș se îndepărtă, desfășurând după el un ghem de ață neagră foarte subțire care se pierdea printre firele de iarbă uscată. Când ajunse la drumul mare, acelaș drum pe care seara veniseră cei doi prieteni, se opri, scoase chibritul și aprinse capătul aței. Aceasta începu să ardă repede, fără lumină, lăsând doar o mică dâră de fum ce nu putea fi remarcată decât de foarte aproape. Când focul aprinse pachetul ascuns în snopi, o detunătură scutură liniștea nopții și limbi gălbui de foc începură să mistuie clăile.

Planul lui Marin fusese foarte simplu. Incercase să atragă atenția securiștilor prin incendierea clăilor, sperând ca în panica ce urma să găsească mijlocul de a-l salva pe Gioga. Asistase neputincios la intrarea securiștilor în casă, unde sosise abia cu câteva clipe în urma lor. Arestarea lui Gioga îl durea mult; pe lângă un colaborator foarte isteț și curajos, care nu-și pierdea cumpătul în cele mai periculoase incursiuni organizate în tot județul, era acum despărțit și de cel mai bun prieten ce-i mai rămăsese după arestările masive din primăvară. Ar fi vrut să-l salveze, și să se tragă amândoi spre Carpați, la grupul mare, căci ținutul devenise periculos, și teroarea îmbinată cu supravegherea îndrăcită a securității micșorase mult posibilitatea țăranilor de a-i aproviziona cu alimente și informații.

Grupul de mașini se îndreptă în grabă spre locul ariei, soldații trăgând rafale de pistoale automate pentru a se proteja de dușmani invizibili. Cunoșteau sentimentele țăranilor și se așteptau la orice. Când au ajuns acolo, nu mai era mare lucru de făcut. Aproape toate clăile erau mistuite de foc. Vântul se săturase parcă și încetase și el să mai bată.

Maiorul care conducea grupul dădu ordin să pue în cătușe pe cei trei paznici și apoi ordonă plecarea. Își rumega furia între dinți și nu mai știa ce să facă. Câteva sute de metri mai încolo, făcu semn din farurile mașinii să se oprească coloana întreagă. Gioga, legat de mâini și de picioare, fu scoborît din mașină la marginea drumului. Maiorul se apropiè de el și începu să-i vorbească. Incerca să-și stăpânească furia, alegea cuvintele, încerca să-l înduioșeze vorbindu-i de Maria și de copilul așteptat. Gioga se uită în altă parte. Gândul lui era departe, la soarta lui Marin, a lui Costea și a celorlalți, din cari nu știa câți vor fi reușit să scape în seara aceea; apoi la disperarea soției rămasă singură, la copilul pe care-l așteptase cu inima bătând și pe care de acum nu-l va mai putea vedea. "Va crește ca fetița lui Ghiță, fără să-și cunoască părinții"...

- "Văd că toate cele ce ți-am spus n'au ajuns deloc la urechile tale, banditule. Ești atât de fanatic, încât nici un fel de argument nu te poate scoate din muțenie. Nu mai am timp de pierdut cu tine. Spune-ne unde este Marin, unde trebuia să-l întâlnești și ce trebuia să-ți aducă. Suntem informați că astă seară urma să-l întâlnești. Este aici, n'avem nevoie de alte probe. Arderea clăilor este specialitatea lui; pe unde trece lasă întotdeauna semn. O să plătească el odată pentru toată paguba, și pentru toată oboseala noastră. Dar acum e rândul tău. Te-am lăsat liber, sperând că o să înțelegi realitatea și o să te astâmperi. Impotriva partidului voi nu aveți forțe să luptați, chiar de s'ar răscula toate satele din toată țara. In fața tunurilor noastre toată vitejia voastră este egală cu zero. Spune deci unde este Marin și cum pu-

tem pune mâna pe el, dacă vrei să scapi cu viață și să-ți mai vezi odată soția, și copilul pe care-l aștepți. De nu, vei împărtăși și tu soarta fratelui. Chiar în acest loc l-am curățat și pe el. Vei avea parte de acelaș mormânt, dacă nu vorbești".

Dar Gioga continuă să tacă. O liniște adâncă pusese stăpânire pe el din clipa în care auzise că Marin e liber. Cu moartea se împăcase el de mult. N'o căuta, dar nici nu fugea de ea. Umilințele nenumărate la care erau supuși el și toți cei ce mai vreiau să păstreze o leacă din demnitatea de om îl făcuseră să urască pe comuniști ca pe nimeni altul. Morții descoperiți pe la răspântii în diminețile însângerate îl făcuseră să nu mai dea vieții de sclav prea mare importanță. Il durea numai văduvia Mariei, rămasă singură, și copilul pe care n'avusese fericirea să-l vadă venind pe lume. Dar câte alte femei tinere n'avuseseră soarta pe care de-acum o prevedea pentru ea!

Maiorul mai insistă puțin și apoi, fără nici un fel de emoție, de parc'ar fi curățat un măr de coaje, scoase pistolul și-l descărcă în tâmpla lui Gioga. Tânărul se lăsă moale, îndoindu-se de genunchi, de parc'ar fi încercat să se mențină viu prin poziția verticală a corpului. Apoi se prăbuși pe marginea drumului, cu brațele în lături, ca o cruce prăbușită de furtună.

Dar de undeva, din întunericul ce stăpânea câmpia, o armă automată începu să-și trimită cavalerii morții în grupul de uniforme ce se pregătea să urce în mașini. Maiorul se prăbuși primul, peste cadavrul cald al lui Gioga. Alăturea de el, un sublocotenent tânăr, a cărui mustață poate nici nu mijise bine, se lăsă lung pe spate, fără să scoată un cuvânt. Trupa -și restul de securiști-, îngrozită și surprinsă, se aruncă în învălmășală în mașini și porni lăsând jos morți și răniți. Nici țipetele tovarășilor ce se svârcoleau pe jos, nici urletele celor ce nu apucaseră să intre în mașini nu mai avură puterea să-i facă să se oprească. Ii opriră în schimb grenadele aruncate de cineva, la trecerea prin marginea satului. Prima mașină primi gânganie de fier sub motor și sări în aer luând foc imediat. Celelalte trei, care veneau în goană, nu mai avură timp să se oprească și se amestecară într'un sgomot infernal de fiare ciocnite, de țipete de groază, foc și sânge...

Peste trei zile, din sat nu mai rămâneau decât câteva ruini fumegânde. Partidul pedepsise pe cei ce nu vroiseră să înțeleagă marea schimbare, cu eliberarea omului de exploatarea... omului.

Departe de acolo, într'un sat din nordul Transilvaniei, resturile de bătrâni și copii ce scăpaseră focului armelor automate și arestărilor, încercau să capete bucățica de pâine muncind cu ziua pe la fermele de stat, sau primind pe ascuns ajutorul semenilor lor, intrați cu forța în colectivă, după ce plătiseră și ei tributul necesar de lacrimi și sânge. Istoria își continuă drumul neturburată...

Radu Viroagă

E L D O R A D O de Virgil Vasiliu

Ce'nfrigurați pândim spre ușe!
Canal, Canal: aer, lumină,
Pachete, mărfuri la cantină
Și vorbitor fără cătușe...

Voinici, ținuți cu nod și bale,
Buni de casma și de povară,
N'avem astâmpăr, ca o fiară
Pătulului îi dăm târcoale.

Pe zidul negru, triumfal
Și-au pus "bandiții" semnătura
Sub ziua 'n care zbârcitura
Le-a fost mânată spre Canal.

Și-a zecea zi ne-au scos din cușcă
Prin glod și beznă, 'n mare zor,
Să fim în țare de mărțișor
Cu-arnici de ghimpi și moț de pușcă.

Incovoiați, pe sub tampoane,
Printre traverse, peste șine
Și cu pistoalele 'n ciolane
Gonim spre cușca de porcine.

..Pornim prin noapte de Februar
Turtiți cu umerii în cute,
Cătând prin ochiul cu grătar
Să recunoaștem gări trecute

Și podul Dunării ce-așteaptă
Ca să-i scurtăm vadul spre Mare,
Și aer, soare, lume dreaptă
Din primul semn de liberare.

... Oprim. Obloanele se lasă:
Aceeași grije de canoane:
Pistoale'n coaste, aghioase,
Prin pietre, gropi, pe sub vagoane.

Canalul! Unde e Canalul?
Dar poarta cu zăpadă 'n nume?
Pe drum apare parc'anume
O ceată rumegându-și halul

Mai cenușie ca țărâna
Scobită 'n șanțul cu mușdei
De sape prinse ca'n țâțână
Pe umerii plecați și grei.

Mantale sure ca scaeții,
Galoși, picioare goale, -opinci
Și galbenul din scocul feții,
Se duc sau vin în rând de cinci,

Sub cerul muced de leșie,
Pe drumul cu nămol în salbă,
C'am vrea, când ne pornesc, să ție
Peste pământ și Poarta-Albă.

&& Aflăm, din "Carpații", că "Jertfa dela Majadahonda nu o poate ține secretă nici chiar regimul comunist, pentrucă această jertfă a fost adusă nu numai pentru înălțarea neamului românesc, ci în primul rând pentru cinstirea lui Isus Cristos și apărarea Bisericii creștine". Lucruri la care, se știe, comuniștii țin grozav de mult...

I A N C U J I A N U

Iancu Jianul era de peste Olt, din județul Romanați, de pe valea Tesluiului. El a lăsat un nume de haiduc, dar nici n'a fost, nici gând n'a avut să se facă vreodată hoț de codru. Insă o poveste, dacă ajunge a deveni legendă, adevărul n'o mai poate scoate din capul poporului.

Tată-său, boier de țară, își crescuse băiatul la moșie, fără carte grecească și fără ambițiunea de a-l face concurent feciorilor de boieri mari la isprăvnicii și la divanuri. Il obicinuise lângă pluguri, cu caii și cu pușca; vara la munca câmpului, iarna la urși și la capre negre; ajunsese de o dibăcie vestită în călărie și la vânătoare; încălecа fără a pune piciorul în scară, nici mâna pe coama calului, și băga glonțul prin verigă de inel.

Se îndrăgise cu o fată de țăran, și vrea s'o ia de nevastă. Jianul bătrânul, deși habar n'avea că era strănepot al lui Cesianus, secretarul lui Traian, văr cu Salust și mai pe urmă proconsul în Dacia; deși nu se potrivea cu Banii Filipești, cu Vornicii Crețulești și cu Logofeții Bărcănești, dar purta ciacșiri roșii cu meși galbeni și islic cu perna verde, în patru colțuri. Boerul tot boer! Cum să lase pe fiul său să ia o mojică; să se încuscrească el cu un olăcaș! Văzând că se îngroașă gluma și că dragostea se întețea, a hotărît să-și ducă băiatul la Caracal. Tânărul, a doua zi după ce a ajuns în oraș, a încălecat pe murgul și fuga înapoi; tată-său iar l-a luat, el iar a fugit; l-a închis în casă, el a sărit pe fereastră; l-a închis în pivniță, el a spart ușa. Tată-său, dac'a văzut și-a văzut că nu-i vine de hac, s'a adresat la stăpânire, cerând să-l surghiunească. Caimacamul a și poruncit ispravnicului să-l închidă la Strehaia; băiatul, țeapăn, a trântit slujitorii și egumenul, și a scăpat; slujitorii s'au luat după dânsul; el, dacă s'a văzut strâmtorat, s'a înhăitat cu vreo câțiva flăcăi, cu cari copilărise,

Tot ca dânsul de bărbați
Și pe cai încălecați - și au apucat câmpii.

Șapte ani a pribegit prin păduri și prin munți, hrănindu-se cu carne necântărită de pe la ciobani și desfidând potira. Nici nu omora, nici nu schingiuia, nici nu jefuia; ci numai se găzduia: fugea de potiră și de panduri, cât putea; dar când îl încolțea, apoi se apăra, Căci nu vrea,

Viu să se dea. Gloanțele lui mergeau mai drepte decât ale arnăuților domnești; Caragea perduse doi cărcserdari ș'un tufecciu, loviți de gloanțele Jianului drept în piept.

Nu văzuse pe Stăncuța de doi ani, și-i era dor de se topea. Intr'o noapte de ploaie și de vijelie lasă pe tovarăși la gazda din Valea-Rea, își încalecă murgul și sboară după dor. In sat întuneric besnă, numai o zare de lumină la o casă. Se apropie, dă cu degetul în hârtia luminată, pune ochiul și ce vede? Stăncuța, gătită ca mireasă, lungită în pat, cu o lumânărică de ceară galbenă în mână. Dă cu piciorul în ușă și intră, cade în genuchi, pune iataganul și pistoalele lângă moartă, îi dă cea de pe urmă sărutare, încalecă calul, și drept la zapciu:

- Sunt Jianul! Capul meu este pus la preț: du-mă la Vodă, și-ți ia mia de lei.

Bâlbâia zapciul somnoros și speriat, nu știa unde să se ascunză de frică.

Peste trei zile ciocoiul intra în curtea domnească glorios, cu viteazul legat cot la cot; tânăr, frumos, cu plete lungi, cu poturi și cu cepchen, la cap legat cu un tarabulus. Caragea se dăduse în capul scării, ca să-l vadă; ferestrele erau împănate cu femeile curții domnești. Jianul împușcase oameni domnești, și era osândit la spânzurătoare. Caragea ridică ochii în sus la fereastră, unde sta Doamna, zicând: "Păcat de voinic!"

Auzind aceste cuvinte, una din fetele casei cade la picioarele Doamnei. Caragea o vede, se îmblânzește și zice fetei: "Dacă-l vrei, ți-l dăruesc".

Jianul n'a vrut să se însoare, și a petrecut restul zilelor flăcău, lângă plugul ce iubea și pe care în viața sa aventuroasă îl cânta mereu cu dor:

Dare-ar bunul Dumnezeu
Să umble și plugul meu,
Din baltag să-mi fac un plug
Pistoalele să le 'njug
Ca să brăzduesc pieziș,
Ș'unde-ar fi crângul mai des
Să trag brazda dracului
In calea bogatului.

I. Ghica

&& Invățătorul Ilie Munteanu, din Banatul înstreinat, trăește undeva în Canada, izolat de compatrioți. Are 3 copii - și toți știu, pe lângă alte limbi, bine românește. Corneliu -care e în asiduă corespondență "dezinteresată" cu Vatra (dela care, însă, primește timbre de colecție..)-, a trecut, premiant, în clasa VI-a, având toate notele "eminent". Doina a trecut în clasa V-a, cu "eminent" și "foarte bine". Cașl Norina, în clasa III-a. Ierte-ne părinții, că le-am dat în vileag "cazul"; în speranța că, mai ales cât privește încăpățânarea de-a vorbi limba strămoșilor în casă, vor găsi poate imitatori...

&& In ședința din 29 Iunie a conferinței preoților români din America, prezidată de P.S. Trifa, părintele Grațian Radu a fost primit în clerul Episcopiei.

&& Serbările Asociației Românilor Uniți din America s'au ținut anul acesta la Youngstown, în zilele de 6-8 Iulie. S'a ales un nou comitet al Asociației, având ca președinte pe părintele Ilie Crihălmean.-

&& Zărind, în auditoriul conferinţei sale dela Madrid, pe Horia Sima, dl Blas Piñar nu s'a putut abţine să nu-i tragă câteva bobârnace, amintind de jurământul elitei legionare de "a-şi înfrâna poftele cărnii" şi exprimându-şi convingerea că "pentru a dirija o mişcare creştină e absolut necesar ca cineva să aibă o enormă categorie morală". Spune oratorul, nu-i vorbă, la un moment dat, că prezenţa fostului şef îl "onorează", dar o face din pur protocol. - căci îndată ţine să adauge: "Cel ce poate cânta nu a cunoscut păcate, nu a făcut fapte rele; cel ce cântă reflectă în faţa lumii starea lui de curăţenie şi puritate sufletească". Şi-acum, ajuns la această concluzie, nu-i mai rămâne decât să puie pe Sima să cânte...

&& Menţionând hotărîrea regelui Spaniei, la 22 Septembrie 1601, de a trimite lui Mihai o sabie de onoare, "Carpaţii" adaogă: "Nu ştim dacă Mihai Viteazul a ajuns s'o poarte". Ar fi fost şi greu! căci, pe vremea hotărîrii, i se cam făcea parastasul de şase săptămâni...

&& Gheorghiu-Dej e de părere, cum vedem în "Glasul" din Pankov, că "măreţele victorii ale poporului sovietic în construirea comunismului.. însufleţesc popoarele în lupta pentru lichidarea definitivă a ruşinosului sistem colonial, pentru dreptul fiecărui popor de a dispune în mod liber de destinele sale". Şi cum "măreţele victorii" sunt în realitate cel mai formidabil fiasco, e clar că Dej vrea cu aceasta să dea un pic de nădejde nenorociţilor de robi din ţară, făcându-i să spere într'o prăbuşire a "ruşinosului sistem colonial" sovietic. Acest lucru, Dej ar fi putut să-l spună nu pe ocolite, ci drept, româneşte; dar tot românesc e şi proverbul, aplicabil aici sub aspecte foarte esenţiale, că "limba boului e lungă, dar nu poate vorbi"...

&& Aceleaşi adieri de încurajare şi nădejde ne trimite şi talentatul poet Florin Petrescu, publicând de pe acum, în "Glasul" din Pankov, ca să ne ajungă, versuri făcute pentru mai târziu, când ţara va fi liberă:

Frumoasă eşti tu, ţară în care m'am născut!
Ţi-e atât de proaspăt râsul când îmi răsari în cale
de parcă niciodată n'ai fi ştiut de jale,
nici lacrimi n'ar fi curs pe-obrajii tăi de lut!

Ai fost mereu frumoasă ca flori frumoase'n glastră
chiar când, cu straie rupte, trudeai din greu sub bici;
cu-atât îmi eşti mai scumpă acum, când munca noastră
îţi prinde flori de aur şi fluturi de arnici.

&& Aflăm din "Sentinela" -aţi auzit de ea?..- că Sima, la 13 Ianuarie, a depus o coroană la Majadahonda.. "în numele Gărzii de Fier"! Camarazii, cari şi azi se mai plâng de "Vatra", că e dat în vileag "intimităţi" legionare, sunt serviţi. Zic unii, anume, că, şi fără "Dosarul ruşinii", Sima tot ar fi plecat, căci nu se putea să aibă atâta.. insensibilitate! Ci noi susţinem că dosarul l-am publicat abia la 5-6 ani dela comiterea adulteriului, după ce-avusese tot răgazul să-şi arate.. sensibilitatea; şi că legionarii, chiar cei ce cunoşteau mai de mult "cazul", abia atunci l-au părăsit în masă - unii, ce-i drept, cu serioase remuşcări de conştiinţă pentru călcarea disciplinei... Ori, iată, au mai trecut alţi 8 ani de când trupa şi-a prins bunătate de comandant cu mâna pe.. conştiinţă; şi că, în loc să intre în gaură de şarpe, ca să i se uite scârnăviile, se manifestă mai departe în numele sfintei purităţi a Legiunii lui Ion Moţa! Dar, ce vreţi! la vremi atomice, "scoarţă" atomică... Numai, nu ştim ce-or să-i rezerve aceste neruşinate provocări!..

&& Pomenind de destalinizare, "Biserica Ortodoxă Română din Paris", Aprilie 1962, vorbeşte de "condamnarea cadavrului, care în viaţă fiind, nega prezenţa lui Dumnezeu în lume". Parcă, ce poţi să te aştepţi şi dela un cadavru viu!...

&& Dl C.Sassu vorbeşte, în "Carpaţii", de imperialismele capitalismului iudaic, bolşevismului moscovit şi rasismului, "aflate în concurenţă destructivă": aşa de neinformat să fie dl "profesor" despre adevărata origine a "comunismului"?...

&& Din "Candido", 12 Oct. 1958, aflăm surprinzătoarea ştire că în Italia există, după date oficiale, nu mai puţin de 5 milioane şi jumătate de analfabeţi - cifră în care nu intră, natural, copiii sub 6 ani -, adică un procent de 12,9%. In frunte stă Calabria, cu aproape o treime din populaţie analfabetă, urmează Basilicata, cu 29%; Sicilia şi Puglia, cu 24%; Sardinia, cu 22%; etc. Insăşi Lazio, regiunea în care intră şi Roma, are 10% analfabeţi. Cei mai puţini sunt în Trentin-Adigele de Sus: 0,9%, urmat de Piemonte şi Valle d'Aosta, cu 2,6%.

&& Elefantul poate trăi 100 de ani, crocodilul 300; leul şi cămila, 40; broasca ţestoasă, 400; balena, 500. Dintre animalele domestice, oaia poate trăi 12 ani; câinele, capra şi vaca, 15; porcul şi calul, 27. Dintre păsări: găina, 14 ani; păunul, 24; gâsca, 50; vrabia, 40; papagalul, 50; cioara şi vulturul, 100 de ani.-

&& Cel mai populat oraş din lume e Tokio, cu 8.853.835 locuitori. Urmează Londra, cu 8.222.340 - şi New York, cu 7.771.509 locuitori. In lume se vorbesc 2.798 limbi şi 917 dialecte. Dintre limbi, în Europa sunt 58, în India 20, în Africa 720.-

VACANŢĂ DE PRIBEGI

Dragul meu, mă întrebi cum am petrecut vacanţa... Ce să-ţi spun? Aceeaşi întrebare o punea, în revista "Păcală", o mamă fiului său care era cătană la un regiment de infanterie şi nu căpătase permisia de a veni acasă de sărbătorile Crăciunului - şi, pe cât îmi mai aduc aminte, "bobocul" nostru, pui "di răzăş", răspundea cam aşa:
- "Di Crăşun am pitricut di minuni, că am fost di gardă la poligon. Un camarad din Transilvania o primit şî dânsu un pachiet di-acasă şi m'o'mbiet şî pi mini: 'No hai mă camarade s'oi mânca caş ghi porc'. Tii!.. gândi eu; c'o mulo mâ-sa scroafa s'o lăsat baş purşeii să moară di foami... Da, când colo, şî crediţi că ira? Chigoa bre!.. Ei o policresc caş di porc. Da' şî eu i-am dat Ardileanului trandafir de-al nostru moldovinesc, sarmale şi pârjoale şi tari am dus-o ghini cu pachetili di acasă! Ci'n militărie nu-i aşa di rău cum cată să mă sparie badia Nică, dar aişi prea ghini nu-i, că nu prea ti lasă să faşi şi vrei. Domnu căpitan îi om tari bun!.. E di pi la noi din ţinutul Vasluiului; domnu locotinent, pâinea lui Dumnezeu. E de prin Botşeni; domnu sulocotinent e bucovinean. Bun di pus la rană nu altşiva. Numa domnu plotonor major e oltean"...

Eu, dragul meu, mi-am petrecut şi această vacanţă tot între macedoneni, c'aşa ne-au rânduit ursitoarele.. Că de când am început să-mi dau seama de ce se petrece în jurul meu bunicul mă îndopa cu isprăvile lui "Alixandru Machidon", şi în fiecare macedonean vedeam mai multe năzdrăvănii decât în "Duchipal". La şcoală şi în refugiu i-am cunoscut mai bine - şi atât de mult ne-am legat unii de alţii, că am jurat să mergem împreună până-i lumea. Şi ai să vezi, dragă prietene, că tot macedoneană va fi aceea care-mi va arunca, după popă, prima mână de ţărână peste sicriu, bocindu-se de mama focului. (Dar nu ca femeea aceea care la mormântul soţului se văicărea cam aşa: "Costică-Costicăăă... C'ai murit Costicăăă! şi nu mi-ai lăsat decât o vacă Costicăăă!.. Şi-am s'o tai Costicăăă!... şi-am s'o fac jumătate pomană ţie Costicăăă!" - şi trecând apoi într'o gamă majoră, continuă - "jumătate nuntă mie, tra-la-la-la-la", şi începea să joace pe mormânt)...

Ca lăcustele am năvălit peste grădina fratelui Traian Miron de pe malul gârlei, unde descălecând în luna lui Cuptoriu, cum ar spune cronicarul, ne-am întins corturile, aşezând tabără pentru trei săptămâni de zile. Grădina era plină de fructe, zarzavat, flori şi fel de fel de buruieni de leac, şi, dela început, patronul ne-a arătat cuiburile de fasole şi straturile de usturoi de care nu trebue să ne atingem. Ne-a pus la încercare ca Dumnezeu pe Adam - până la urmă însă chiar el în persoană ni le-a cules. Lapte şi miere erau din belşug, că ferma era la doi paşi, iar puzderia de viespi băgase groaza'n copii. Din tabără vedeai lunca Learei plină de sălcii, că râul curgea la o sută de paşi mai la vale, plin de peşte, de scoici şi de raci; iar de pe prundul gârlei vedeai corturile, multicolore, presărate printre arbori, că de data asta numărul lor crescuse. Timpul a fost foarte frumos şi bun - ca şi buna înţelegere care a domnit între noi.

Mă întrebi câţi am fost?.. Ce crezi că ştiu?.. Stai să vedem: Cociu Zarcada cu nevasta, şi cumnaţii Mitru şi Dita Cogeamani, frate şi soră; Niciu Bacu cu bucătăreasa festivităţilor, plus neastâmpărata Mihaela; Marica, Sova şi Mircea Varimi cu mama lor; Garonfil Spânachi cu Florinuţ; iar ultimul cort adăpostea "casa" subsemnatului, anume: domnia mea în persoană, domnia-sa Aurica şi mâncăcioasa Rodica-Veria. Pe lângă aceştia au mai fost "de passage": Grigore Malcasian cu soţia, Ilie Năvală şi Nicu Mopoiu ca şefi de transport, Tulia Giagia, Lice Arquier şi dl Vălimărescu, directorul Vetrei. Aşa că fă-le şi tu socoteala... Am ţinut să mai avem cu noi pe fratele Ion din Târgu-Neamţului, dar, fiindu-i teamă de cort, n'a vrut să vină. Şi când te gândeşti că odată şi odată tot acolo o s'o nimerească, când i-o cânta popa "Şi-l aşează Domnul în corturile drepţilor"...

Timpul în tabără şi-l petrecea fiecare după aptitudini. Cociu Zarcada, care învăţase meseria pescuitului dela naşu-său dr. N. Caramica, se scula cu noaptea în cap să alunge cu undiţa furnigoii ce pluteau peste apă; Nica, nevastă-sa, punea oala la foc, însă noi, ca să fim mai siguri, aveam grijă să cumpărăm din târg cap de "colin noir" - pentrucă doi făţoii pe care-i aducea Cociu din Joi în Paşti îi puneam în colivie să se joace copiii cu ei, până erau devoraţi de către viespi. După ce se scula Florinuţ de-l căta pe taică-său, cu toate că-l lăsase sforăind în cort; după ce-l găsea mergea să scoale fetiţele, pe Mihaela şi Rodica, pentrucă nu avea cu cine să se ducă la apa mare, în care intra cu straie cu tot. Şi încet-încet, tabăra prindea viaţă. Tineretul se ocupa cu gimnastica, fratele Bacu cu adunarea stihurilor prin luncă, gospodinele cu gospodăria, Spânachi cu pozele iar fecioru-său cu poznele, că era mai rău ca o capriţă. Îşi băga nasu 'n toate - chiar şi unde nu-i fierbea oala; că de Sfânta Mărie, văzând una descoperită, în care fierseseră câinile aduse de moş Ciobanu, a luat un pachet de praf de spălat şi l-a turnat tot peste supă: bătu face, bătu drege... Ziua ne prăjeam pe nisip, iar odată cu lăsarea serii, adunaţi de noapte în jurul focului, răsunau văile de doinele Carpaţilor şi ale Pindului, de se strângeau şi vecinii, rămânând cu noi până după cântatul cocoşilor. Cât despre mine: înfăşurat într'o pătură, mă pârjo-

leam şi eu împreună cu ceilalţi,forţându-mă să nu stric voia bună; că,dând din nou molima peste mine,anevoie mă mai puteam ţine pe picioare.

Mai greu era însă cu apa,că afară de cea care curgea pe râu alta nu prea aveam, şi eram nevoiţi s'o cărăm cu sacii din sat.De aceea ne-am gândit noi că n'ar fi rău să săpăm o fântână.Traian ne spusese că prin preajma locului e un specialist căutător şi găsitor de apă.Omul avea mai multe meserii: în timpul liber se ocupă cu bărbieritul şi cu tunsul; când n'avea ce face paştea câteva capre; iar când se odihnea era căutător de apă.Cum a sosit la noi,s'a şi pus pe treabă.Mai întâi ne-a tuns pe toţi,ca nu cumva să se sperie apa de noi.Apoi a tăiat o crăcană de alun şi strângând din pumni,dar mai mult din măsele,ne-a arătat locul fântânii: "Voilà,à 9 mètres de profondeur vous trouverez l'eau".

Prima lovitură de târnăcop a fost dată de patronul însuş,după rânduială.In timpul săpăturilor ne-au sosit şi cele 14 tuburi în beton,comandate la Nevers.De săpat, am săpat încontinuu,când n'aveam altceva de făcut.. că de! lumea era în vacanţă; dar s'a lucrat cu râvnă,scoţându-se la bolovani să poţi zidi un grajd.Cum la jocul de petancă Tulia zicea,în loc de cochonnet,cozonac,apoi toate pietroaiele scoase de acolo se numeau cozonacii lui Tulea.Să fi văzut pe bieţii noştri "vacanţieri",Zarceda-Bacu-Spânachi-Mitru-Tulea,ba chiar Marica-Seva-Mirca şi Dita,asudând la 7 metri în fundul puţului,te duceai cu gândul la alte vremi...

Preţiosul concurs al lui bădia Ciobanu,venit de două ori dela Pouilly în acest scop,ne-a dat parcă mai mult curaj.Nu putem trece nesemnalată nici contribuţia fratelui Moşoiu,care a dovedit că unde dânsul pune mâna pune şi Dumnezeu mila,săpând într'o oră o jumăta' de metru; şi nici intenţia directorului Vetrei de a continua săpatul,dar la care s'au opus cei ce trăgeau de lanţ,de teamă că nu vor putea să-l mai scoată din puţ...

Doamnei Miron nu i-a convenit alegerea specialistului,căci dânsa cunoştea un altul,care era veterinar.Eu însă am preferat frizerul,băci,ce mi-am zis? singurul pacient aici în tabără sunt eu,şi cum nevastă-mea are o încredere oarbă în orice medic, dac'o pune Necuratul să-i ceară o consultaţie?.. şi cum această broaslă nu prea stă mult pe gânduri pentru administrarea diagnosticurilor radicale,dau de dracu.. Că-mi spunea un Neamţ,că el,având o vacă bolnavă,veterinarul s'a învârtit ce s'a învârtit pe lângă ea,apoi s'a apucat să-i deschidă gura şi să se uite în ea,cerând în acelaş timp ţăranului să se uite prin partea.. opusă.Hei,mă vezi? întrebă doctorul. -Nu, răspunse proprietarul vacii. -Atunci tai-o,că nu mai scapă...

Primul strat de apă a fost semnalat de Miciu Bacu,în timpul rândului său la lucru,dar prima licărire a fost descoperită de Marica,iar strângerea primei sticle de apă a fost făcută cu evlavie de Mirca şi dusă la Paris pentru sfinţire.

Lucrările au rămas aci,la 8 metri de profunzime.In toamna aceasta bădia Ciobanu va termina cu săpatul şi amenajatul.După aceasta mai rămân de făcut: ghizdurile de piatră,iar pe faţada dinspre drum ne gândim să punem icoana Sfântului Arhanghel Mihail,sub hramul căruia a fost pusă fântâna; cumpăna cu toate cele necesare; să rugăm pe fratele Şteflea să ne facă o troiţă - şi când totul va fi gata să chemăm pe părintele să sfinţească,după datina noastră,întreaga "operă".

Fântâna e absolut necesară în acel colţ de ţară,atât pentru cei de prin preajmă cât şi pentru acei ce vor mai merge să-şi odihnească trupurile obosite după un an de muncă.Va fi apoi şi un semn că în drumul vieţii noastre am trecut pe aci,trăind în credinţa pe care ne-au lăsat-o moşii şi strămoşii.Cari ziceau că dacă omul n'a sădit în viaţa lui un nuc,n'a crescut un copil orfan,sau n'a făcut un puţ,n'are să vadă împărăţia cerurilor.Dând şi tu o mână de ajutor la cele ce mai sunt de procurat pentru fântână,ai aşadar rarul prilej,acum,să încerci cheile Sfântului Petru... Iar numele-ţi va rămâne în amintirea -şi cinstea- urmaşilor,fiind el scris pe pergamentul de sub "piatra fundamentală": adică,în fundul puţului...

D. Em. Popa

T O A M N A de Dumitru Bacu

Şi iar au plâns cocori în astă noapte
ducând în taina lor pe întuneric
spre-un ţărm învăluit în basm himeric
dureri răscoapte.

In zori o frunză s'a lipit de geam,
ca o scrisoare dintr'o lume moartă,
şi-un plop bătrân,sătul de ploi,în poartă
bătu c'un ram.

Sub brazda udă tremură un greer..
Cu vocea tristă,necăjită,stinsă,
îşi ţârâie durerea necuprinsă
visând la treer.

Apoi în poarta casei,lângă hat,
a rupt o coardă spartă din chitară
şi blestemând tristeţea de afară,
s'a spânzurat!

Şi iar au plâns cocori în astă seară..
ca'n alte seri.Din toamnele trecute.
Şi ploaia cântă amintiri pierdute..
E toamnă iară...

&& Afirmă unii cercetători că pe faţa pământului ar fi trăit,până acum,5.000 de miliarde de oameni. Dac'ar fi fost nemuritori,azi am avea 50.000 locuitori pe chilometrul patrat!

CRONICA EXILULUI de Nic.Iancu Păltinişanu

Despre cele ce se'ntâmplă în Exilul Românesc
Publicaţiile noastre foarte detailat vorbesc;
Auzim de conferinţe ce la München s'au ţinut,
De-un concert,de-o carte nouă ce în Spania-a apărut.

Uneori de câte-o ceartă,de-un conflict ce-a izbucnit
In Paris sau ştiu eu unde,astfel că rămâi uimit
Câte în exil se'ntâmplă - una caldă,alta rece -
Iară anii curg într'una - vremea vine,vremea trece.

Despre noi,cei din São Paulo - ca să nu ne supărăm -
Ce-am putea oare să spunem? - Haide,să ne lăudăm!
Să ne lăudăm cu cele ce-am făcut şi n'am făcut, -
Dar să le luăm pe toate frumuşel dela'nceput.

Toţi am fost oameni detreabă,n'am umblat după prostii,
Ne-am luat o slujbuliţă ca s'avem din ce trăi.
Unii-am înjghebat industrii,altul a deschis un bar,
Mulţi clăditu-şi-au chiar casă,ori şi-au cumpărat un "car".

Unii,ca să-şi făurească viitorul mai plăcut,
Apucatu-s'au de-afaceri,luând bani cu împrumut.
De mă credeţi,nu mă credeţi,toţi sunt azi oameni bogaţi;
Toţi,corect,restituit-au bănişorii'mprumutaţi.

E ştiut că'n ce priveşte chestiunile băneşti
Am întrebuinţat metode exclusiv cavalereşti;
Poliţele-au fost plătite 'ntotdeauna punctual,
Chiar 'nainte de scadenţă - lucru,zău,fenomenal!

Ce vrei? ăştia suntem nene,- gentlemeni adevăraţi!
Noi,Românii din São Paulo,suntem oameni educaţi;
Ani de-arându-am fost exemplu în această capitală,
Ne-a mers vestea că a noastră-i colonia ideală.

La biserică'n Dumineci şi în zi de sărbătoare
Am fost nelipsiţi cu toţii,religioşi nevoie mare!
Iară după slujbă-afară,stam de vorbă cu oricine,
Lăudând compatrioţii şi vorbindu-i doar de bine.

Fraţi de cruce - toţi Românii - şi la bine şi la greu
Ca'n São Paulo rar văzut-am,- să ni-i ţie Dumnezeu!
De atâtea gânduri bune şi de-atâta armonie,
Cât p'aci să se topească mândra noastră colonie.

Pentru Neam şi pentru Ţară,n'a trecut o zi măcar
Făr'să facem grele jertfe,făr's'aducem câte-un dar.
Când în scopuri naţionale vre-o colectă se făcea,
Se'mbulzeau cu mic cu mare românaşii ca să dea.

24 Ianuarie, Zece Mai - în mod solemn
Le-am sărbătorit - se ştie - într'un cadru sobru,demn.
S'au minunăţit străinii de atâta strălucire,
Şi de-atâta exemplară disciplină şi unire!

Pentru-a Ţării desrobire am luptat ca nişte lei,
Demascând mereu pe-agenţii comuniştilor atei.
Nu am stat cu ei de vorbă,ci în faţă i-am scuipat,
Când discordie şi ură între noi au semănat.

"Comitetul de Acţiune" pentru-a Ţării-eliberare
La São Paulo publicându-şi actul de înfiinţare,
Toţi Românii,pân'la unul,s'au înscris - vrând să arate
Patriotică simţire,duh de solidaritate.

Doar' vre-o doi,mai slabi de înger,românaşi sătui de bine,
Hotărâtu-s'au deodată,sfătuiţi de nu ştiu cine,
Ca să-şi vândă tot avutul şi să se re'ntoarcă'n Ţară,
Ci-că viaţa'n Ţară astăzi ar fi extraordinară!

Domnul să îi aibă'n pază - Unul e la puşcărie...
De-i vom mai vedea vreodată numai Dumnezeu o ştie.
Despre noi,în "Glasul Patriei",scriu articole frumoase,
Intrebuinţând expresii culte şi politicoase...

\+ + +

Astfel că din toate-acestea lumea-uşor a observat
Că în colonia noastră viaţa s'a desfăşurat
Intr'o ordine perfectă,într'o dulce armonie,
Toţi colaborând cu suflet şi cu-o rară energie.

Situaţia aceasta minunată s'a creiat
Prin aceea că cu toţii voluntar am renunţat
La ambiţia măruntă,la interesul personal,
Servind cauza românească,idealul naţional.

De atâtea lucruri bune câte am înfăptuit,
Tot exilul - o ştim bine - a rămas înmărmurit -
Şi cu litere de-o schioapă scris-au foile de noi,
Prezentându-ne'n mod public ca pe nişte bravi eroi.

De aceea,drumul care l-am ales cu-atât elan,
Fără doar şi poate,vere,ne va scoate la liman.
Neamul recunoscător,desigur,încă din acest moment,
Ne va ridica în Ţară mândru,falnic monument!...

&& Se ştie cum presa mondială,dirijată de evrei,exaltă tot ce-i anormal,imoral, contrar firii.Căci coborând oamenii la dobitoace,stăpânirea lor devine mai uşoară. Unul din câmpurile ei de predilecţie e lumea ce-şi zice "artistică".După ce face cea mai deşanţată reclamă în jurul cutărui ori cutărui nume,băgându-l prostimii pe gât, începe să-i facă "anatomia" vieţii intime,întotdeauna scandaloasă,pentru ca exemplul unui "artist" devenit idol să fie contagios.Iată pe Lyz Taylor,care înainte de a împlini 30 de ani a ajuns la al patrulea scandal matrimonial.La ultimul măritiş,cu evreul Eddie Fisher,ea chiar a trecut,din evidente motive publicitare,la.. mozaism! In ce a constat "operaţia" trecerii,presa n'a spus...

Dar dacă nasul lumii ce-şi zice creştină a dovedit o surprinzătoare -şi nefirească- forţă de suportare,s'a găsit un musulman,Nasser,care să refuze "artistei" jidovite viza de intrare în Egipt(cu toate că s'a lăsat şi de al 4-lea bărbat,evreul),- în timp ce toate ţările arabe i-au interzis filmele pe teritoriul lor.

E şi acesta un semn al ciudăţeniei vremurilor ce trăim: şeful unei ţări socotite înapoiată şi filosovietică refuză viza de intrare femeii ce-a aderat la neamul care a inventat şi hrănit pacostea de azi a lumii,Comunismul,- în timp ce o altă ţară, foarte de frunte,şi ocupând o poziţie-cheie în sistemul de apărare anticomunist,refuză permisul de şedere unui biet refugiat,vinovat că scoate o foaie anticomunistă...

&& Apărându-se de acuzaţiile mincinoase ale rabinului Rosen,P.S.Trifa spune că "până în Ianuarie 1941 a fost Preşedintele Uniunii Studenţilor dela Universităţile din România".De ce-o fi omiţând,episcopul creştin,din titulatura Uniunii studenţilor menţiunea de "creştini"? Să fie un complex de.. inferioritate faţă de mozaici? Că, doară,organizaţia aşa se chema: "Uniunea Studenţilor Români Creştini"; fiii lui Rosen,de pildă,nu puteau face parte din ea(şi nu era nici o pagubă).Hei,Prea Sfinţite, noi ţi-am prezis-o de mult(încă dela înscăunare): când ţi-i frânge gâtul,"martirajul" nu ţi-a fi din exces de stăruinţă întru ale Evangheliei,ci din exces de "abilităţi"...

&& Cel mai iudaic guvern,după al Israelului,pare a fi acela al Austriei.Dela şeful Statului,Schärf,la primarul Vienei,Jonas,dela vicepreşedintele Pittermann la miniştrii de Interne(Afritsch),Externe(Kreitsky),Justiţie(Broda),Cultură(Mandl),Comunicaţii(Waldbruner),etc., - posturile principale de conducere sunt mai toate în mâinile Evreilor.Dacă în Austria ar isbucni un puternic curent antisemit,vina va fi totuş a "huliganilor",nu îndestul de democraţi ca să-şi admită ţara pe mâna veneticilor.Am vrea să ştim: câţi miniştri austriaci sunt în guvernul din Tel Aviv?...

&& In Banatul înstreinat autorităţile comuniste iugoslave au pus anul acesta să se are aproape toate păşunile.Bieţii oameni s'au tras cu oile mai moarte de foame spre graniţa română,la păşunat.Din pricina dărilor mari,îşi vând pe capete pământurile,luând nimica toată: 30-40 de mii de dinari,în timp ce o vacă costă 120.000 de dinari.Se crede că se urmăreşte,cu aceste constrângeri,să-i ducă în colhozuri.

&& "Glasul" minciunii redă o poză cu "N.S.Hruşciov şi Gheorghe Gheorghiu-Dej ovaţionaţi de populaţia Capitalei".Se vede maşina încadrată de un stol de politruci, cari păzesc pe capii bolşevici de "entuziasmul" bucureştenilor.Cei doi,cu mutrele încremenite într'un surîs acru,schiţează cu o mână un salut,iar pe cealaltă o ţin în buzunar.Pe pistol/

&& Intre minunile realizate de regimul de ocupaţie din ţară,care l-a ţinut vreo 15 ani la zdup,Nichifor Crainic notează şi plăjile Mării Negre,"orientate spre răsărit,primind lumina întregii zile,dela ivirea soarelui până la declinul lui",nu ca mizerabilele plăji burgheze din Apus,"unele aşezate spre nordul umed,altele spre sud". Mari sunt minunile lui Ghiţă-Dej!

DORURI ŞI NECAZURI

M.-Iugoslavia: Ne-a făcut mare plăcere sufletească revista pe care mi-aţi trimis-o, fiindcă astfel de gazete sau reviste,de unde le primeam,nu se mai scriu în Ţară fiind interzise.Pe vremea fostei "Libertăţi" dela Orăştie primeam dela Sibiu Foaea şi cărţi religioase dela Părintele Iosif Trifa,cu care ne întăream sufleteşte,pe lângă Sfânta Scriptură; aceasta era Mişcarea Oastea Domnului,care acum este interzisă,ba chiar şi condamnaţi la ani grei de închisoare cei cari se adună în senzul acestei Mişcări Religioase; acest fapt,de condamnare,îl ştiu,căci cu doi ani în urmă am fost la băiatul meu care este în Ţară,am văzut cu ochii mei proprii ce se arde pe sufletele poporului românesc,şi mă întreb care ce or fi păcatele acestui Popor? de sigur acela e, căci pe ai săi i-a hulit,i-a omorît,şi pe cei ce sugeau vlaga poporului îi saluta, îi onorau.Veni-va o vreme când toate Neamurile pământului vor sta naintea scaunului de judecată cu toţi conducătorii lor,să răspundă,ce or învăţat şi cum l-or povăţuit pe poporul încredinţat în mâna lor,fiindcă zice Sf.Scriptură că naintea lui Dumnezeu nu se are în vedere faţa Omului.

Sunt f.mirat când am cetit în Vatra căci Cotruş s'a lăpădat de Credinţă,ce să fie de mirare că oameni de jos se duc cum duce apa de ploae paele,aşa se duce omul la altă credinţă,aşa se duce Lumea,cu adevărat Vrăjmaşul lui Dumnezeu a întunecat ochii cei trupeşti şi cei sufleteşti ai acestei Lumi,ca văzând să nu vază şi auzind să nu înţăleagă,ca să nu fie mântuiţi,a spus Mântuitorul Apostolilor,vorbind Evreilor în pildă.Desigur a ajuns timpul de-a se împlini ziua de judecată,şi a sfârşitului Veacului acesta.

Oh! ce grozavă va fi ziua judecăţii,despre care o dovedeşte Sf.Apostol Petru în II Epistolă a sa,cap.3,despre venirea Domnului.Oare pe cine va găsi acea zi în pace şi fără prihană? Ar fi f.bine să ne îndemnăm unii pe alţii,pentru a fi găsiţi în ziua aceea aşa cum zice Sf.Ap.Petru.Vedem cu ochii noştri că ceea ce se zice acolo se împlineşte în faţa noastră acele cuvinte.Vedem şi la Sf.Pavel,în Epistola Filipenilor,cap.1,iară câtă suferinţă,şi dacă ne întoarcem la a II Corinteni cap.11,ori dacă cetim I-a Timotei cap.4 şi II-a Timotei cap.2,dar este o şi mai mare adeverire despre vremile noastre şi ale omenirii de azi; se vede lămurit că viaţa celor ce erau a viețui pildei de viaţă a lui Isus era să fie f.grea - şi ei erau Biserica lui Cristos, care nici porţile Iadului nu o au biruit!

Ca de încheiere,vă rog din tot cugetul şi sufletul meu,dacă e posibil a-mi mai trimite Revista d-voastre de aci,fiindcă noi aicia nu avem asemenea nici foae,cum 'i zicem noi în dialectul nostru,nici reviste.Şi vă zic tuturor: Slăvit să fie Domnul, Fraţilor şi Surorilor de aceeaşi Credinţă,Amin! Al vostru umil frate în Domnul...

G.-Statele Unite: Mă miră faptul că n'ai ajuns până acum la convingerea că toată strădania ta de zeci de ani,în direcţia politică ce-ai îmbrăţişat-o,- n'ai reuşit să schimbi măcar o iotă,şi n'ai contribuit cu nimic practic şi folositor Bisericii şi Neamului din care ne tragem.Totul a fost zadarnic,timp pierdut,fără de nici un folos, măcinându-ţi tinereţea pentru nişte idealuri visate de tine ca şi de săracu Corneliu, ca pe lângă voi alţii să se căpătuiască şi să vă umilească prin faptele lor josnice..

Ar trebui să ştii,că întreaga ceată de refugiaţi de pe toată faţa pământului,nu puteţi să ajutaţi absolut cu nimic la schimbarea situaţiei internaţionale de azi.Nici un politician român care se găseşte azi peste hotare,n'are absolut nici - trecere nicăiri - şi tot ce se scrie şi se vorbeşte,nu numără nimic.Soarta României noastre a fost pecetluită la Yalta şi Teheran.Iar America şi Anglia niciodată nu vor face răsboi cu Rusia,cu scopul ca să elibereze România.. Eu ştiu ce vorbesc,căci vorbesc în calitate de cetăţean american loial şi devotat Patriei mele adoptive,pentru apărarea căreea sunt gata să-mi jertfesc şi viaţa.Dar când vine vorba ca ţara mea adoptivă să vină şi să elibereze ţările de sub cortina de fier de dragul refugiaţilor,ca să ajungă aceştia stăpâni în locul comuniştilor de azi,asta n'o face nici un american loial ţării lui.Nici pe Americani şi nici pe Englezi nu-i interesează România,că de cine e condusă azi.Şi atâta timp cât Rusia nu atacă America,n'o să fie niciodată război,deoarece Constituţia Statelor Unite este aşa făcută,că această ţară nu declară războI nimănui,dacă nu suntem atacaţi.

Prin urmare,visul vostru al acelora care mai credeţi că o să vină timpul ca să vă reîntoarceţi în România şi s'o mai stăpâniţi,eu te-aş sfătui pe tine ca să-l uiţi şi să-ţi vezi de alte treburi.Aşa după cum au visat aceasta Ruşii albi - şi iată c'au trecut 45 de ani de la Revoluţia rusească şi Ruşii albi s'au întors în Patria lor, pământul,unde fiecare din noi avem loc atunci când ne vine rândul ca să ne ducem din lumea aceasta.La fel se va petrece şi cu refugiaţii români,cum de altfel s'a întâmplat aceasta cu mulţi din ei,care au închis deja ochii până acuma,fără ca să ajungă ziua eliberării şi reîntoarcerei acasă...

Grupul vostru politic n'are absolut nici o însemnătate şi nici un viitor.O ideologie moartă.Căci,atât timp cât o să mai existe un evreu pe faţa pământului,s'a terminat cu Fascismul,Gardismul şi Nazismul.Tu nici nu-ţi dai cu ideea cât sunt de puternici Evreii din ziua de azi pe faţa pământului.Mai mult decât atâta,nu-ţi pot spune, căci aceasta este contra jurământului nostru de...

P.-<u>Franţa</u>: De la camarazii de aci am aflat că te-ai întors iar forţat la Roma, fiindcă ţi s'a refuzat "séjourul". Stăpânirea judaică pare şi aci necontrastată. Intr'un oraş unde colcăie toţi spionii, apaşii şi peştii din lume, pentru cineva care propagă ideia naţională şi credinţa creştină nu este loc!!...

Nu ştiu dacă ai văzut în "Vocea libertăţii" greceşti din 1 Iunie "o manifestaţie greco-română", în America, unde s'a etalat spurcata împreunare fârşeroto-caţaonă." D-l Cristu Balamace, preşedintele "Asociaţiei Românilor Macedoneni <u>Fârşerotul</u>" din New York -scrie foaia grecească- şi-a exprimat bucuria de a fi invitat să participe la o masă organizată de grecii din România. Dl Balamaci spune că Românii Macedoneni din America vor sprijini orice iniţiativă menită să aducă înfrăţire între toţi creştinii ortodocşi din lume". Se vede că prin linguşiri grecoteii de acolo şi agenţii lor l-au dus de nas pe acest "domn preşedinte". Dacă ar fi avut puţină inteligenţă, bun simţ şi demnitate fârşărotă, el şi-ar fi amintit de victimele asasinatelor comise de greci în Macedonia, printre care şi părintele Balamace, şi ar fi întrebat pe amfitrioni, dacă au atât la inimă "înfrăţirea tuturor ortodocşilor din lume", de ce nu încetează persecuţiile împotriva Românilor din Grecia, care sunt tot ortodocşi. Şi de ce nu lasă şcoalele şi bisericile româneşti să funcţioneze? Una din două: sau mintea dlui preşedinte nu l-a ajutat să pună această întrebare, foarte firească, sau trebue să fie un ins lipsit de demnitate. Oricare ar fi însă situaţia, e de mirare că mândrii Fârşeroţi au lăsat să ajungă în fruntea lor, a mândrei "societăţi" care era renumită tocmai pentru dragostea ei de "Fara Românească", o asemenea speţă de om. Cât priveşte bătrânul Pandele Talabac, el trebue că suferă consecinţele unei bătrâneţi avansate.. După zelul arătat de părintele Găldău pentru reuşita acestei manifestaţii greco-române, trebue să-şi fi vârît aci coada şi episcopul de care depinde. Degradant spectacol!

M.- <u>Germania</u>: S'au trecut căpşunile, pe care le adunam cu găleata, au înflorit cireşii şi merii, acu e timpul caişilor - şi tot nu vii.. Am strâns cu atâtea gânduri dragi, pentru mata, câteva plăci româneşti, iar când ascult "hora" mă apucă melancolia. Dacă nu te grăbeşti cu vizita, nu vei mai avea parte să vezi cum atârnă doldora spicul copt pe câmpuri şi n'ai să mai poţi respira aroma fânului proaspăt cosit..

D.-<u>Canada</u>: Duminică 17 Iunie, grupul dobrogenilor din Montreal a făcut un parastas pentru odihna sufletului fratelui Ştefan Cauciuc. S'a dus şi el săracu! Lume, a fost la parastas, că s'a oficiat imediat după Sf. Liturghie, însă legionari extrem de puţini, cu toate că fuseseră anunţaţi din timp absolut toţi, din toate partidele şi culorile. Fiind vreme frumoasă, şi-au luat "fraţii" muerile şi ţgâmboii şi au plecat afară...

R.-<u>Statele Unite</u>: Cu ocazia congresului român bisericesc dela Vatra Românească am cunoscut şi eu pe omul atât de hulit şi bârfit, nu numai de duşmani, dar şi de mulţi din "prieteni", adică tocmai de aceia ce erau datori să-l ajute: pe P.S. Valerian. Inzestrat de Dumnezeu cu toate darurile, a putut să învingă totul şi să facă aproape din nimica o minune: să grupeze cam 40 de parohii, să introducă ordinea şi disciplina, nu cu forţa ci numai cu puterea cuvântului. Faptul că a ajuns în fruntea Episcopiei arată că Dumnezeu nu şi-a întors faţa de către acest popor, ci dimpotrivă. Din câţi cunosc eu, cred că nici unul nu ar fi reuşit să facă, nu cât el, dar nici a zecea parte cel puţin. Viitorul va arăta şi mai lămurit că acest om a fost pentru poporul nostru şi în aceste vremi o adevărată binecuvântare a lui Dumnezeu. Personal, mă felicit şi mă fericesc că, în ciuda tuturor intrigilor, am reuşit să-l descopăr singur. De azi înainte pot zice ca Românul: "Ai şi cu cine trăi şi cu cine muri".

R.-<u>Argentina</u>: In acelaş timp te-aş ruga să ne lămureşti într'o problemă care ne preocupă mult pe toţi fraţii de aici, şi anume, seria continuă de atacuri crâncene ale "Orientărilor" contra lui Trifa. Noi aici am înţeles că Trifa s'a izolat de Mişcare încă din Italia. S'a dus în America şi acolo, pe contul lui, fără a angaja şi fără a ataca Mişcarea, a desfăşurat o operă binefăcătoare pentru Românii Americani. Lucrarea lui din America, opera de zidire materială şi spirituală în mijlocul neamului românesc de acolo, ne-a făcut pe noi de aici fericiţi şi mândri de ce este capabil să facă un fiu de moţ trecut prin şcoala Căpitanului,- cum fericiţi, mândri şi recunoscători am fost de ceeace a făcut pentru Mişcare, prin "Vatra", un fiu al Muscelului. Pe de altă parte mă gândesc dacă nu cumva noi, din America, am pierdut criteriul just de judecată a lucrurilor. Pentru noi, atacurile din "Orientări" nu au nici un fel de justificare creativă, legionară. Vă rugăm, dacă ştiţi lucruri pe care noi nu le ştim, sau vedeţi în altă formă problema, lămuriţi-ne şi pe noi.

B.-<u>Elveţia</u>: Văd în Vatra că pui o notă cu "Tristan Tzara"; de ce nu i-ai pus şi numele de-adevăratele: Samy Rosenstein?.. Aşa, ca să nu iasă confuzii.. Şi, apropos: Ce este cu Radu Gyr Raţian? Auzisem c'a ieşit din biserică (ba chiar dintre români!), c'a plecat în America, etc. Mi-a părut deci bine să-i văd proza în Vatra.

R.-<u>Iugoslavia</u>: Aici nu-i Roma şi nici Paris să faci şi să vorbeşti ce vrei.. Revista e minunată, foarte bună şi foarte nimerită pentru noi - dar aici e foc, poţi să gândeşti ce vrei, dar nu să şi vorbeşti ori să scrii aşa ceva, sau să primeşti.. Cred că mă veţi înţelege, nu pot să-mi periclitez libertatea, cu toate celelalte consecinţe..

G.-<u>Iugoslavia</u>: Dragi prieteni şi fraţi, Cu mare bucurie vă mulţumesc la truda voastră că mi-aţi trimis Vatra, e singura foaie în limba română ce primesc. De-aş putea să fiu în mijlocul vostru, atunci aş avea multe să vă spun. Cuvintele din Vatra mi-nu aduş multe noutăţi din lumea întreagă şi mi's tare bucuros că mi-aţi trimis-o. Scrie bine undeva în Vatră că să ne căutăm loc şi fericire bună la Isus, unde este voie de Cuvântul lui Dumnezeu, că aicea nu-l avem.. Vă doresc tot bine. Şi sănătate la toţi Românii şi fraţii legionari.

B.-<u>Canada</u>: Mulţumesc pentru Vatra, care ne încălzeşte şi răscoleşte inima întocmai ca şi acum 10 ani. Minunatele articole, judicioase şi de-o actualitate "à la page", de o logică zdrobitoare şi de acel caracteristic sarcasm usturător. Acesta evidenţiază tragedia în care a ajuns azi omenirea, întăreşte şi scoate şi mai mult în relief adevărata faţă a actualităţilor politice internaţionale, dedesubturile şi subversivitatea diferitelor puteri, în special a celei iudaice. Sunt singurele ştiri după care mă orientez şi, cu toate că sosesc târziu, pentru mine ele sunt proaspete, pentru că sunt şi rumegate şi comentate în acelaş timp.

De altfel aici atât radio cât şi televiziunea sunt în mâna jidanilor şi vă puteţi închipui ce fel de ştiri difuzează. Aici auzi de 10 ori pe zi la radio şi de 3 ori la televiziune ştiri despre Congo, Kenia, Cambogia şi alte ţări din Africa şi Asia, pe când bătrâna Europă parcă doarme, sau totul e în ordine acolo. Statele Unite Europene nu formează aici deloc o actualitate, iar în ţările de peste cortină trebue că domneşte o viaţă de paradis, căci de acolo nu se dă nici o ştire. Ziarele de aici nu fac o para. Nu editoriale, nu articole de fond. Reportaje de scandaluri, furturi, omoruri, câteva pagini de sport, iar restul reclame. Pe când cu ştirile din Vatra, în special cele cu viaţa Românilor pe continente -cea de toate zilele, cât şi politică şi literară- şi cu "doruri şi necazuri" ne plimbaţi pe meleaguri pline de amintiri, dulci sau amare, nu importă.

Mulţumesc apoi pentru broşura lui Cezar Teodorescu. Autorul merită laudă pentru munca depusă, de a fi adunat atât material şi dovezi "negru pe alb". Lupta pentru demascarea celor ce pângăresc cultura românească e o datorie a fiecărui român.

Cu toate nevoile în care mă sbat, săptămâna trecută am trimis Vetrei 10 dolari.

M.-<u>Statele Unite</u>: Pe aici, în afară de confuzia politică, jafurile fiscale, imoralitatea progresivă şi jongleriile de bursă evreeşti care clatină tezaurul american, nu sunt evenimente care merită a fi semnalate. Fricţiunile dintre compatrioţi şi camarazi rămân pe planuri secundare.+ Alătur 15 dolari pentru Vatra, ca să continue a aplica ţangaua onoarei, demnităţii şi onestităţii româneşti acelora cărora niciun educator nu li le-a marcat odată cu primul vaccin...

V.-<u>Italia</u>: Duşmanii neamului nostru, în frunte cu jidanii, încă de mult în ţară au căutat nimicirea sentimentului naţional, încurajând fărâmiţarea blocului românesc în partide cu şefi masoni; iar astăzi tot ei omoară în ţară pe cei ce încearcă să reziste, iar în exil ponegresc pe luptători. Dar cu credinţa'n Dumnezeu şi nădejdea'n fiii săi rămaşi treji, poporul românesc aşteaptă ziua cea mare a eliberării sale.

Cred că nu e uşor editarea unui ziar în pribegie, îndeosebi unui ziar cinstit. Vă trimit ca ajutor pentru "Vatra" 3.000 lire. Vă rog primiţi-le. Sunt bani puţini, dar trimişi din partea unui ţăran român şi câştigaţi prin muncă cinstită, ce pot face şi eu pe lângă lagăr. Când voi fi emigrat undeva şi voi putea munci zilnic, nu voi uita "Vatra", care-mi aminteşte de familia mea rămasă în robia comunistă în Iugoslavia.

R.-<u>România</u>: Am fost, ce să spun, tare necăjită, şi tot nu mi-a trecut. Aveam un ac, îl păzeam ca pe ochii din cap, dar se vede că l-a rănit secu de copil, că nu l-am mai găsit. L-am căutat mai deunăzi, când i se rupsese băiatului cămăşuţa, pe care i-o încropisem dintr'o faţă de masă veche, rămasă de pe la mama-mare. Am crezut că nebunesc când nu l-am mai găsit unde-l pitisem. Am cerut la vecine, da a zis că n'are; şi dacă are, parcă cine-ţi împrumută azi un ac, când nu se găseşte nicăiri?...

Când am auzit de isprava tovarăşilor Nicolaiev şi Popovici, m'a luat şi pe mine valul propagandei şi parcă m'am mai înseninat; că toată ziua, ba şi noaptea, ne urla megafoanele în cap, pe care vrei nu vrei trebue să le asculţi. Da apăi m'am gândit că noi ce-avem din asta? că n'o să ne aducă de acolo nici mălai, nici săpun, nici ace, ori barim puţin din libumbac de cămăşi, ci numai laudă umflată ălor care ne stăpânesc; barim puţin din libertatea slăvilor lui Dumnezeu, pe unde zice c'au umblat, să fi adus...

C.-<u>Suedia</u>: "Cei şapte ani", de care se ocupă "România" lui Vişoianu, n'au nici în clin nici în mânecă cu scrierea tânărului evreu, care atâta a suferit până a ajuns.. în Statele Unite; dimpotrivă, e povestea celor ce-au urmat pledoariei faimosului avocat, paltic şi fonf din născare, pus din oficiu să apere cauza lui Sile Constantinescu, student în medicină, care şi-a omorît părinţii. Zis-a avocatul: Domnule preşedinte, domnilor juraţi şi onorată asistenţă, clientul meu, a cărui apărare am onoarea s'o apăr, a omorît pe tată-său. Ei, şi? nu e tatăl lui? are cineva ceva de obiectat?.. Tot el, a omorît şi pe maică-sa! Ei, şi? nu e mama lui? ne putem noi care loga de acest tânăr studios, care şi-a trecut examenele cu succes, prin urmare viitor medic folositor societăţii, din moment ce din partea păgubaşilor nu există reclamaţii ori

vreo plângere? Nu văd cum!.. Şi-apoi,ca să nu-şi mai vadă părânţii nici morţi,i-a aşezat frumos într'o bae cu vitriol,s'au topit şi s'au scurs la canal.. Asta e tot! iar eu,ca avocat al apărării,pe temeiul lipsei oricărei plângeri din partea părinţilor ucişi,cer ca acest tânăr eminent să fie achitat şi pus imediat în libertate..

Juraţii au condamnat pe Sile la muncă silnică pe viaţă; dar,din norocire pentru fostul student şi din nenorocire pentru oamenii printre cari trăeşte astăzi,el a fost scos din puşcărie după şapte ani,când bolşevicii s'au instalat la Bucureşti.

"Cei şapte ani",monstrul cu chip de om a fost ceauşul şi dascălul celorlalţi criminali din închisoare,învăţându-i cum să ucidă fără sgomot înainte de a schingiui victima,apoi cum să şteargă orice urmă şi să înlăture bănuielile.. De un om ca Sile Constantinescu,ca şi de ucenicii săi,regimul comunist avea desigur nevoe; de aceea i-a scos imediat din închisori şi le-a dat posturile cele mai înalte în securitate..

VORBA "DE" DUPĂ DECES de Costache Barbu

Zgomotul cu "destărarea,nu e glumă ori părere .
Căci pe lume dictatorii s'au ivit aşa de des -
Incât pân 'şi "ţarul roşu",cel mai cel şi mai ales,
In timp ce urcase culmea plin de glorii şi putere -
N'a ştiut că-l desfiinţează vorba "de" după deces.

Astfel "destalinizarea" deşteptă din somn prezidiul
Să ia'n grabă "genialul",acel falnic bolovan,
Şi,pe loc,în toiul nopţii,să-l arunce la maidan;
Iar acum cetatea Tomis a rămas doar cu Ovidiu,
Căci de mult s'a dus de râpă monumentul lui "Ivan"..

De-atunci eu,ca tot românul,văd în vis acelaş soclu -
Văd statuia cu făptura românescului strămoş;
Dar nu vis a fost trăznaia ce vesti că ţarul roş
A pierit,iar următorul,doritor să-i fie cioclu,
Zvârli "geniul" în mocirlă şi doctrina lui la coş.

Apoi vrând s'arate'n lume c'are'n el inimă bună -
Şi că nici nu vrea s'audă de averi şi de moşii;
Parcă n'a văzut norodul oameni mari vorbind prostii!
Insă "decolonizarea",cine-o vrea s'o facă 'n lună -
Căci el,nouă ţărişoare le-a luat drept colonii.

Iată dar cum făcătorii de republici populare
Născociră viaţa nouă şi,ca buni "desrobitori",
Pe toţi oamenii de bine i-au vârît prin închisori,
Iar din ţări independente,cu belşug şi bună stare,
Le făcură "satelite",storcându-le de sudori.

De-acum în zadar să cauţi "fericirea viitoare" -
Liber eşti să tot cutreeri sala paşilor pierduţi,
Sau să 'ntrebi cu modestie agerii astronauţi:
- Unde-i fericirea? 'n lună? or e dincolo de soare?
Iar de sunt închişi la vorbă,apelezi la surdomuţi...

&& Afirmă P.S.Trifa că,de-acum,"Solia va da întâietate vieţii noastre ortodoxe, lăsând la o parte problemele politice,ştiinţifice ori literare de specialitate".De fapt,în istoria noastră sbuciumată,de cinste s'au bucurat mai ales preoţii ce-au mers "cu crucea'n frunte" întru apărarea drepturilor -naţionale- încălcate.Iar mai încălcate ca astăzi,niciodată n'au fost drepturile la viaţă ale neamului nostru românesc.

Oricum,indiferent la hazul cazului cu baba ce se piaptănă când satul arde,Prea Sfinţitul a purces,dârz şi fără zăbavă,la afirmarea ortodoxiei,precum vedem în chiar acelaş număr,din 7 Ianuarie 1962: unde P.S.Sa publică scrisoarea ce-i adresează "măicuţa" Maria din Indiana,care-i dă nişte îndemnuri foarte ortodoxe - şi apreciate ca atare,de vreme ce apar în însuş oficiosul episcopiei. "Şi pe sfinţia ta -scrie "măicuţa"- să te întărească bunul Dumnezeu că-ţi poţi duce crucea,şi le duşmani să le punem cărbuni aprinşi pe cap".Textual! Ne îmbie,nu-i vorbă,cântările bisericeşti,pe linia evangheliei creştine,"să zicem fraţilor şi celor ce ne urăsc pre noi",dar dacă acestea nu le ştie nici episcopul,de unde vreţi să le cunoască biata "măicuţă" din Indiana? Sau poate,azi,acestea nu mai sunt îndemnuri "ortodoxe"...

&& Inspirându-se din "scrierea noastră veche",Tudor Arghezi crede că-i poate chema,pe bandiţii din capul bietei Românii de azi,"descălecători".. Comparaţia,forţată de proverbiala "slăbiciune" a bătrânului faţă de cei "mari",uită însă că dacă Dragoş a venit dintr'un Maramureş românesc,iar Radu Negru din Făgăraşul la fel de românesc, Dejii adulaţi de fostul poet au "descălecat" din furgoanele armatei sovietice! O mică diferenţă...

-S E M N A L Ă R I-

* Ch.SEVERIN,L'agonie sans mort,Paris,1960.- Romanul,atribuit,probabil pe bună dreptate,profesorului Herescu,e biografia exilului nostru,în special a intelectualilor români din Franţa,cu problemele,îndoielile,revoltele,speranţele şi meschinăriile unei lumi de refugiaţi,care-şi macină zece ani de surghiun în planuri,dor de ţară, discuţii nesfârşite,distracţii şi,last but not least,aventuri de dragoste.E o denunţare severă a vinilor şi complicităţii Occidentului.Scrisă din noiembrie 1956 până în martie 1957,cartea resimte climatul revoluţiei ungare.Personaje ca autobiograficul Gabriel Adam,Sybille,romancierul Patrice Lignerolle,Marie-Claire Auzanges,cei doi evrei discordanţi,Samuel Zuckermann şi Ebner,Mişu Capră,Paul Gane,sunt destinate să rămână.Ar fi interesant de descifrat identitatea unora dintre ele,fiindcă pare sigur că autorul şi-a căutat şi găsit modelele în realitate.-

* Marcel FONTAINE,La République populaire roumaine contre la culture française, Paris,1962.- Ce minuni am putea face dacă în fiecare ţară din lumea liberă am avea câteun prieten încercat şi activ,pasionat şi documentat,ca autorul acestei cărţi,care e de extrem folos cauzei româneşti! Publicat de Fundaţia regală universitară Carol I şi dedicat "foştilor elevi,prietenilor,tuturor Românilor,care,pentru fidelitatea faţă de Franţa şi de cultura sa,au fost martirizaţi şi au murit,sau zac încă în temniţele ţării lor",volumul subliniază păcăleala aşa ziselor "schimburi culturale" dintre Franţa şi Repere,arătând,între altele,că regimul impus de Ruşi la Bucureşti caută să speculeze şi tradiţionalele legături de amiciţie dintre români şi francezi pentru a contrabandă marfă avariată sovietică.Ralea,Iordan,Vianu,Balmuş,etc.,apar cu adevărata lor faţă hidoasă de slugi infame ale ocupantului muscal.Ca să lovească mai precis,şi definitiv,dl Fontaine se foloseşte,în denunţarea relelor intenţii reperiste,de ce scriu înseşi ziarele dela Bucureşti.-

* Vintilă HORIA,Quaderno italiano,Pisa,1962.- Vittorio Vettori şi-a luat sarcina să strângă într'un mic volum câteva din scrierile în italiană ale premiatului cu Goncourt: versuri,proză,amintiri,eseuri,consideraţii asupra romanului,poeziei,asupra misiunii scriitorului în epoca noastră,asupra raportului literatură,ori în general artă,şi politică.Interesantă,conversaţia dela Viena cu Max Mell; patetică,imaginarea în închisoare,bătrân,orbit,torturat,a lui Crainic - ceea ce poate explică,dacă nu întru totul justifică,recenta şi penibila cedare a animatorului "Gândirii".-

* George CIORĂNESCU,Un poète roumain en Espagne: Alexandre Busuioceanu,Paris,1962.- O plachetă foarte binevenită,care ilustrează personalitatea şi opera de artist,savant,critic,estet,traducător,a marelui dispărut dela Madrid.Aflăm,între altele,că un strămoş al profesorului,un Busuioc,a fost şi el pribeag,după 1848,şi a ajuns tot prin Spania,ba până şi în Maroc.-

* CUVANTUL,Freising,1 şi 2(iunie şi iulie 1962).- Noua publicaţie a dlui George Racoveanu reclamă pe bună dreptate continuitatea ziarului,cu atâta rezonanţă în tineretul României de ieri,al lui Nae Ionescu.Dintre colaboratorii de atunci,în afară de director,care semnează editoriale în engleză şi germană pe marginea evenimentelor internaţionale,numai Mircea Eliade,remarcabil mai ales pentru "Tăcerile lui Blaga". Alte condeie,care dau un ton înalt revistei: Vintilă Horia,Horia Stamatu,Paul Miron, cu o halucinantă scenă de vis,gen.Ion Gheorghe,care-l judecă poate prea aspru pe Nichifor Crainic,şi Virgil Ierunca,polemist viguros,în permanenţă atent la măsluirea literelor româneşti în ţara ocupată(a se vedea şi în "Românul",XII,1-2,iunie 1962, frumosul articol despre Ion Barbu).-

* BUNA VESTIRE,Roma,anul I,1 şi 2.- O altă nouă publicaţie,"organ de zidire creştină",cum spune subtitlul,condusă de Mons.Tăutu,care reia problema relaţiilor noastre cu Sfântul Scaun,subliniind curajos că îndepărtarea noastră fatală de Roma catolică e datorită şi anumitor greşeli vaticane,ca,de pildă,sprijinul acordat expansiunii maghiare spre est şi agresivităţii politico-religioase a regilor Angiovini.La revista dela Roma,care "apare tot la trei luni",mai colaborează: episcopul Vasile Cristea,părintele Morariu,Mons.Cârnaţiu.Se notează o şi mai decisă voinţă de unire a bisericilor,în legătură cu apropiatul conciliu ecumenic; şi e de remarcat că o voinţă identică animă,şi nu de azi,şi cealaltă parte(a se vedea,"În strae noi",publicaţia "Biserica ortodoxă română din Paris",II,11,aprilie 1962,în care scriu episcopul Teofil Ionescu,George Racoveanu,păr.Vasile Boldeanu,Titus Bărbulescu,Ion Ţolescu).

* CARPAŢII,Madrid,10 Martie 1962.- Număr dedicat aproape în întregime lui Aron Cotruş,cu colaborări spaniole(José Camon Aznar,Miguel Melendres,Rafael Manzano,Octaviu Saltor,Lope Mateo,José Tarin Iglesias) şi româneşti(un editorial al redacţiei, Pamfil Şeicaru,Victor Buescu).Dl Grigore Manoilescu povesteşte frumos de "Logofătul Tăutu,iar dl Faust Brădescu ne întreţine pe larg asupra "Poeziei lirice japoneze".

* Prodigioasa activitate a dlui Oreste POPESCU,profesor la Universitatea Catolică din Buenos Aires şi la cea Naţională din La Plata,se manifestă acum cu noi lucrări de specialitate: Ensayos de Economia de Empresa,apărută,în propria-i "Biblioteca de

Ciencias Economicas", la editura "El Ateneo" din capitala Argentinei; şi Introduccion a la Ciencia Economica Contemporanea, La Plata, 1961.-

* EUROPE, Paris, anul 40, n° 398.- Consacrat lui Caragiale, numărul pe iunie al revistei comuniste dela Paris e, iarăşi, o încercare de falsificare tendenţioasă a figurii şi operei marelui comediograf şi prozator, care în realitate, dacă a avut o poziţie meditat politică, a fost în sens "reacţionar", adică, altfel spus, cu gândul la trecut (ca şi Eminescu, de altfel). Participă la măsluirea adevărului Perpessicius şi agramatul Silvan Iosifescu. Bune, traducerile: CFR şi Lanţul slăbiciunilor.-

* O uitătură prin presa italiană: zorită şi fără pretenţii. Din "La Voce delle Marche, Fermo (10 iunie 1962), aflăm de torturile groasnice, la care, în ţară, a fost supus, de curând, un preot catolic ardelean, ca să-şi renege credinţa; dar acelaşi ziar ne consolează cu ştirea că s'ar fi strâns în America 25 de mii de dolari pentru fraţii români chinuiţi (să sperăm că vestea cu banii n'a ajuns la urechile -şi mai ales la mâinile lungi- ale dlui Creţeanu...); "Libertà" dela Piacenza (1 iunie 1962) publică un articol, semnat de Marco Marchini, despre bucătăria românească, "picantă şi savuroasă" (autorul, însă, între alte greşeli, ne crede un popor tânăr!); în "La Cultura del Mondo", Bologna (XVIII, 5, iulie 1962), George Uscătescu semnează un elegant profil al lui Noica; Roman Vlad prezintă la televiziunea italiană medalioanele muzicale ale lui Strawinsky, Bartok, Alban Berg, Prokofiev, Schönberg; Ligia Macovei, a cărei expoziţie recentă a eşuat la Roma, a reuşit să publice, cu plată, se înţelege, câteva ilustraţii pe versuri de poeţi italieni de azi într'o publicaţie obscură a tinerilor socialişti ("La Conquista", IX, 7, 15 iunie 1962); Cristina Grado, pe adevăratul ei nume Maria Cristina Filideanu, e actriţă la televiziunea italiană; în "Giornale del Mattino", de la Florenţa (30 iulie 1962), a apărut o scurtă schiţă, intitulată "Il romeno": povestea unui soldat basarabean, silit să lupte printre Ruşi, în ultimul război, şi căzut prizonier la Italieni pe frontul de răsărit; din "L'Ordine", dela Como (24 iulie 1962), aflăm că trăeşte în România, şi are azi 81 de ani, un fost soldat italian, dela Forlì, rămas pe meleagurile noastre din timpul primului război mondial, şi dat ca mort în Italia, un anume Ettore Sorbile; presa dela Roma ne comunică, făcând publicitate bunului nume românesc, arestarea "dentistului român" Alexandru Gottlieb, de 58 de ani, care s'a dedat în ultima vreme pederastiei şi furtului de material arheologic etrusc. Aşa un român, care ne face cinste...

Adrian Popa

TOAMNĂ de Vasile Posteucă

Gătite's frunzele de sărbătoare,
Ca de-o plecare lungă, funerară,
Cu frunţile tivite de visare,
Pe zarea mai departe şi mai clară..

Din zări în zări: miracole, miragii,
Şi-un sentiment de teamă şi de dor:
Interior, ai vrea să duci peisagii
Celor ce nu se nasc din nou şi mor..

Citeşti în ritul magic al căderii
Culorile purtând superlative,
Cântând alene tot belşugul verii,
Cu noi nuanţe vii, în portative;

Rămaşi mai singuri, paltinii, spre seară,
Visează albul mistic al zăpezii,
Şi-adorm în glasul molcom de fanfară,
Vrăjind cuvântul liniştea livezii.

Atâta bogăţie şi splendoare,
Şi-atâtea raiuri risipite'n sdrenţe;
Invie viaţa'n frunza care moare?
E tot cuvântu'n marile absenţe?..

De-i asta moartea, Doamne, dă-mi o toamnă,
Şi-acest imens miracol de culori,
Să ştiu şi eu întoarcerea ce'nseamnă,
Şi preschimbarea colbului în sori.

** "România", foaie vişoianistă de aprigă luptă contra bolşevismului, îşi informează cititorii de ororile din ţările robite. Unde -scrie ea, negru pe alb, "Pistolul nu mai şade în ceafa oamenilor, duba neagră nu mai cutreeră tot timpul străzile înfricoşate. Inchisorile nu mai înghit zilnic noi grupuri de nevinovaţi. Prin unele locuri chiar, un murmur de independenţă se iveşte pe buzele unui om de cultură, sau chiar câte o discuţie publică în jurul unor aspiraţii se ridică în cercurile intelectuale sau la câte un colţ de stradă. Un călător strein poate câteodată să atragă mărturisirea sinceră a vreunui om mai deschis la vorbă, sau poate vedea un colţ de ţară fără să aibă doi agenţi în spate". In însăşi Rusia sovietică, "un poet, fără binecuvântarea regimului, citeşte poezii în piaţa publică, înconjurat de aplauzele tinerilor studenţi. Un romancier cere mai multă libertate pentru creaţia literară. Un învăţat pretinde să se dea tinerilor oameni de ştiinţă libertatea să-şi îndrepte gândirea către căile pe care le alege propriul lor spirit şi să nu mai fie 'automate care execută ordine'. In muzică, în pictură, a pătruns în ultimul timp o uşoară influenţă apuseană. Scriitorii, oamenii de ştiinţă, îngenunchiaţi până acum, încearcă să pună un picior pe pământ, în dorinţa de a se ridica în picioare". Etc. Asigurat astfel, exilului nu-i mai rămâne decât să joace, în bloc acum, "cartea rusească"...

* Zice "Glasul" lui Dej că recolta stufului pe anul trecut a fost dublă faţă de cea din 1960: dovadă sigură, oficială, că şi teroarea a fost dublă...

--- * & * ---